Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 164

Ljubljana, četrtek 14. julija 1927

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—, za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 13. julija.

Na Koroškem bo danes deželnemu zboru predložen zakonski projekt o kulturni avtonomiji Slovencev. Ta načrt se je že dolgo pripravljal, a njegovo uzakonjenje naj bo dokaz, da hoče Avstrija pravično rešiti svoj manjšinski problem ter slovenskemu delu Koroške zasigurati nacijonalni obstoj. Na žalost je kulturna avtonomija, kakršno nameravajo koroški Nemci dati našemu narodu, pravo danajsko darilo, ker je zasnovana na principu prostovoljnega nacijonalnega katastra. Kdor se zaveda, kaj pomeni v hackenkreuzlerski koroški deželi, se priznavati za Slovenca, kdor ve, kakšnih sredstev se poslužujejo pangermani, da bi zatrli narodno zavednost naših ljud, ter umetno reducirali število slovenske manjšine na Koroškem, ta bo vedel oceniti pomen predpisa, da se moraš v javnem katastru deklarirati za Slovenca, ako hočeš biti priznan za člana narodne manjšine in uživati pravico kulturne avtonomije. Gotovo je en del našega naroda na Koroškem zaveden in se ne boji nobenega pritiska, a ravno tako živi velik del koroških Slovencev v stalnem strahu pred hackenkreuzlerskim terorjem in vsled svojega nesrečnega položaja ni narodno probujen. Uvedba slovenskega narodnega katastra na podlagi prostovoljne prijave, je enostavno **poskus umetno reducirati število slovenske manjšine na Koroškem.**

Mi smo bili že svojčas opozorjeni na to nakano pangermanskih koroških krogov, ki — čudo božje — živahno zagovarjajo sedanji projekt kulturne avtonomije za Slovence. Njihov račun je vrlo enostaven: oni sodijo, da bi se jim posrečilo povodom vpisovanja v narodni kataster tako terorizirati slovensko ljudstvo, da bi število prijav zlasti v mešanih krajih bilo minimalno. Pri državno in deželnozborskih ter drugih volitvah se Slovenci dobro afirmirajo in tajno glasovanje jih ščiti pred maščevalnostjo nacijonalnih nasprotnikov. S katastrom, kakršen je zamišljen v koroškem projektu, bi postala tudi ta zaščita iluzorna; kataster bi bil javni seznam vseh odločnih slovenskih volilcev. Nemškonacijonalni namen je s pomočjo narodnega katastra dokazati, da je število Slovencev na Koroškem daleko manjše, nego se obče misli in da je «asimilacijski proces» v polnem razvoju. Pokazalo naj bi se, da je bil rezultat plebiscita pravilen in da je danes že manj Slovencev nego je bilo leta 1920. glasov za Jugoslavijo! Taki reducirani manjšini se potem lahko da najširša kulturna avtonomija . . .

Z občenarodnega stališča je treba koroški projekt odkloniti, dokler je osnovan na principu prostovoljne prijave. Edino pravičen princip je princip objektivne ugotovitve narodnosti. Slovensko prebivalstvo na Koroškem je avtohtono in akoravno je tisočletni pritisk nemštva silno okrnil narodni teritorij, je slovensko koroško ozemlje vendarle tudi še danes realen pojm. Pravilno bi bilo, da se narodu na tem ozemlju da kulturno avtonomijo, nemško manjšino v njem pa izloči z narodnim katastrom, kakor bi se slovenski manjšini na pretežno nemškem teritoriju dežele z narodnim katastrom omogočil priključek k narodni celini. Kdo spada v slovenski in kdo v nemški kataster ne more biti vprašanje osebne odločitve, temveč objektivne ugotovitve. Ni težko ugotoviti, da je n. pr. tista rodbina slovenska, v kateri otroci, dokler ne obiskujejo šole, govorijo slovenski. Takih objektivnih znakov je mogoče določiti več in tudi ni težko najti način, kako bi se mogle te ugotovitve izvršiti. Le objektivni postopek more dati narodnemu katastru značaj prave matrike slovenske manjšine, ki bi tvorila pravično osnovo za kulturno avtonomijo koroških Slovencev. Brez takega katastra pa je najlepša kulturna avtonomija le izigravanje te institucije.

Pravijo, da hoče Avstrija z uvedbo koroškega projekta dati svojim sosedam primer, kako naj se rešuje problem nacijonalnih manjšin. Pri tem pač v prvi vrsti misli tudi na Jugoslavijo. Paralela z našimi sodržavljani Nemci v Sloveniji, izvzemši Kočevce, sicer ne drži, ker je njihovo število neznatno in se Avstrija n. pr. nič ne briga za daleko jačjo ter povrh še avtohtono hrvatsko manjšino v Burgenlandu, a gotovo je, da bi se moglo v zvezi z rešitvijo manjšinskega problema na Koroškem razpravljati tudi o problemu nemške manjšine v Vojvodini, katere položaj je pa že danes mnogo, mnogo ugodnejši nego položaj slovenske manjšine na Koroškem. Toda bila bi skrajna neenakost, ako bi se kulturno dobro založenim, gospodarsko trdnim, narodno zavednim in s številno inteligenco preskrbljenim Nemcem v Jugoslaviji merilo po načelih koroškega projekta. Ako hoče Avstrija, da resno in uspešno pokrene manjšinski problem v Srednji Evropi ter omogoči njegovo rešitev potom reciprocitete, potem mora svoj koroški projekt podvreči glede njegove temeljne točke temeljiti reviziji.

Seji radikalne in davidovićevske eksekutive

Za danes napovedana seja radikalnega glavnega odbora je bila za nedoločen čas odgodena. — Oster nastop glavnega tajnika NRS proti načinu postavljanja vladnih kandidatur. — O kompromisu ne ve nihče kaj točnega

Beograd, 13. julija p. Po vesteh iz Zagreba je min. predsednik nocoj odpotoval tako, da bo jutri v Beogradu. Radi njegove odsotnosti tudi danes v Beogradu ni bilo važnejših političnih dogodkov. Glavna pažnja politikov je bila osredotočena na spor med vlado in glavnim odborom radikalne stranke, ki bi moral imeti danes popoldne svojo sejo in sklepati o stališču glavnega odbora napram vladi. Tajnik glavnega odbora g. dr. Momčilo Ivković je izjavil še danes vašemu dopisniku, da glavni odbor ne more več popuščati vladi, posebno ne, ker vlada postavlja kandidature na način, ki je nedopusten. Dr. Ivković je navedel slučaj kandidature ministra pravde g. Subotića v subotiškem okrožju, ki se je izvedla s pomočjo policije. Take kandidature glavni odbor nikakor ne more potrditi.

Seja glavnega odbora pa je bila odgodena in g. Aca Stanojević niti ni prišel v Beograd. Njegov prihod se pričakuje vsak čas; verjetno je, da se bo še enkrat sestal z g. Vukičevićem, s katerim se je baje že na zadnjem sestanku dogovoril o kompromisu za nekatera volilna okrožja.

Namesto seje glavnega odbora je bila zvečer seja izvršnega odbora radikalne stranke, na kateri so bile prečitane prijave kandidatur min. predsednika Vukičevića v skopljanskem okrožju, ministra narodnega zdravstva Savića v prizrenskem okrožju, fin. ministra Markovića v tikveškem okrožju, prometnega ministra Milosavljevića v Metohiji in ministra za vere Obradovića v tetovskem okrožju. Izvršni odbor glede teh kandidatur danes ni zavzel nobene odločitve in jih bo predložil v odobrenje glavnemu odboru.

Vsa ta vprašanja čakajo na prihod Ace Stanojevića. Pač pa je izvršni odbor danes v načelu sklenil, da ne prizna organizacij NRS, ki jih sedaj ustanavlja vlada, temveč da prizna samo one radikalne organizacije, ki so bile ustanovljene pred razpisom volitev. Izvršni odbor je razen tega sklenil, da generalni tajnik stranke dr. Momčilo Ivković potuje v prečanska volilna okrožja in da ta kontrolira, na kakšen način so bile določene kandidature.

Danes dopoldne in popoldne je imel sejo tudi izvršni odbor davidovićevske stranke. Potrjeni so bili naslednji nosilci kandidatnih list: za Smederevo Kosta Timotijević, za Timok minister socijalne politike dr. Aleksander Miović, za Bregalnico minister dr. Ilija Šumenković, za Črno goro Andrija Radović, za Pirot Gjoka Popović, za Niš Radoslav Agatonović, za Podrinje dr. Voja Veljković. Razen tega je odbor dopoldne in popoldne razpravljal o sporih in veliki razcepljenosti demokratov v novosadskem okrožju, kjer kandidirata Dragutin Pečić in Ranko Nikolić. Do sporazuma ni prišlo. Popoldne so se sestali po trije prijatelji Nikolića in Pečića pod predsedstvom Timotijevića, niso pa se mogli odločiti ne za enega ne za drugega, temveč so sklenili, naj kandidira kot nosilec liste v Novem Sadu Ljuba Davidović.

Stepan Radić o tem in onem

Korošec-Vukičevićeva pogodba naperjena proti Hrvatom. — Gorenjci baje prestopajo od klerikalcev k radićevcem. — Kakšen bi bil rezultat svobodnih volitev. — Radić je včeraj prispel na Bled in bo danes sprejet v avdijenci

Bled, 13. julija n. Danes dopoldne je prispel na Bled g. St. Radić in se takoj odpeljal v vilo g. dr. Shvegla, kjer se je nastanil. Tekom popoldneva se je vpisal v dvorno knjigo in je dobil nato sporočilo, da ga bo jutri ob 11. kralj sprejel v avdijenci.

Popoldne so se zglasili v vili Wilsonia novinarji, ki jih je g. Radić takoj sprejel in odgovarjal na njihova vprašanja, dal pa jim je tudi daljšo izjavo. Na vprašanje, kaj misli o sporazumu med Vukičevićem in Koroščem, je rekel: »Za državo bo to morda dobro, toda vse to prihaja od tega, ker Vukičević dela na to, da Hrvati ostanejo v opoziciji in da se seljačka stranka razbije. V bodočo vlado naj bi prišli hrvatski poslanci izven seljaške stranke, toda takih poslancev ne bo. Nekaj jih bo imel Pribičević, toda on noče v vlado, Davidović pa ne bo dobil nobenega hrvatskega mandata. Dejstvo je, da Hrvati zato ne bodo v vladi, ker so Hrvati, in zato, ker so socijalno napredni in ker so proti korupciji in nasilju. Zato ta aranžma s tega stališča ni dober. Srbi samo s Slovenci in z narodnimi in verskimi manjšinami niso in ne morejo biti steber te države. Ako bi bile svobodne volitve, bi Pribičević, zemljoradniki in radikalni opozicijonalci dobili večino.

V nadaljnih izvajanjih je g. Radić povedal: Na Bledu ostanem tri dni. Zapisal sem se v dvorno knjigo in prosil za avdijenco in ako bom sprejet, bom imel mnogo povedati. Nadejam se, da se bom jutri sestal z Vojo Marinkovićem. Govorila bova o Ženevi in o Društvu narodov.

Beograd, 13. julija p. Današnja »Pravda« objavlja razgovor svojega zagrebškega poročevalca s Stepanom Radičem pred njegovim odhodom na Bled. Gosp. Radič je izjavil med drugim:

»Jutri odpotujem na Bled k svojemu prijatelju Šveglu, kjer se bom dva do tri dni odpočil. Odšel bom tudi v Suvobor, da se vpišem v dvorno knjigo in da zaprosim za avdijenco. O domači politiki bom govoril prav malo. Po svoji dolžnosti bom obrazložil kralju splošno mednarodno politično situacijo, o kateri menim, da je za nas ugodna in da lahko postane še boljša z ozirom na to, ker imamo dobre prijatelje. Vsekakor pa je sreča za nas, da v Rumuniji ni več na vladi italofilska vlada generala Averesca.

Druga stvar, radi katere grem na Bled, je v tem, da me kličejo naši ljudje iz cele Gorenjske in da ljudje, ki so slišali, da je Korošec prestopil k radikalom, prehajajo k nam. Oni pravijo: »Sedaj vidimo, kako nam Korošec brani vero, ker je stopil med radikale«. Jaz pa sem mnenja, da je dr. Korošec s tem korakom stopil v krog beograjske čaršije, kjer se že nahajata dr. Spaho in njegova inteligenca. Tam se nahajajo vsi reakcionarci, če že govorim resnico. Skupaj jih je strah radi svoje omejenosti.

Vse, kar se sedaj dogaja, je strah za mandati. Velja Vukičević je imel lovski blagor. Samo naj pazi, da ga ne bo preveč. Še dva, tri taka lovska blagra in Velja bo rekel: Bog me čuvaj lovskega blagra. Korošču se ne sme izročiti niti čaša vina. Takoj govori neumnosti. Korošec je pijan celo, kadar je trezen«.

Končno je g. Radič izjavil, da je finančni minister odobril proračun zagrebške oblasti.

Bolgarsko-turška trgovinska pogajanja

Angora, 13. julija. (la.) Danes so se pričela bolgarsko-turška trgovinska pogajanja.

Družilovski prosi za pomilostitev

Moskva, 13. julija. d. Družilovski, ki je bil obsojen na smrt, je vložil pri predsedniku centralnega izvrševalnega odbora sovjetske unije prošnjo za pomilostitev.

Moskva, 13. julija. d. V razpravi proti ponarejevalcu listin Družilovskemu je vzbudila posebno pozornost točka obtožnice, v kateri se naglaša, da je bil obtoženi v službi protiboljševiške propagande in zapleten v zaroto, ki je nameravala razstreliti westminstersko katedralo.

Nove justifikacije v Rusiji

Moskva, 13. julija. (pa.) Vojaško sodišče v Kronstadtu je obsodilo na smrt zaradi vojaškega vohunstva gospo Klopikov, ženo bivšega poveljnika baltiške mornarice, ki je bil pred kratkim ustreljen.

Upor sovjetskega vojaštva

Varšava, 13. julija. s. Kakor poročajo listi iz Minska, so se vojaki nekega inženjerskega polka rdeče armade v Saratovu uprli. Zahtevali so, da je treba aretirane člane komunistične opozicije takoj izpustiti. Vojašnico so obkolile vladi zveste čete ter upornike aretirale.

Clemenceau okreval

Pariz, 13. julija. s. Clemenceau je popolnoma okreval in bo v prihodnjih dneh zapustil Pariz. Odšel bo na svoje posestvo v Vandee.

Velika vročina na Madžarskem

Budimpešta, 13. julija. s. V zapadni Madžarski je znašala danes temperatura v senci 43, na solncu pa 48 stopinj.

Gozdni požari

Bukarešta, 13. julija. (be.) Radi velike vročine je izbruhnil v okraju Moreni velik gozdni požar. Zgorelo je 100.000 hektarjev gozda in tovarne olja v Moreni. Škoda se ceni na 20 milijonov lejev.

Berlin, 13. julija. (be.) V bližini luke St. Jones v Fundlandiji je izbruhnil velikanski gozdni požar. V luki je zgorelo 30 ladij. Drugih 150 je zbežalo na odprto morje.

Železniška nesreča

Newyork, 13. julija. (be.) V mestu Toledo v državi Ohio se je zgodila velika železniška katastrofa. Ubitih je bilo 11 oseb in več težko ranjenih.

Kulturna avtonomija za koroške Slovence

Danes bo koroškemu deželnemu odboru izročen nemški predlog o uvedbi kulturne avtonomije za Slovence na podlagi prostovoljne prijave v narodni kataster

(Glej tudi današnji uvodnik.)

Celovec, 13. julija s. V deželnem zboru, ki se jutri sestane na kratko zasedanje, bo predložen osnutek zakona, ki bo onim avstrijskim zveznim državljanom na Koroškem, ki se priznavajo med slovensko manjšino, priznal pravico samouprave v kulturnih zadevah. **Številčna ugotovitev slovenske manjšine se bo vršila potom narodnega katastra, v katerega bodo vsakoletno v določeni 14dnevni dobi vpisani vsi avstrijski zvezni državljani, ki so izpolnili 20. leto in izjavijo, da se priznavajo k slovenski manjšini.** Tako ugotovljeno število Slovencev bo nato razdeljeno na krajevne, kulturne in šolske občine. Organ kulturnih občin je slovenski ljudski svet. Njegovi člani bodo izvoljeni po deželnem volilnem redu; sedež ima v Celovcu. Kjer se v občini priglasi 40 šoloobveznih otrok v slovenski kataster vpisanih staršev, bo ustanovljena slovenska manjšinska šola. Pri tem se ne bo upoštevala določba šolskega zakona, ki predvideva oddaljenost 4 km za javne ljudske šole. Stroške za slovenske šole, ki jih bo treba nanovo ustanoviti, bo nosila dežela Koroška. Višje izdatke, ki bodo nastali vsled tega, ker bo treba na mešanem ozemlju vzdrževati tudi utrakvistične in nemške šole, bo prevzela država. Pravico predlaganja učiteljev na slovenskih ljudskih šolah ima slovenski ljudski svet. Imenovanje bo izvršila koroška deželna vlada. Poleg predpisane strokovne naobrazbe se zahteva za take učitelje predvsem avstrijsko zvezno državljanstvo; v izjemnih slučajih pa lahko deželni glavar koroški ta pogoj spregleda. Zakonski osnutek bo izročen pravnemu odseku deželnega zbora.

Nova parlamentarna zmaga francoske vlade

Vprašanje uradniških plač rešeno. — Senat odobril volilno reformo. — Pred odgoditvijo zbornice

Pariz, 13. julija (pa) Zbornica je rešila težko vprašanje povišanja uradniških plač. Vlada se ima zahvaliti za svojo zmago predsedniku radikalnosocijalističnega kluba ki je predložil dva izpreminjevalna predloga katera je Poincaré sprejel in si zagotovil s tem večino. Prvi predlog je bil sprejet z 347 glasovi proti 100, drugi s 325 proti 198. Po sprejetju teh izpreminjevalnih predlogov so bile nadaljne določbe sprejete brez vseh težav. Zbornica je tekom debate odklonila z 356 glasovi proti 171 komunističen predlog, da se vladni krediti za povišanje plač uradništvu povišajo za 147 milijonov frankov.

Senat je razpravljal o volilni reformi, katero je odobril s 313 glasovi proti 67.

Pariz, 13. julija d. Kriza vlade je zaenkrat odstranjena na ta način, da so meščanske levičarske stranke popustile. Radikalno socijalistična frakcija zbornice je na svojem včerajšnjem zborovanju sprejela resolucijo, v kateri se izjavlja v načelu za povišanje uradniških prejemkov, da pa ne more pristati na prekoračenje 3 milijardnega kredita, ker bi značilo to nedopustno obremenitev davkoplačevalcev. Vlada pa je s svoje strani dala finančnemu odboru zagotovilo, da bo upoštevala zahteve uradništva.

Pariz, 13. julija s. »Petit Parisien« poroča, da bo uradniško vprašanje, ki je grozilo z ostrim sporom med vlado in zbornico, urejeno s kompromisom. Ministrski predsednik Poincaré je imel po koncu včerajšnje seje v zbornici razgovore s člani finančnega odbora o posledicah reforme uradniškega zakona z dne 1. julija 1926. Pri tej priliki so ugotovili, da je nemogoče uvesti kake nove davke niti povišati dovoljene kredite. Ministrski predsednik je obljubil, da bo uradniško vprašanje ponovno proučil, ako se bodo na koncu leta pokazali v proračunu kaki ostanki. List pričakuje, da bo zbornica pod temi okolnostmi sprejela vladni osnutek o plačah in da bo ministrski predsednik v najkrajšem času zaključil zasedanje zbornice.

Smernice rumunske zunanje politike

Bukarešta, 13. julija, d. Zunanji minister Titulescu je sprejel novinarje in jim podal daljše izjave o smernicah rumunske zunanje politike.

Uvodoma je naglasil, da je rumunska politika v popolnem skladu z evropskimi interesi. Zlasti je povdaril, da si želi Rumunija kakor vse države, ki so sodelovale v svetovni vojni, iskrenega miru. Mir pa je brez mednarodnega reda nemogoč. Zato smatra Rumunija za eno svojih prvih nalog, da z vsemi sredstvi brani mirovne pogodbe. Rumunija si je vedno prizadevala, da s pogodbami sklenjeni mir tudi praktično izvede. V istih smernicah se bo gibala tudi v bodoče politika Rumunije.

Predvsem hoče Rumunija živeti z vsemi državami v prijateljskih odnošajih in kar najbolj poglobiti zveze z Malo antanto in Poljsko, ki streme za istimi smotri. S Francijo vzdržuje Rumunija zelo prijateljske odnošaje, ki pa ne motijo prijateljstva z Italijo, ki je bilo v zadnji dobi potrjeno s posebno pogodbo. Nikdar ne bo pozabila Rumunija na podporo, ki je je bila deležna s strani Anglije. Titulescu bo izkoristil vse svoje zveze, ki si jih je pridobil kot poslanik v Londonu, da to prijateljstvo kar najbolj poglobi. Tudi napram Zedinjenim državam hoče Rumunija izraziti s trajnim prijateljstvom svojo hvaležnost.

Poljski odgovor Moskvi

Varšava, 13. julija d. Poljski poslanik v Moskvi, ki je bil pred več tedni pozvan v Varšavo, da poroča svoji vladi o poteku svojih pogajanj z sovjetsko vlado, se vrne prihodnjo soboto v Moskvo. Pri tej priliki bo izročil sovjetski vladi odgovor poljske vlade na zadnjo sovjetsko noto. S tem odgovorom bodo odstranjena vsa nesoglasja, ki so nastala vsled umora sovjetskega poslanika Vojkova. V političnih krogih prevladuje mnenje, da je s tem odgovorom poljske vlade položaj tako daleč razjasnjen, da bosta obe državi lahko začeli reševati vsa doslej se nerešena vprašanja.

Chamberlain obišče Berlin?

Berlin, 13. julija. s. Chamberlain je v spodnji zbornici namignil, da namerava potovati v Berlin. Smatra se, da ni izključeno, da bo Chamberlain še v poznem poletju posetil Berlin, morda še pred začetkom septemberskega zasedanja Društva narodov, kjer se bo v glavnem razpravljalo o znižanju posadke v Porenju.

Vandervelde o aktualnih političnih vprašanjih

Bruselj, 13. julija, d. V debati o proračunu zunanjega ministrstva, je povzel besedo tudi zunanji minister Vandervelde, ki se je v svojem govoru dotaknil vseh važnejših vprašanj zunanje politike. Uvodoma je naglasil, da mora v polnem obsegu potrditi izjavo nemškega zunanjega ministra dr. Stresemanna, da kriza miru ne obstoja, vsaj kolikor se tiče zapadnih držav. Ne sme se pa tajiti, da so nazori o miru zelo različni. Kot vzgled je navedel Poincarejev in Stresemannov govor ter nemške zahteve, ki jih smatrajo Nemci samoobsebi razumljive, dočim prevladuje v Belgiji in Franciji o njih mnenje, da so pretirane ali vsaj preuranjene. Vsekakor pa je upravičena nada, da bo oni duh, ki je ustvaril locarnski pakt, premagal vse težave. Belgija si nikakor ne želi, da bi bila prisiljena, da bi morala poklicati v spomin dogodke preteklosti, bodisi, da uveljavi svoje upravičene zahteve, bodisi, da brani resnico pred tendencijoznim zavijanjem. Slej ko prej želi Belgija od Nemčije politiko pravičnosti in pomirljivosti. Merodajni belgijski krogi se zavedajo, da bo Evropa dobila pravi mir šele takrat, ko bo izginila vsaka razlika med zmagovalci in premaganci.

Belgijska obramba

Bruselj, 13. julija. s. Vojni minister Brocqueville namerava zahtevati od zbornice dodaten kredit 8 milijonov frankov za nakup 55 Breguet aeroplanov.

Francosko-nemški trgovinski provizorij

Pariz, 13. julija. s. Trgovinska pogajanja z Nemčijo so privedla do zaključka provizorične trgovinske pogodbe. Francoski zastopniki so pogodbo že podpisali, dočim čakajo Nemci pooblastila svoje vlade.

Pariz, 13. julija d. Pogajanja za nemško francoski trgovinski provizorij bodo zaključena. Francoska delegacija je sprejela celo vrsto nemških predlogov, tako da je bil dosežen v vseh vprašanjih popoln sporazum. Provizorij bo sklenjen za dobo enega leta. Med tem časom pa se bodo nadaljevala pogajanja v svrho sklenitve definitivne trgovinske pogodbe.

V Grčiji zopet ni vse v redu

Atene, 13. julija. (be.) Vlada je sklenila izjemne odredbe, da prepreči osvoboditev bivšega diktatorja Pangalosa in državni prevrat.

Zadnji trenutki našega narodnega življenja na Primorskem!

c. d. — Trst, v začetku julija

Fašistični načrt za končno popolno uničenje našega narodnega življenja na Primorskem je odobren po najvišji instanci fašističnega režima in se začele nemudoma izvajati.

Ta načrt je izšel iz primorskih fašističnih krogov. Prvo pobudo je sicer dalo generalno politično tajništvo fašistične stranke s svojo parolo, da se mora raznaroditev, asimilacija slovenskega življa v obmejnih pokrajinah izvesti v najkrajšem času, z uporabo vseh sredstev, ki morejo rabiti temu namenu, ali načrt sam in predvsem način kako naj se izvede asimilacija, pa je zrastel na primorskih tleh. Gonja se je pričela v Istri in sicer že takoj na prvi seji novega direktorija pulske provincijalne fašistične federacije, v kateri je zlasti novoimenovani provincijalni podtajnik, vodja koprskega fašizma, dr. De Petris, poudarjal nujno potrebo, da se enkrat za vselej napravi konec »prevratnemu delovanju jugoslovenskih iredentističnih agitatorjev in propagandistov«, zlasti pa slovanskega učiteljstva in duhovništva, ki je največja ovira asimilaciji drugače mirnega in dobrega slovanskega življa. Že tedaj se je sklenilo, da se sestavi spomenica o tem vprašanju in predloži na najvišjem mestu. Takoj po tem sklepu se je pričela gonja v fašističnih listih, zlasti v glavnem glasilu stranke za vse Primorsko, v »Popolu di Trieste«, dokler ni končno prišlo do sestanka političnih tajnikov vseh šestih primorskih provincijalnih fašističnih federacij, ki se je vršil 11. junija t. l. v Trstu in so se na njem določile enotne smernice za reševanje »vprašanja drugorodcev« v vseh šestih provincijah: tržaški, pulski, reški, zadrski, goriški in videmski. Obenem se je sklenilo, da se izdela spomenica, ki naj vsebuje načrte za rešitev tega vprašanja in se predloži v odobritev generalnemu političnemu tajniku fašistične stranke, Turatiju, in seveda končno tudi samemu »vodji«, Mussoliniju

Predvčerajšnjim, 6. t. m., je generalni politični tajnik fašistične stranke Turati, sprejel tržaškega tajnika inž. Cobola, pulskega Mracha, reškega Host-Venturija, zadrskega dr. Mandla in goriškega inž. Cacceseja. Videmska federacija ni bila zastopana, ker v videmski provinci po odločitvi goriške province »drugorodcev« sploh n, oziroma je to vprašanje že zdavnaj rešeno, ker so beneški Slovenci popolnoma asimilirani.

Na tem rimskem sestanku se je razpravljalo o vseh političnih in gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo Primorja in so bili končno odobreni načrti glede reševanja »vprašanja drugorodcev«, kakor so bili začrtani na tržaškem sestanku 11. junija in razloženi v spomenici, ki se je sporazumno sestavila glede tega vprašanja. Danes opoldne pa je generalni politični tajnik Turati v posebni avdijenci predstavil primorske provincijalne tajnike »vodji« Mussoliniju, kateremu so ob tej priliki izročili omenjeno spomenico.

Istočasno s provincijalnimi federacijskimi tajniki pa se nahajajo v Rimu tudi vsi prefekti primorskih provinc. Včeraj je sprejel min. predsednik Mussolini tržaškega prefekta Fornaciarija, ki mu je v enournem razgovoru podal izčrpno poročilo o položaju v tržaški provinci. Danes in jutri bodo potem sprejeti tudi še reški prefekt Vivorio, pulski Cavalieri in goriški Cassini.

Na ta način se bodo torej sporazumno med voditelji primorskega fašizma in predstavniki vlade določile smernice, načrti in načini za končno rešitev »vprašanja drugorodcev« na Primorskem in prihaja tako naš narod pod Italijo do končne postaje svojega Križevega pota.

Kake so, oziroma bodo te smernice, seveda danes še ni znano, vsaj podrobno ne, toda če se upošteva komentar, ki ga je dodal svoječasno »Il Popolo di Trieste«, službeni objavi o onem sestanku primorskih provincijalnih federacijskih tajnikov, jih pač ni težko uganiti. »Popolo« je namreč povdarjal tedaj, da so med primorskimi vprašanji, ki nujno potrebujejo rešitve gotovo najvažnejša tista, ki se tičejo »drugorodcev«, in dejal dobesedno: »Slovanski učitelji, slovanski duhovniki, slovanska kulturna društva itd. so taki anahronizmi in protislovja v Krajini, ki je že skoraj devet let anektirana in ni v njej nikakega slovanskega razumniškega razreda, da je nujno potrebno, da se nemudoma napravi konec naši popustljivosti in strpljivosti.«

Po teh besedah je pač jasno, da bodo prvi ukrepi v svrho končne rešitve »vprašanja drugorodcev« namerjeni proti onemu maloštevilnemu učiteljstvu, ki je še ostalo zvesto svojemu narodu, in duhovščini, katera se ni uklonila fašističnemu pritisku. Pričela se bo pač splošna gonja proti tema dvema stanovoma, v kolikor sta še naša: zasledovanja, vohunjenja, denuncijacije, preiskave bodo na dnevnem redu in konec bo za učitelja premeščenje kam v južno Italijo ali pa upokojitev, odnosno odpustitev za duhovnike pa tudi upokojitev, za tiste, ki jim je bila odobrena opcija, pa preklic te odobritve in izgon. Da bodo preganjanja vsake vrste zadela tudi vse druge, količkaj znanejše in vplivnejše narodnjake, je tudi umevno samo po sebi, zlasti pa predsednike in odbornike še obstoječih naših prosvetnih društev, katera se seveda razpuste, a ravno tako tudi narodno gospodarskih društev in ustanov, katerim brez dvoma preti ista nevarnost, ker fašisti smatrajo tudi taka društva za »legla iredentistične propagande«. Da pridejo na vrsto in najbrž prav kmalu, tudi vsi naši listi, pač ni treba posebej povdarjati, saj je vendar ravno naš tisk najhujši trn v peti primorskim priganjačem, ki ga v zadnjem času itak že preganjajo z neprestanimi zaplembami.

Taki bi bili po tem takem prvi fašistični ukrepi za končno rešitev »vprašanja drugorodcev«. Fašistične organizacije bodo pač opravljale poizvedovalno, informacijsko službo, prefekture, državna oblast pa bo izvrševala njihove predloge. Bliža se torej s hitrimi koraki konec zadnjih utrinkov našega narodnega življenja na Primorskem.

Med Beogradom in Rimom pa se zopet vrše pogajanja za obnovitev — prijateljstva!

Pomorska razorožitvena konferenca v Ženevi

Na pomorski konferenci v Ženevi je nastopil kritičen zastoj. Pogajanja ne morejo dovesti do pravnega uspeha in že več dni se računa z možnostjo popolne izjalovitve. Če ne prinese pričakovana Coolidgeova poslanica nobene nove rešilne misli, bodo angleški, ameriški in japonski delegati odpotovali in nastopila bo nova doba mrzlične oboroževalne tekme med tremi glavnimi pomorskimi velesilami, ki bo imela za mirovna stremljenja nedogledne posledice. Chamberlain je sicer izrazil v angleškem parlamentu upanje, da do preloma ne pride, vendar je treba priznati, da je tako upanje, sodeč po dosedanjem poteku ženevskih pogajanj, dokaj medlo. Razlike med ameriškim, angleškim in japonskim naziranjem so namreč še vedno ogromne.

Cela pomorska razorožitvena konferenca se vrši v znamenju neprestanih kriz. Že koncem prvega tedna je izbruhnila prva kriza. Britanska admiraliteta je namreč zahtevala revizijo washingtonskega sporazuma iz l. 1921. Revizija se ne bi tikala obstoječega razmerja 5 : 5 : 3 za velike bojne ladje, pač pa naj bi se znižala maksimalna tonaža oklopnic in velikih križark in podaljšala doba njihove rabnosti. Ameriška delegacija se je žilavo uprla taki izpremembi washingtonske pogodbe. Ko pa so tudi Japonci potegnili z Angleži, so se osamljeni Američani udali v toliko, da bi se zadeva velikih brodov, «capital ships», obravnavala koncem konference, ko bodo urejena vsa ostala vprašanja. Vsekakor pa bi moralo ostati razmerje 5 : 5 : 3 med Ameriko, Anglijo in Japonsko neizpremenjeno.

Komaj je bila ta težava nekako premagana in je prišlo celo do sporazuma glede omejitve tonaže in opreme rušilcev, že je izbruhnila nova kriza zaradi križark in podmornic. Glede slednjih je bila kaka važnejša omejitev nemogoča, če se nanjo ne bi vezali tudi Francija in Italija. Za Anglijo je to vprašanje toliko pomembno, da je v početku predlagala celo popolno odpravo podmornic. Seveda se tak predlog ni smatral resnim.

Največja važnost se je polagala na problem križark s tonažo izpod 10.000 ton, glede katerih se vrši prava oboroževalna tekma med državami.

Ameriška delegacija je predlagala za ta tip bojnih ladij enako skupno tonažo, za Zedinjene države in Veliko Britanijo po 250.000 do 300.000 ton. Anglija pa o tako «nizkih» številkah ni marala ničesar slišati. Vodja njene delegacije Bridgeman je navajal, da rabi Velika Britanija za varnost britskega imperija in čuvanje morskih cest najmanj 600 tisoč ton lahkih križark. Ameriški delegat Gibson je nato dobil iz Washingtona nove instrukcije in predlagal številko 450.000. Zdaj so se uprli Japonci, češ da tudi to znižanje ne bi bilo dejansko nikako znižanje, marveč bi morala tako Amerika kot Japonska izdatno pomnožiti svoje sedanje efekte. Namesto da bi pomorska konferenca privedla do omejitve v oboroževanju, bi dosegla baš nasproten rezultat: velike nove gradbe bojnih ladij.

Če v poslednjem trenutku ne pride do poravnave na ta način, da bi Amerika odjenjala v vprašanju «capital ships», Anglija pa glede križark, je razsulo konference neizbežno.

V splošnem se mora priznati, da so angleški argumenti mnogo boljši od ameriških. Anglija je l. 1921. sprejela pariteto z Ameriko glede velikih bojnih brodov, ker je vseeno še ohranila nadmoč nad ostalimi mornaricami Evrope, a ameriškega brodovja se oddaljenemu britskemu otočju ni bati. Druga je zadeva s križarkami, ki se tičejo varnosti morskih potov in obrambe obširnega imperija. Američani nimajo niti pomembnih morskih komunikacij, ki bi jih morali čuvati, njene kolonije so sorazmerno majhne, manjša kot angleška je njena prekooceanska trgovska mornarica, a sam teritorij Zedinjenih držav je z morja tako rekoč neranljiv. Velika Britanija pa bi umrla gladu, če bi bila odsekana od prekomorskega sveta. Gre ji za življenje in smrt. Zato hoče imeti vsaj zadostno število modernih lahkih križark izpod 10.000 ton.

Če zahtevajo Zedinjene države tudi na tem polju enakost z Anglijo, se ta zahteva ne more tolmačiti drugače, kot da hočejo nasledniti Veliko Britanijo kot morski žandarji. Samo za lastno varnost jim pri tej zahtevi gotovo ne gre.

Francosko časopisje zagovarja v splošnem angleško tezo zlasti zato, ker se boji, da bi tudi Italija zahtevala glede križark izenačenje s Francijo, če bi obveljala enakost za Ameriko in Anglijo. Kaj bi pomenila absolutna enakost Lahov in Francozov na morju, pa stoji na dlani. V slučaju vojne bi Italija utegnila preprečiti pošiljanje francoških afriških in drugih kolonijskih vojska v Evropo. Na pomoč svojih kolonij pa Francija ne more resignirati. Zanjo je to življenskega pomena. Mobilizacijska svoboda francoskega kolonijskega imperija pa je ogromne važnosti tudi za vse one države, ki se oslanjajo na Francijo in njeno pomoč.

Zato zro vse te države, med njimi tudi Jugoslavija, z velikim zanimanjem na pomorsko konferenco v Ženevi, ki je na prvi videz sicer dokaj dolgočasna.

Davidovićevski minister o blejskem paktu

Beograd, 13. julija. p. Davidovićevske «Novosti» objavljajo važno izjavo nekega demokratskega ministra o paktu med Vukičevićem in Koroščem. Izjavil je: Pakt prijateljstva, ki ga je sklenil gosp. Vukičević z gosp. Koroščem, nas je zelo iznenadil, tem bolj, ker se je sklenil pred volitvami, ko ni nobenega povoda za ustvarenje take pogodbe. Iznenadil nas je radi tega, ker ga je Vukičević sklenil, ne da bi o tem obvestil vsaj demokratske ministre. Smatram, da je gosp. Vukičević s takim postopanjem omogočil ustvarjanje terena za nerazpoloženje v demokratskih vrstah. Tudi demokrati bi lahko na isti način, kakor Vukičević delali slične pakte z drugimi opozicijskimi skupinami.

«Novosti» pristavljajo, da je radi tega postopanja gosp. Vukičevića v demokratskih vrstah veliko nezadovoljstvo.

Ministerski predsednik v Karlovcu in Zagrebu

Zagreb, 13. julija. n. Danes dopoldne se je peljal gosp. Vukičević z avtom v Karlovec. V poslopju velikega župana ga je sprejel predsednik karlovških radikalov, obkrožen od uradnikov velikega županstva. Tekom razgovora je priporočil gosp. Vukičević radikalom, da glasujejo zopet za dosedanjega poslanca Miljuševića. Kmalu nato se je družba vrnila v Zagreb. Pri Jastrebarskem je Vukičevićev avto zadel na obcestni kamen s toliko močjo, da je počila pnevmatika. Zgodilo se ni nikomur nič, defekt je bil kmalu popravljen in ob 17. je bil gosp. Vukičević zopet v Zagrebu. Zvečer so mu zagrebški radikali priredili večerjo, na kateri mu je napil njihov predsednik Turković. Gosp. Vukičević je v svojem odgovoru omenil, da so dosedaj razne labilne koalicije ovirale pravi napredek naše države. Zato je bila potrebna močna koalicija radikalov in demokratov. Kritizira se, da v vladi ni Hrvatov, ni jih pa zato, ker so v prejšnjih koalicijah vršili pritiske z izsiljevanjem. Današnja kombinacija je napravljena zato, da sprejme Hrvate in Slovence, vendar ne kot izsiljevalce. To nalogo sem prevzel nase. Kar se tiče radikalne stranke, se običajno govori o nekih pašićevcih, božinovcih, jovanovićevcih in vukičevićevcih, vendar tega ni, temveč so sami radikali. Pod pokojnim Pašićem je bilo lahko, ker so njega vsi poslušali, danes pa je to težje. Radikalna stranka ni potrebna radikalom, temveč državi in zato jo moramo ozdraviti. Ob 23. se je Vukičević z brzovlakom odpeljal v Beograd.

Okrožne konference SDS

Beograd, 13. julija. p. Svetozar Pribičević se je danes vrnil s svoje agitacijske turneje po Liki in Dalmaciji. Vašemu dopisniku je izjavil, da je iskreno vesel sprejemov, ki so mu jih prirejale naše organizacije. Jutri potuje Pribičević v Novi Sad, kjer bo predsedoval okrožni konferenci SDS, na kateri se postavijo kandidature v novosadski oblasti. 17. t. m. se bo Pribičević udeležil v Sisku okrožne konference za zagrebško volilno okrožje.

Priključitveni problem

Dunaj, 13. julija. d. Na včerajšnjem zborovanju velenemcev je imel poslanec dr. Wotawa govor, v katerem se je dotaknil tudi vprašanja priključitve Avstrije k Nemčiji. Med drugim je naglasil, da se vselej, kadar oživi v Avstriji priključitveno gibanje, tudi inozemstvo bavi s tem vprašanjem in pri tej priliki se iznašajo razni načrti, kako naj bi se to vprašanje drugim potom rešilo. Zlasti Pariz in Praga se ob takih prilikah vedno vznemirjata. Tudi tokrat so se baš s te strani iznesli novi načrti o gospodarskem sodelovanju nasledstvenih držav. Preje se je ob takih prilikah govorilo o podunavski federaciji, o carinski uniji, danes pa se to naziva za gospodarsko sodelovanje srednjeevropskih držav, pri čemer se vsekakor misli tudi na Nemčijo. Izgleda, da je dal inicijativo za tak načrt češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki ga podpira tudi predsednik republike dr. Masaryk. Ker je dr. Beneš v stalnih stikih s Parizom, je upravičena domneva, da se zavzema za tak načrt tudi Francija. Za uresničenje takega načrta pa zaenkrat v Avstriji ni nikakega razpoloženja.

Pariz, 13. julija. (pa.) «Matin» se bavi v uvodniku s pretečo združitvijo Avstrije z Nemčijo in pravi, da bi bil ta dogodek velika nevarnost za evropski mir. Ko bi Avstrija pri Društvu narodov združitev z Nemčijo zahtevala, bi bila njena zahteva gotovo odklonjena, pač pa bi Društvo narodov skušalo najti sredstva za gospodarski prospeh Avstrije.

Nove angleške koncesije Egiptu?

Kairo, 13. julija. d. V kratkem se prično pogajanja za sklenitev zavezništva med Anglijo in Egiptom. Kakor zatrjujejo v diplomatskih krogih, se je Anglija v načelu odpovedala okupaciji Egipta. Anglija je pripravljena reducirati svoje garnizije v Egiptu na minimum in obdrži le letalske čete, ki bi edine še ostale od angleške posadke v Egiptu. Egipt bo v bodoče vodil vojaške zadeve sam, vendar pa si hoče Anglija zasigurati odločilen vpliv pri organizaciji egiptske armade. Razen obeh angleških poveljnikov bo ustanovljena še posebna angleška vojaška misija.

„Dolžnost SLS je, da gre zraven"

Šest let je klerikalno vodstvo zaviralo konsolidacijo države in povzročilo Sloveniji ogromno materijelno in moralno škodo

Sedaj, ko je SLS definitivno opustila svojo sedemletno borbo za zakonodajno avtonomijo in ko je dr. Korošec svečano proglasil, da se hoče SLS preleviti v politično stranko za državo, je pač na mestu, da si naša javnost postavi nekaj konkretnih, za vprašanje politične morale nadvse važnih vprašanj.

Preobrat k praktični, tako zvani gospodarski politiki SLS pričenja s prošlo jesenjo Radičeva kapitulacija pred sedanjo državno ureditvijo, je tudi dr. Korošca izmodrila, da je spoznal, da ni napravi poti. Gosp. Uzunović je to spretno izrabil in če v nobeni drugi politični stvari, je imel v svojem razmerju do dr. Korošca srečno roko. Od sept. 1926 pa do 1. februarja 1927 je voditelja slovenskih klerikalcev neprestano znova naganjal k izjavam, da opušča svojo avtonomijo in da je voljan priznati sedanjo državno ureditev ter sodelovati na praktičnih, gospodarskih vprašanjih. V tistem času je naša javnost skoro vsak dan brala deloma v «Slovencu» deloma pa v govorih dr. Korošca, da SLS prizna ustavo, da ji sedaj ne gre za revizijo in da teh stvari sploh ne namerava več pokreniti v Beogradu. Končno je bila dr. Koroščeva stranka sprejeta 1. februarja v vlado, kjer se na avtonomijo sploh ni več niti najmanj spomnila. Pač pa je brezpogojno podpirala in prevzela soodgovornost na pr. za zloglasno uredbo o oblastnih in samoupravnih proračunih, ki je izšla 17. februarja 1927. S to uredbo je bila odpravljena finančna samostojnost oblastnih samouprav in je tozadevna zadnja beseda prešla na fin. ministra v Beogradu, kar pomeni praktično na načelnike finančnega ministrstva. Dr. Gosar nam je nedavno v »Slovencu« opisal pretresljivo sliko, kako so se morali slovenski klerikalni ministri klanjati pred beograjskimi načelniki, ki so odločali o najvažnejših postavkah državnega proračuna. Kako bodo nastopali ti načelniki šele proti premirno manj vplivnim političnim instancam, proti oblastnim odborникom in oblastnim poslancem!

Sedaj proglaša dr. Korošec SLS za stranko «države» ali za stranko, ki se bo »posvetila« državi. Njemu sekundira vse klerikalno časopisje in zadnja številka »Domoljuba« se odkrito postavlja na stališče brezpogojnega sodelovanja z vsakokratno vlado v Beogradu brez ozira na njen program. »SLS, ki je stranka dela in ki neprestano naglaša, da je treba v naši državi temeljite gospodarske obnove, bi naredila težko pogreško, ko bi se ne odzvala temu vabilu. Če hočemo, da se globoke gospodarske preosnove ne bodo vršile preko Slovenije ali celo proti njej, je dolžnost SLS, ki zastopa celo Slovenijo, da gre zraven in govori svojo besedo«.

S tem zanimivim priznanjem prevzema SLS odgovornost za vsa dolga, brezplodna in negativna leta, ki jih je preživela v defetistični opoziciji od sprejetja ustave pa do lanskega leta. Po Vidovdanski ustavi je bilo jasno, da se je treba sedaj posvetiti notranji državni izgradnji ter gospodarskemu in socijalnemu napredku. Državo je razjedal povojni nered in pritiskala je gospodarska kriza. Na vseh koncih in krajih je pokalo, vse je kričalo po valutni reformi, izdatni socijalni zakonodaji, po sistematiziranju državnega nameščenstva, po reorganizaciji našega prometa, skratka po plodnih socijalnih in gospodarskih zakonih. SLS tiste čase ni bilo zraven pri tem delu in tudi ne med onimi strankami, ki so se izjavile, da so pripravljene sodelovati na reševanju nujnih gospodarskih in socijalnih problemov. SLS je prešla z dr. Koroščem na čelu v najostrejšo državnopravno opozicijo. Vsa notranja politika se je morala tedaj dolga leta koncentrirati na borbo proti federalizmu St. Radiča in njegovih zaveznikov.

Danes po šestih letih pričenjajo klerikalci tam, kjer bi morali v interesu države in svoje ožje domovine zastaviti vsi Slovenci že leta 1921, takoj po sprejetju Vidovdanske ustave. Odgovornost za ogromno škodo, ki je zadela radi tega Slovenijo nosijo klerikalni voditelji.

Še l. 1923. je dr. Korošec podpisal v Zagrebu skupaj s St. Radičem prosluli Markov protokol, s katerim se je rad. stranka obvezala radičevcem in klerikalcem da ne izvede ustave in ne oživotvori oblastnih in srezkih samouprav. Dr. Korošec je sklenil torej kar pismeno pogodbo z radikalno stranko proti samoupravam, o katerih je veliki župan ljubljanske oblasti letos pomladi izjavil, da so najpopolnejše samouprave v celi kulturni Evropi.

S takimi, proti interesom države in Slovenije naperjenimi gesli si je SLS priborila večino slovenskih mandatov. Sedaj pa morajo njeni pristaši čez noč verjeti, da je bilo vse to za nič in da je »tisočkrat boljše biti vedno zraven«.

SLS je že pomladi pokazala, kako pojmuje svoje »posvečanje« državi. S svojim nesposobnim poslaniškim aparatom je udarila zasebne nameščence in delavce z novimi davščinami, kmeta pa pustila na cedilu. Oblastne samouprave so ostale brez denarnih sredstev in prenos državnih poslov na oblasti je še muzika bodočnosti. Polomija na celi črti.

Sleditи je morala kapitulacija, ki jo predstavlja »prijateljski pakt« v Vukičevićevimi radikali. Tudi ta kapitulacija ne bo mogla rešiti SLS pred obračunom, ki se bliža neizprosno in katerega prvi obrok zapade že 11. septembra.

Še en odmev blejskega pakta

Oster odpor med podeželskimi pristaši radikalske stranke proti zvezi s klerikalci.

Kočevska «Samouprava», edino glasilo radikalske stranke v Sloveniji, se jako energično obrača proti paktiranju radikalov s klerikalci. V uvodniku «Na razpotju» razpravlja o pomenu misije, ki bi jo mogel g. Vukičević izvršiti, povdarjajoč, da lahko postane 11. september tudi spomenik politične nezrelosti. Jasno aludirajoč na Vukičevićeve kupčije s klerikalci, svari «Samouprava» ministrskega predsednika tako - le: «Mož pa, ki za ta cilj veže nosilce različnih nasprotujočih si idej in meče v svoj politični lonec poleg dobre torte tudi zelje, kašo in močnik, si že sam piše svoj politični mene tekel fares, a državi in njeni ideji bo povzročil nenadomestljivo škodo.»

Mnogo ostreje se je izrazil proti tem kupčijam, ki se jih tako veselijo gotovi ljubljanski in mariborski radikali, član glavnega odbora NRS kočevski župan dr. Sajovic na radikalskem sestanku v Kočevju, o čemer poroča «Samouprava»: Predsednik mestne organizacije župan dr. Sajovic je podal širše poročilo o stanju in prilikah stranke v Beogradu ter o tendencah volilne vlade Velje Vukičevića. **Povedal je o tendencah mariborskih in ljubljanskih radikalov, da bi se zvezali z SLS ter povdaril, da zamore o tem odločati samo širši forum zaupnikov, ki razpolaga s kroglicami, ne pa par gospodov, ki jih v to ni nihče pooblastil.** Vsi volilci smo le ena enakopravna družina državljanov, ki se imamo prosto, ne pa na komando odločiti, kako naj se vodijo državni in javni posli. **Ako pa NRS niti tega načela ni prinesla v Slovenijo, potem je pa vseeno, ako je ni.**

Hudo poper za gg. Ravniharja in Ravnika . . .

Politične beležke

Novi oblastni odbor SDS v Mariboru

K našemu poročilu o volitvi novega oblastnega odbora SDS v Mariboru dostavljamo, da je bil za glavnega blagajnika soglasno izvoljen dosedanji zaslužni glavni blagajnik g. Otmar Meglič.

Zanimivo priznanje

Iz Celja nam poročajo: Zagrebške »Novosti« pišejo, da je min. predsednika g. Vukičevića v ponedeljek pred celjskim hotelom »Evropo« »dočekalo mnoštvo naroda«. To »mnoštvo« je tvorilo poleg tucata radikalov in klerikalcev enako število radovednežev, ki so se mimogrede ustavili, ko so zvedeli, da je v avtu min. predsednik. A bolj zanimivo, kakor to, je poročilo »Novosti« o govorih na političnem banketu, kjer je govoril v imenu celjskih radikalov g. Posavec, ki je končal svoj govor z besedami: »Danes vas, gospod predsednik, pozdravljamo še ločeno mi radikali in pristaši SLS, a ko prihodnjič zopet pridete, ne boste več vedeli, kdo so eni in kdo drugi.« Kaj pač poreče na to izjavo «Slovenec«, ki tako trdovratno taji, da bi bil cilj »prijateljskega pakta« popolni vstop SLS v Vukičevićevo radikalno stranko.

Napredna zmaga v Cerknici

Pri nedeljskih občinskih volitvah v Cerknici so krasno zmagali naprednjaki: SDS je dobila 206 glasov in 9 mandatov, SKS 128 glasov in 6 mandatov, klerikalci pa 233 glasov in 10 odbornikov. Cerknica je torej navzlic ljutemu naporu klerikalcev ostala trdno v naprednih rokah, kar bo celokupna slovenska napredna javnost z zadoščenjem pozdravila.

Zunanji minister na potu na Bled

Beograd, 13. julija. p. Zvečer ob 23.20 se je z zagrebškim brzovlakom odpeljal v Ljubljano in na Bled minister za zunanje stvari dr. Voja Marinković. S seboj nosi večje število ukazov o premestitvi in novem imenovanju naših diplomatskih uradnikov.

Dve tragediji v Zagrebu

Streli v kinu. — Poskušen samomor mlade Slovenke

Zagreb, 13. julija. n. Nocoj je v kinu Musikhall streljala 16letna prodajalka sladkarij na svojega ljubimca, godbenika Borkovića. Ustrelila je med predstavo iz flobertovke, radi česar je nastala v kinu silna panika. Godbenik je bil zadet v vrat ter so ga prepeljali v bolnico, toda ne more govoriti. Na policiji je atentatorica izjavila, da je streljala na godbenika, ker ji je obetal zakon, po kratki ljubezni pa jo je zapustil.

Zagreb, 13. julija. n. Danes popoldne se je 25letna Slovenka iz Laškega Marija Deželak vrgla iz drvečega tramvaja v Jurišičevi ulici z glavo naprej na trotoar. V onesveščenem stanju so jo prepeljali v bolnico. Zakaj je to storila, ni hotela povedati, pač pa so našli v njeni torbici pismo na šefa zagrebške policije. V pismu pravi, da je prišla iz Bosne, kjer je bila knjigovodinja pri neki tvrdki v Konjicu, a je bila reducirana. Pred enim mesecem je prišla v Zagreb, ni pa našla posla. Ker so jo detektivi zasledovali, ali ne živi nemoralno, jo je to tako užalostilo, da si je hotela končati svoje življenje.

Požari v Bosni lokalizirani

Sarajevo, 13. julija. n. Gozdni požari so v glavnem pogašeni ali vsaj lokalizirani. Samo iz Srebrenice javljajo, da je tam včeraj tudi začel goreti gozd; tudi ta požar pa je že lokaliziran.

Naši kraji in ljudje

Francoski narodni praznik

14. julija slavijo Francozi svoj narodni praznik. To je dan, ko je pariško ljudstvo zavzelo pred 135 leti trdnjavo Bastille, ki je služila kot ječa za politične zločince. Ta dan slavi francoski narod spomin na osvoboditev izpod jarma grabežljivih in nesposobnih kraljev, ki so s svojim tiranstvom dovedli nekdaj cvetočo Francijo na rob propada, spomin na upostavitev prve republike, prve samovlade naroda, spomin na zmago gesla »liberté, égalité, fraternité«, ki bo ostalo na veke načelo in podlaga človeške civilizacije.

Vesoljna Francija, od glavnega mesta do najzakotnejše vasi, praznuje svoj narodni praznik res kot praznik; vse delo na polju, v tovarnah in v uradih počiva in trgovine so zaprte. Ves narod v istini praznuje in se veseli; ta dan tujec lahko opazi, kako globoko pojmuje in spoštuje Francoz svobodo: ne bi praznoval dneva svobode leto za letom s tako slovesnostjo, če ne bi imel prirojene ljubezni do svobode!

Na ta dan priredi vsaka občina veliko ljudsko veselico, društva imajo javne nastope, ves svet se zabava, poje in pleše. Najzanimivejše je ta dan življenje v Parizu. Mesto popolnoma spremeni svoje lice: vozil skoraj ni več po ulicah, tem več pa pešcev. Izgleda, kakor bi vse zbežalo iz hiš na tlak. Zjutraj je na dirkališču velika vojaška parada, ki se je udeležijo zastopniki vseh mogočih oddelkov iz vse države, od pehote do mornarjev, od letal do tankov. Na vsakem drugem cestnem oglu, pred vsako kavarno je improvizirana majhna plesna veselica: od kdovekod so se znašli trije ali štirje godci in ljudstvo pleše razigrano. Pri tej priliki je treba opazovati veseli in neprisiljeni temperament francoskega naroda! Zvečer se prižgejo velikanski umetni ognji na raznih vzvišenih točkah mesta in v pestri razsvetljavi se veselo konča veliki narodni praznik, ki je dopoldne posvečen oficijelnim slavnostim v spomin največjih dni v zgodovini francoskega naroda, popoldne pa zabavi in veselju.

Tudi naš narod se pridružuje današnji dan veselju francoskega naroda, našega velikega in slavnega zaveznika. Pridružujemo se praznovanju spomina slavnih dni njegove preteklosti in gesla, ki nam je bilo v času, ko smo še ječali pod tujim jarmom, svetla zvezda vodnica, ki nam je sijala iz skoraj nedosegljive daljave.

Če pošiljamo danes pozdrav dragemu nam francoskemu narodu, ni to samo znak prijateljske vljudnosti. Zgodovina osvoboditve našega naroda je bila dvakrat v najožji zvezi z zgodovino francoskega naroda. Za časa Napoleona, ko smo prvič čutili veliko razliko med vladanjem germanske pesti in svobodo francoske civilizacije, so bili pri nas položeni temelji našega poznejšega boja za svobodo. Domača zgodovina nam bo na drobno razložila neki dan, kako je v našem narodu pozneje vzklilo seme svobode in mogočno vzrastlo, seme, ki so ga vsejali Francozi pri nas tekom kratkega vladanja.

»Ilirija vstan'!«, je tedaj zaklical Napoleon, da se poslužimo besed Valentina Vodnika, a vstati je mogla šele dobrih sto let pozneje, ko se je po slavni zmagi maršala Focha na severozapadnih planjavah Francije zrušila moč germanstva, ki je tudi nas držalo v suženjstvu. Tam na krvavih poljanah v Flandriji in ob Marni se je porodila nova Ilirija, naša ujedinjena kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, katere menda nikoli ne bi bili dočakali, če ne bi bili zmagali Francozi.

Današnje veselje francoskega naroda zbuja v naših srcih občutke radosti, pa tudi hvaležnosti napram narodu, ki smo mu v veliki meri dolžni svobodo. In vzbuja željo, da bi vzvišeno geslo »svobode, enakosti in bratstva« bilo vedno in povsod zmagovito, da dovede človeštvo v zlati vek, ko bosta Pravica in Mir razprostrla svoja krila po vsem svetu.

Misli in spomini ob deseti obletnici II. dekliške meščanske šole v Mariboru

(Konec.)

Na ljubljanskem konservatoriju se je tačas ustanovil triletni tečaj, ki naj bi usposabljal gojence za učitelje petja in glasbe na meščanskih šolah, srednjih šolah in učiteljiščih. To je ustrezalo mojim načrtom o estetski vzgoji; vsaka meščanska šola naj bi dobila sčasoma svojega učitelja-konservatorista za petje in glasbo, ki bi predmet navdušeno gojil, toda ne kot »veščino«, ki bi vodil in podpiral glasbeno življenje v svojem šolskem okraju in ki bi izbiral in skrbno vzgajal glasbene talente, da se nam ne izgube.

Posebno važno se mi zdi petje na dekliških meščanskih šolah: bodoče matere naj se nauče peti svojim otrokom in s svojimi otroki. Iz meščanskih šol naj bi žarilo veselje do petja po vsej okolici ter prekvasilo našo pokrajino. Naj se povrnejo časi, ko se naši vasi ne poreče samo: »Pastirci kurijo zvečer«, temveč: »Pastirci pojo in kurijo zvečer!«

Zato je prva domača absolventka trileta tečaja na ljubljanskem konzervatoriju odšla na II. dekliško šolo v Mariboru. Koliko se je odsihdob izpremenilo glede na petje in glasbo na tej šoli, na vseh mariborskih šolah, osnovnih in meščanskih! Vse tekmujejo med seboj v petju, ki se zelo ceni, in 1. decembra vsakega leta je velika pevska tekma, kjer nastopijo pri koncertu Podmladka društva Rdečega križa mlada grla vseh mariborskih šol.

Lansko leto je uvedlo prosvetno ministrstvo na konzervatoriju namesto triletnih enoletne tečaje za učitelje petja na meščanskih šolah. Težko mi je bilo, ko sem videl, kako se rušijo moji načrti, zakaj vsi strokovnjaki soglašajo, da v današnjih razmerah, ko učiteljišče ne nudi poprejšnje glasbene naobrazbe, ta doba nikakor ne zadošča, če hočemo glasbene učitelje res temeljito naobraziti. Izza šolskega leta 1927 dobe učitelji za glasbeni študij dopust brez službenih prejemkov; s tem smo pokopali glasbene tečaje in smotreno glasbeno vzgojo naše mladine.

Po avstrijskem šolskem zakonu je bila meščanska šola trirazredna. Črez zakonito učno obveznost pa so posebno deklice obiskovale še enoletne učne tečaje (4. razred), kjer so poglabljale učno snov meščanske šole ter se po krajevni potrebi učile še novih predmetov, posebno kuhanja in gospodinstva.

Tak tečaj smo preizkušali tudi na 2. dekliški meščanski šoli v Mariboru. Pri tleh je snažna in suha kuhinja s potrebnimi stranskimi prostori, mariborski mestni šolski svet je nakazal vsako leto izdatni denarni znesek, da so se kuhanja lahko učile tudi siromašne deklice, ki jim starši niso mogli dati predpisanega prispevka. Učna uprava je namestila posebno učiteljico. Doraščajoče deklice 4. razreda so se veselo poprijele kuhanja, tako da je bilo v šolskem letu 1925-26 za obe dekliški meščanski šoli, 5 kuharskih oddelkov po 12 deklic in po 3 ure na teden. Kuhanju na meščanski šoli so se upirale nekatere učiteljice, češ da deklice preveč odvaja od drugih obveznih predmetov. Držati pa se moramo priznanega načela, da bodi vzgoja harmonična; harmonične dekliške vzgoje pa si brez gospodiniske vzgoje ne moreš zamisliti.

Najbolje bi seveda bilo, če bi učenke po izpolnjeni šolski obveznosti še eno leto ali dve obiskovale gospodinjsko šolo ali vsaj gospodinjski tečaj ter se do dobra pripravile za svoj življenski poklic kot matere in gospodinje. Toda takih gospodinjskih šol ali še ni ali pa so zelo, zelo drage, tako da jih delavski in uradniški otroci ne morejo obiskovati, tem manj, ker jih sedanje gospodarsko stanje sili, da se takoj ogledajo za ljubim kruhom. Zato bi naj le ostalo kuhanje v dekliških meščanskih šolah, zakaj bolji je vrabec v roki ko golob na strehi.

Velika težava je z učiteljicami za kuhanje in gospodinjstvo. Lani se je posrečilo, izposlovati za Mariborsko oblast trem učiteljicam enoleten dopust. Ne vem, kaj prinesejo bodoča leta; vse se mi pa tako zdi, da propade tudi gospodinjska vzgoja na naših dekliških meščanskih šolah, če se javnost sama resno ne zavzame zanjo, ter da ostane le učilnica.

Slovenska šola se je v par letih svojega razvoja obnesla in narod jo je vobče vzljubil. Od vseh drugih je meni najbolj merodajna sodba čeških meščanskošolskih učiteljev, ki so na vprašanje, kakšno si žele svojo meščansko šolo, izjavili: »Takšno, kakršno imate vi Slovenci!«

Te slovenske meščanske šole ni več! Lani so uvedli med letom nove učne načrte ter jih med letom zopet odpravili. Letos smo imeli urnik, ki je obsegal do 36 ur pouka na teden za deklice v starosti 10-14 let in učne načrte z neurejeno, a ogromno učno snovjo. Te snovi po vsej priliki ni bilo mogoče predelati; če se je skušalo, se je gojil verbalizem ali pa se je deci ob prevelikih zahteval ubijalo veselje do dela.

Nekaj še pripomnim k učnim načrtom. Kadar sem jih sestavljal, sem imel vedno pred očmi naslednjo dogodbo: Ob sklepu svetovne vojne so strokovnjaki v Zagrebu sestavljali nove učne načrte za matematiko na srednjih šolah. Vsak je seveda hvalil svojo malho in snov je rastla, rastla. Slednjič se je oglasil star nadzornik: »Vse prav, gospoda; toda ne vem, kaj poreče k temu moj Božo!«

Ko sem pregledal letošnji učni načrt za meščanske šole, sem si nehote mislil: »Lahko je urezati debele leskovke za tuja pleča toda vzameš šibkejše, če veš, da bodo padale po tvojih plečih. O, da bi gospodje, ki sede pri zeleni mizi ter nam režejo učne načrte, če ne vsi, pa vsaj zdravi in krepki med njimi, le mesec dni učne načrte preizkusili na sebi, preden jih izdajo. Po šest ur dnevno bi sedeli, mirno sedeli v tesnih, trdih klopeh ter duševno sodelovali; doma bi nato, — če so dobro nadarjeni, drugače ne — vsaj 3 do 4 ure pripravljali naloge ter se učili. Ne preostalo bi jim časa ni za »črno kavo«, da ne govorim o izprehodih, izletih, igrah, telovadbi, sportu, ki jim vse to privoščimo, če to veselje že odrekamo naši mladini. Ne spali bi predpisanih 8 do 10 ur v postelji, zadremali bi pri mizi ob knjigah in nalogah, kakor se je to zgodilo mariborskim deklicam in menda tudi drugim.

Ko pa vse to preizkusijo na sebi ter se zopet zbero ob zeleni mizi, tedaj bo dobila naša mladina dobre učne načrte in šolski zdravniki nam ne bodo več pošiljali tako strašnih podatkov o telesnem propadanju naših otrok.

Te trpke besede pa veljajo tudi onim, ki so te učne načrte povzročili s svojimi predlogi.

Še par besed. Govoril sem o II. dekliški meščanski šoli, ker je tako nanesla obletnica; nisem pa hotel drugih mariborskih meščanskih šol zapostavljati. Vse so dobre, vsem veljajo ti stavki; treba je le zamenjati naslov in ime.

V Petrovem selu, v juliju.

Dr. Leopold Poljanec.

Pogled na razstavo izdelkov gojenk II. dekliške meščanske šole, ki so jo priredile povodom jubileja ter je vzbujala splošno pozornost in priznanje občinstva.

Profesorski kongres na Cetinju

Cetinje, 11. julija

Ponosni »Zagreb«, ki je v četrtek odhajal s Sušaka, je sprejel nase tudi precejšnje število profesorjev, ki so dospeli k morju iz gorujih krajev naše države. Parnik je bil poln, kar se ob tem času najvišje sezone samo po sebi razume. Na krovu je prevladala nemščina in češčina, kar je znak, da tvorita ti dve narodnosti večino letošnjih gostov na Jadranu. Da je bilo vreme krasno, ni treba niti omenjati. Vrvenje na brodu so še posebno oživljale izletnice, gojenke dunajske Trgovske akademije, ki so prišle izpopolnit svoje geografsko znanje na naš Jadran in so bile namenjene v Dubrovnik. Med to pisano brezskrbno mlado družbo so se videli resni tipi profesorjev, ki so v gručah razreševali večinoma prav vsakdanje probleme, uživali lepoto naše rivijere pa tudi dobrote svoje domače kuhinje, dokler je šla z njimi. Noč je bila mirna in jasna in lepo je bilo v polspanju uživati čarobnost zvezdnate južne noči. Zjutraj jih je pozdravilo belo mesto Split in pridružilo se je še nekaj tovarišev, ki so dospeli z jutranjim vlakom.

In že je plul »Zagreb« zopet na široko morje mimo starega Hvara in njegovih ponosnih gradov ob zeleni Korčuli in stare zanimive benečanske trdnjave in potem ob skalnatem plešcu do bujnih bregov dubrovniških, kjer so nas pozdravili stari spomini dubrovniške kulture. Tu se je parnik skoraj izpraznil in kar je ostalo na brodu, so bili skoraj sami profesorji in nekaj njihovih boljših polovic. Ko smo se poslovili od Dubrovnika, se je morje nekoliko zibalo v večernem vetru, kar je nekatere skoraj spravilo iz ravnotežja. Hudega ni bilo nič. Padla je že druga noč na prostrane morske širjave in mesec je fantovsko gledal na vžigajoče se zvezdice. Zavili smo v Boko Kotorsko, ostali v Hercegnovem in končno ob 11. ponoči dospeli v Kotor. Tam smo se še okrepčali od žeje in vročine v kavarni in potem spali v hotelih in v gimnaziji do jutra — par se jih je pred vročino rešilo nazaj na parnik.

Drugo jutro je stala na obali vrsta avtomobilov, pripravljenih za na pot na Cetinje. Po 4—5 skupaj smo vstopali v avtomobile in začel se je najlepši del našega potovanja — to so serpentine nad Kotorjem. Ta vožnja je pač nepopisno lepa in ne vem, kje je kaj enakega na svetu. Više in više so se vzpenjali avtomobili, okoli se je razkrival ogromen svet skalnatih vrhov, ki čim dalje bol s preziranjem gledajo navzdol na one male obmorske naselbine in na vse kar je človeškega. Cesta se prevali in že se pred nami pokaže mala kotlina Njeguš s svojimi skromnimi njivicami in malimi kočami. Ustavimo se pred »Grand hotelom«, kjer pozdravimo par lepih starih Črnogorcev v narodnih nošah in župan, mlad vitek Črnogorec, obžaluje, da se nismo pripeljali vsi obenem, ker je imel pripravljen pozdravni govor. Pa kaj bi tu s pozdravnimi govori, ko te pozdravljajo vsi z očmi in rokami. Avto drdra naprej, že se pokaže nad nami vrh Lovčena in pod nami malo mesto Cetinje.

Ura je poldne in v »Grand hotelu« se odpočijemo pri dobrem obedu, pivu in vinu. Nato se naselimo po hotelih in šolah in vidimo, da je vse lepo in skrbno pripravljeno. Meni in drugim je bilo vendar žal, da nismo vzeli s seboj fižolovega listja, ako je res, kar so o tem časopisi poročali. Oddahnili smo se na svojih ležiščih in nekateri so takoj pospali, saj so bili par noči brez pravega spanja.

Pa nas je kmalu dvignila misel, da smo vendar le na Cetinju, in to je nekaj, pa smo stopili na Lipsko pečino — ne vem, zakaj bi se morala zvati »Belvedere« — in videli smo pod seboj Cetinje na zapadu v žarkih večernega solnca visoki vrh Lovčena in mavzolej na njem in proti vzhodu Skadarsko jezero, Taraboš in vso zgodovino naroda, ki se je boril za te trde skale in se ohranil do danes tak, kakor ga je ustvarila zemlja, v kateri je rastel. Zvečer je bilo vse Cetinje oživljeno, na trgu pred dvorcem je igrala vojaška godba, gosti so sedeli zunaj pred kavarnami in kmalu se je razvilo veselo kolo. Minila je utrujenost in zaspanost in bila je že skoraj polnoč, ko smo se razhajali v svoja prenočišča. Tik nato je lahen dež ohladil nočno vročino.

Zjutraj ob 9. se je začel kongres v »Domu slobode«. Videli smo mnogo znanih obrazov. Vsega skupaj nas je bilo okoli 150, Beograd s 30, Split s 6, Zagreb z 19, Ljubljana z 9, Sarajevo z 8 delegati. Kongres je brzojavno pozdravil kralja in ministra prosvete, nato je prof. Laurant prečital francoski pozdrav mednar. prof. Zveze, sledil je pozdrav zastopnika min. prosv. Lalovića, zastopnika ministra trgovine Korenića, nato je ravn. Serdar prečital poročilo glavne uprave; pri debati so se oglasili k besedi zastopniki raznih krajev s svojimi pritožbami deloma glede materijalnih razmer, deloma glede naučnih načrtov. Preds. J. Živanović je temeljito pojasnil težkoče, ki jih ima glavni odbor v svoji borbi za pravice prof. stanu in za izboljšanje šolskih razmer. Vkljub vsem težavam je odbor vendarle v marsičem dosegel nekaj uspeha, najmanj seveda tam, kjer je imel glavno besedo minister financ. Kongres je nato sprejel poročilo na znanje in pri volitvah z veliko večino izvolil za predsednika zopet spretnega bojevnika svojega stanu, J. Živanovića.

S tem je bilo dopoldansko zborovanje končano in po kratkem sestanku popoldne so si gostje skupno ogledali cetinjske zanimivosti, ki hranijo v sebi spomine črnogorske zgodovine. Zvečer je priredilo »Cetinjsko gledališko društvo« predstavo v »Domu slobode«. Na programu so bili prizori iz Njeguševega »Gorskega vjenca«. To je bila gotovo najprimernejša stvar za ta večer in z ozirom na mali oder in druge nedosatke je predstava krasno uspela. Izpopolnile so jo točke »Pevskega društva Njegoš« in vojne godbe. Krasni so ti dnevi na Cetinju — a čas je kratek in že se pripravljamo na pot k morju, ki nas vabi za skalnih vrhov okrog Lovčena.

Mrtva mladenka ob železniškem tiru

Zagoneten samomor služkinje Elizabete Vrablove.

Ljubljana, 13. julija

Železničarski čuvaj na prelazu ob glavnem drevoredu v Tivoliju in stražnik, ki se je ravno nahajal v bližini, sta bila zjutraj opozorjena od strojevodje tranzitnega tovornega vlaka, ki vozi okrog 5.45 proti Rakeku, da se je moralo zgoditi nekoliko višje na progi nekaj nenavadnega. Stražnik je takoj odhitel v označeno smer, vendar sprva ni opazil nič posebnega. Šele ke je prišel do sokolskega letnega telovadišča, je zapazil za godbenim paviljonom v travi tik ob tiru ležati skoro v klobčič zvito dekliško truplo. Stopil je bliže in ugotovil, da je

neznanka mrtva. Telo je bilo že popolnoma mrzlo. Glavo je imela neznana ženska pokrito s prstjo.

Stražnik je o dogodku obvestil policijsko direkcijo. Na lice mesta sta takoj odšla dežurni uradnik M. Močnik in mestni fizik dr. Mavricij Rus, ki nadomešča na dopustu se nahajajočega policijskega zdravnika dr. Avramovića. Komisijonelni ogled je ugotovil, da je neznanka stara šele nekaj nad 20 let. Imela je zdrobljeno lobanjo na temenu in nekaj poškodb tudi na plečih.

Pojavila se je dvojna zagonetka:

Kdo je mlada nesrečna neznanka? Kako jo je dohitela smrt? Alj je padla iz vlaka? Alj se je pognala sama? Ali se je zgodil zločin? . . .

Truplo lepe mladenke so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu in pričela so se vsestranska poizvedovanja.

Šele pozno popoldne so ugotovili identiteto.

Neznanka je 21. oktobra 1903. v Dragučevi v mariborskem srezu rojena in tja pristojna Elizabeta Vrabel.

V Ljubljani je bila kot služkinja zaposlena pri postreščku Tomažu Hajnriharju, stanujočem na Gosposvetski cesti št. 13. Postreščkova žena je bila z mladenko v sovraštvu. Snoči okoli 21.30 je Lizika izginila od doma, ne da bi povedala, kam je namenjena. Ko se zjutraj ni vrnila, so bili Hajnriharjevi takoj v velikih skrbeh za njeno usodo in so pri znancih povpraševali, če so kje videli Elizabeto. Ko so popoldne brali v »Slovenskem Narodu« vest o najdenem truplu neznane mladenke ob železniškem tiru, je postrešček takoj odhitel na policijo ter prosil pol. nadzornika g. Močnika, da ga popelje v mrtvašnico k Sv. Krištofu, kjer je takoj v neznanki spoznal svojo služkinjo.

Po ranah, ki jih je dobila Vrableva na plečih in zadaj na glavi, sklepajo za gotovo, da je nameravala Elizabeta Vrabel skočiti v samomorilnem namenu pod vlak. Vrgla se je nasproti prihajajoči lokomotivi kakega nočnega vlaka, a lokomotiva je nesrečno mladenko s silo vrgla v stran ob železniški tir.

Motiv samomora ni točno znan, pač pa sodijo, da je šla mladenka v smrt radi nesrečnega ljubavnega razmerja.

Kadar nad poljem solnce pripeka,
kmetič za plugom se opoteka,
takrat največje njegove so nade,
da se napil bo »CLIO« limonade.

Kulturni pregled

Ljubljansko gledališče v prihodnji sezoni

Upravnik ljubljanskega Narodnega gledališča gosp. inž. R. Kregar je izdal obsežno poročilo o upravljanju gledališč v minuli sezoni, oziroma od srede februarja t. l., ko se je izvršila izpremenba na upravniškem mestu. Uvodoma opisuje finančne težkoče, nato pa prehaja k načrtom za bližajočo se sezono. Repertoar za prihodnjo sezono je že določen vsebinsko in terminsko in upravnik se nadeja, da bo v skladu z zahtevami in predlogi celo strožje kritike. Za umetniško izvajanje v ožjem pomenu besede odgovarjajo umetniški vodja in posamezni režiserji. Pri presojanju naj publika ne pozabi, da se igra v Ljubljani v obeh gledališčih — v operi in v drami — petkrat ali celo šestkrat na teden, in sicer s članstvom, ki je po številu znatno manjše od števila članstva v Beogradu in Zagrebu. Glavni solisti nastopajo po osem- do dvanajstkrat na mesec, zato pa se pojavi včasi prezgodnja utrujenost. Tudi zbor in orkester sta se morala do skrajnosti omejiti. Posledice tega so očitne.

Dalje posnamemo iz poročila sledeče: V interesu čim večjega razvoja našega jezika bo uprava naročala prevode del, ki so določena za uprizoritev, izključno pri priznanih prevajalcih. Da se povzdigne zanimanje za inscenacijo, bo uprava povabila v posameznih primerih k sodelovanju odlične slovenske umetnike. V načrtu so izmenična gostovanja iz Zagreba, Beograda, Sofije in Prage. Pogajanja z dunajskim Burgtheatrom so v toku. Tudi naši igralci bodo po vsej verjetnosti nastopali v enem ali v več imenovanih mest. Ljubljanska drama in opera bosta šli večkrat v Maribor, Celje in Kranj.

Za abonente se bo skrbelo v večji meri ko doslej. V načrtu so slej ko prej mladinske, dijaške in ljudske predstave in pa predstave po znižanih cenah.

Z letošnjo sezono bo začelo ljubljansko gledališče izdajati redna letna izvestja, ki bodo imela natančne podatke o repertoarjih, osobju in sploh o vseh važnejših gledaliških dogodkih zaključene sezone. Z novo sezono bo zopet izhajal «Gledališki list», in sicer dvakrat na mesec. Prinašal bo dramaturgične uvode in uprizarjana dela, gledališke strokovne članke in važnejše zapiske iz gledališkega življenja. V teku prihodnje sezone se bo skušalo temu ali onemu članu ansambla omogočiti študijsko potovanje v inozemstvo. Posebna skrb se bo posvečala jezikovni kulturi na odru.

Med počitnicami se bo inštalirala v operi električna razsvetljava, dramsko poslopje pa bo dobilo spredaj ter v vrtni okolici novo in dostojnejše lice.

«Nova Evropa» o slovenski književnosti. Najnovejša številka «Nove Evrope» (z dne 11. julija) prinaša v književnem pregledu «Drugo književno pismo iz Slovenije» iz peresa B. Borka. Na osmih straneh podaja pisec pregled razvoja, struj in stremljenj v slovenskem slovstvu tekom poslednjih let. Posebno karakterizira mlade pojave in poroča o novih pesniških, dramatskih in pripovednih spisih. Članek, ki je namenjen Srbom in Hrvatom, ima namen, da jih informira o stanju slovenske književnosti. Prvo književno pismo iz Slovenije v «Novi Evropi» je izšlo l. 1925. Še preje pa je «Nova Evropa» posvetila več številk slovenskim zadevam in problemom. — Poslednja številka prinaša razen članka o slovenskem slovstvu dve pesmi Z. Vekarića, članek M. Ć. o Meštrovićevem «Pobedniku» in spomine na vojaško zaroto zoper zadnjega Obrenovića in na takratne razmere v srbski vojski. Nadaljuje se potopis Angležinje L. T. Waring o Dalmaciji. Vrhu tega premotriva Ć. trenuten političen položaj, «Ks» pa poroča o svojih vtisih z bizantološkega kongresa v Beogradu. «Nova Evropa» bi zaslužila, da bi bila bolj razširjena med Slovenci. Naroča se v Zagrebu, Preradovićev trg 9.

Ruski roman v svetovni književnosti. Neki angleški list je vprašal domače pisatelje in kritike, katerih deset romanov smatrajo za najboljše v svetovni literaturi. Sloviti angleški estet in kritik Benett je odgovoril, da je deset najboljših romanov dala človeštvu ruska literatura. Naštel je najboljše spise Gogolja, Tolstega, Dostojevskega in Gorkega ter dodal, da se ne moreta meriti ž njimi ne Dickens in ne Balzac.

40letnica umetniškega dela prof. Mitova. Rektor sofijske državne umetnostne akademije Anton Mitov je slavil minule dni 40letnico svojega dela na polju likovne umetnosti. Mitov je bil pred vojno v stikih tudi s slovenskimi umetniki. Urejeval je časopis «Izkustvo» (Umetnost) in bil izredno delaven kot slikar in slikarski učitelj.

Nov roman Romaina Rollanda. Znani francoski pisatelj Romain Rolland je spisal nov, dva zvezka obsegajoč roman «Ame Enchantée mére et fils».

O slovenskem slikarju Janezu Šubicu prinaša informativen članek 13.—14. številka zagrebške revije «Vijenac».

Neobjavljeni spisi Mauricea Maeterlincka. List «Gand Artistique» je objavil pismo pisatelja M. Maeterlincka, ki navaja med drugim, da ima še nekoliko neuprizorjenih dram, ki niso bile doslej nikjer natisnjene. Drame se imenujejo: «La puissance des morts» (4 dejanja), Marie Victorie (4 dejanja) in dve aktovki: «Judas Ischariot» in «Les Vivants vue par les mortes».

Italijanski biografski leksikon. Profesor rimskega vseučilišča Giovanni Gentile je prevzel glavno uredništvo velikega «Dizionario biografico degli Italiani». Besedjak bo vseboval imena in kratke življenske podatke o vseh količkaj pomembnih Italijanih od l. 476. po Kristusu do naših dni. Obsegal bo 16 zvezkov.

Domače vesti

* **Nov prosvetni inspektor v Zagrebu.** Dosedanji prosvetni inspektor pri velikem županu v Zagrebu dr. Stjepan Zaić je upokojen, na njegovo mesto pa je imenovan za prosvetnega inspektorja dr. Ivan Kasumović, direktor I. moške realne gimnazije v Zagrebu.

* **Odlikovanja.** S kraljevim ukazom so odlikovani z zlato svetinjo za državljanske zasluge: posestnika Jurij Božiček in Fran Bah, oba iz šmarskega okraja, ter člani prostovoljnih gasilnih društev: Peter Trnovec in Josip Murat iz Ljutomera; Henrik Breznik iz Sp. Hoč; Jakob Kolar iz Zg. Hoč, Franc Marčič, Mihael Dekančič, Matija Mohorčič ter Štefan in Alojzij Štern iz Račja; Matija Dominc iz Frama, Josip Kramberger iz Zg. Senarske; dr. Josip Urbaček in Ivan Jenisi iz Maribora, dr. Ivan Lichtneger, Janko Ritovšek in Josip Roter iz Šoštanja; Mihael Pistrič, Valentin Jurše Anton Kolar in Franc Motok iz Podčetrtka in Štefan Mohar iz Rankovcev.

* **Absolventom višje pedagoške šole.** Ministrstvo prosvete je odredilo, da mora vsak slušatelj II. letnika višje pedagoške šole v Beogradu ali Zagrebu, ki hoče po dovršenih študijah službovati na meščanskih šolah v Sloveniji vložiti prošnjo pri prosvetnem oddelku v Ljubljani ali Mariboru najkasneje do 20. julija 1927. V prošnji naj se navede strokovna skupina ter šola, kjer bi prosilec želel biti nameščen. Prošnji naj se priloži poslednja ocena o službovanju. Prošnje se lahko vložé istočasno v ljubljanski in mariborski oblasti. Nastop službe dne 1. septembra. Dopust za diplomski izpit dobijo na podlagi prošnje za službo.

* **Kongres naših univerzitetnih slušateljev** V Beogradu je bil predvčerajšnjim otvorjen prvi kongres jugoslovenskih univerzitetnih slušateljev ob navzočnosti delegata ministra prosvete in rektorja beograjske univerze. Zastopane so beograjska, zagrebška in ljubljanska univerza. Predsednik jurist Miodrag Jovanović je v daljšem govoru očrtal važnost in pomen kongresa ter omenjal velike naloge, ki čakajo naše visokošolce. Kongres je razdeljen v štiri sekcije: kulturno, ekonomsko, za notranje in vnanje posle. Sekcije so takoj pričele svoje delovanje in bodo svoje elaborate predložile plenumu kongresa na odobrenje. Svrha kongresu je ustanovitev organizacije jugoslovenskih študentov na nacijonalno-ekonomski bazi. V vseh ostalih državah že obstoje take visokošolske organizacije.

* **Delavska zbornica v Zagrebu** bo otvorila 21 .t. m. v svojih prostorih (Ilica 56) šesto zborovanje, na katerem bo sklepala o rednem proračunu in o službenem pravilniku svojih nameščencev.

* **K poročilu o pogrebu župana Brumna na Černem** nam g. Ciril Vončina, rudniški uradnik v Mežici, sporoča, da ob odprtem grobu ni govoril kot zastopnik mežiške občine, kakor je bilo pomotoma navedeno, marveč se je poslovil od pokojnika v imenu podružnice SPD »Peca« in v imenu odbora za zgradbo koče na Peci.

* **Dopusti za učitelje meščanskih šol.** Ministrstvo prosvete je izdalo odlok o dovoljevanju dopusta učiteljem meščanskih šol. Po tem odloku dovoljuje dopuste do 3 dni upravitelj šole, dopuste do 10 dni prosv. oddelek pri vel. županu, a dalje dopuste dovoljuje izključno le ministrstvo prosvete. Doslej so dopuste dovoljevali okrajni glavarji.

* **Hlmen.** V Gornji Radgoni se je državni živinozdravnik g. Franjo Lobnik poročil z gospodično Nado Miheličevo, učiteljico v Gornji Radgoni, doma iz Ljutomera. Narodnemu paru obilo sreče!

* **G. Hinko Paternost,** šol. upravitelj v p. ki je dne 12. t. m. preminul je dočakal starost 69 let in ne 79, kakor smo pomotoma poročali v smrtnem oznanilu v včerajšnji številki.

* **Invalidski sanatorij na Hvaru.** Ministrstvo za socijalno politiko namerava na otoku Hvaru zgraditi velik sanatorij za invalide. Z graditvijo se prične prihodnjo pomlad. Škoda, da ne takoj po volitvah.

* **Statistika železniškega osobja.** Po najnovejših podatkih prometnega ministrstva ima naša država 65.923, železniških uslužbencev. Od teh je 8134 uradnikov, 14.732 zvaničnikov, 2861 služiteljev, 1818 pomožnih oseb in 38.558 delavcev. Uradniki se zopet dele: 803 s fakultetno kvalifikacijo (I. kategorija), 2166 s srednješolsko izobrazbo (II. kategorija) in 5116 uradnikov s štirimi razredi srednje šole (III. kategorija).

* **Železniški popust za zlet v Splitu.** Kakor nam brzojavljajo iz Splita, je ministrstvo prometa dovolilo z rešenjem 33703/VI. vsem udeležencem sok. naraščajskega zleta, ki se te dni vrši v Splitu, 75 odstotkov popusta na železnici. S četrtinsko vožnjo je omogočeno, da se tudi slovenski Sokoli v čim večjem številu udeleže velike prireditve in si obenem ogledajo rivijero. Podrobne informacije dobe pri svojih društvih.

* **Glavni prosvetni savet** je zadnje čase imel 20 sej in na njih rešil okrog 160 zadev ter za letos zaključil svoje delo. Med drugim je važna odločitev glede sprejema šolskih knjig. Odslej bo prosvetni savet sprejemal v oceno samo manuskripte, in to v treh eksemplarjih. Upoštevala se ne bo niti ena tiskana knjiga. Nadalje je glavni prosvetni savet izgotovil tudi program pouka na osnovnih šolah.

* **Gradnja delavskih stanovanj v Zagrebu.** Ministrstvo za socijalno politiko je odobrilo pet milijonov dinarjev za gradnjo delavskih stanovanj v Zagrebu. Stanovanja zgradi mestna občina zagrebška v sporazumu z Delavsko zbornico in oddelkom ministrstva za socijalno politiko v Zagrebu.

* **Gosp. Anton Kristan v Ameriki.** V nedeljo 10. t. m. se je vršila v Chicagu konvencija Jugoslovanske podporne Jednote. Te konvencije se je udeležil tudi g. Anton Kristan, predsednik ljubljanske Zadružne banke in Zveze slovenskih delavskih zadrug. Gospod Kristan bo obiskal v Ameriki vse važne slovenske naselbine in se vrne v Ljubljano sredi avgusta.

* **Koncerta jugoslovenskih narodnih pesmi** priredi pevsko društvo Ljubljanski Zvon v nedeljo, dne 17. julija v Laškem (ob 16.30), v Rimskih Toplicah (ob 20.30). Ker so železniške zveze ugodne, je pričakovati poleg poseta zdraviliščnih gostov tudi posetnikov iz Posavske doline in Sp. Štajerske. Pevski zbor Ljubljanskega Zvona jamči gostom za lep pevski užitek!

* **Pozor, vojni tovariši!** Dne 21. avgusta se zopet zberemo na Brezjah, da obnovimo staro prijateljstvo, se ozremo po divni naši zemlji in se navdušimo za ožjo našo pokrajino, kakor za širšo Jugoslavijo našo, ki je kakor ptič feniks vstala iz strašnega svetovnega požara in sedaj dviga svoja krila na mali polet. Tovariši, da se vidimo vsi 21. avgusta na Brezjah! — Glavni odbor ZSV Ljubljana.

* **Sedemdesetletnio** slavi te dni g. Jakob Kovačič vpok. učitelj pri Sv. Trojici v Slov. goricah, dolgoletni tajnik tamošnje posojilnice, mnogokratni blagajnik okraj. Učit. društva in tajnik domačega gasilnega društva, ki sta ga bili svojčas v priznanje zaslug izvolili za častnega člana. Kot dober človek z neugnanim zdravim humorjem ni znan le ožjim krogom, nego je ostal v dobrem spominu povsod, kjerkoli je služboval. Kremenit narodnjak in zanesljiv naš pristaš ni niti v dobah najhujšega terorja zakrival svojega prepričanja ter si je radi svoje značajnosti pridobil spoštovanje tudi pri narodnih in strankarskih nasprotnikih. Poučeval in vzgajal je tekom svojega 40 letnega službovanja več tisoč učencev in učenk, v njem nismo imeli le dobrega učitelja, nego tudi tihega dobrotnika, pri katerem »levica ni vedela, kaj je storila desnica«. V naših srcih mu je ohranjen hvaležen spomin, od državne uprave pa bi bilo pričakovati — (drugega priznanja ga itak ni smatrala vrednega in slavljenec naj tudi ne reflektira, ker mu je mirna vest in zavest storjene dolžnosti najljubše priznanje, da bi mu izplačala one borne dinarje, ki mu jih dolguje kot kronskemu upokojencu (že skoro brez upa na izplačilo). Še na mnogo zdravih in zadovoljnih let! — Bivši učenec.

* **235 novih mostov.** Tekom lanskega in letošnjega leta je naša država prejela od Nemčije na račun reparacij 265 železnih mostnih konstrukcij v dolžini 10 do 30 m. Del teh konstrukcij je vlada prepustila samoupravam, z ostalimi konstrukcijami pa se grade mostovi v državni režiji. V delu so med drugimi velik železniški most preko Save pri Šabcu, vozni most preko Donave med Novim Sadom in Petrovaradinom, železniški most preko Krke v Dalmaciji, most preko Kolpe pri Sisku in preko Neretve pri Čapljina. V gradbenem ministrstvu je izdelan načrt za gradnjo mostu iz armiranega betona preko Save pri Bledu. Troški za ta most so proračunani na 1.250.000 Din, h katerim prispeva država en milijon, ostalo svoto pa prizadeta okrajna cestna odbora.

* **V vagonu umrl.** Na železniški postaji Ivankovo pri Vinkovcih je predvčerajšnjim umrl dijak Peter Boto iz Sente. Zdravil se je v Dalmaciji zaradi pljučne bolezni. Na povratku domov je umrl v železniškem vagonu. Truplo so prepeljali v Sento.

* **Odhod miss Evrope v Berlin.** V torek popoldne je gdč. Štefica Vidačičeva končno odpotovala iz Zagreba v Berlin. Poslovila se je od številnih čestilcev s svojo običajno veselostjo in z velikim zaupanjem v filmsko karijero.

* **O umorih potepuha Ant. Cizlja,** ki jih je po lastnih izpovedbah izvršil v Hrvatski Dubici in v Podsusedu, se orožništvo niti na licu mesta ni moglo prepričati, v koliko izpovedbe odgovarjajo dejstvu. Na obeh krajih orožniška eskorta ni mogla najti nikakih sledov. Tudi seljaki v obeh krajih so izpovedali, da jim ni nič znanega o kakih umorih in nikoli niso našli krvavih sledov. Vse torej še nadalje ostane zagonetka. Zanimivo pa je, da je Cizelj sam brez kakega vpliva na tej ekskurziji nadaljeval svoje izpovedi in zatrjeval, da je izvršil tekom vojne več roparskih umorov. Baje je l. 1925 v Judenburgu ustrelil nekega šoferja ter mu ukradel 600.000 kron; nadalje, da je v Semmeringu ustrelil neko 24 letno damo in ji ukradel 4000 kron in zlato brošo; da je pri Celovcu ob železniški progi ustrelil nekega kmeta in mu vzel 22.000 kron in srebrno uro, nadalje da je v Lebringu oropal nekega gozdarja in mu ukradel zlato uro, v Puntigamu pa da je poleg pivovarne oropal nekemu možu 60.000 kron. Baje so vsa ta trupla bila najdena, a zločini se niso pojasnili. Zagrebška orožniška komanda se je obrnila na avstrijske oblasti, da proverijo istinitost teh navedb. V torek popoldne je eskorta prignala zagonetnega Cizlja nazaj v Zagreb, kjer ga dalje držijo v zaporu, ne da bi si bili količkaj na jasnem, ali je zločinec, ali blaznež, ali pa jih »vleče«...

* **Živ mrlič v prosekturi.** V Semizovcu pri Sarajevu je 20 letni Dojčin Stojanović s samokresom ustrelil svojega strica Milana Stojanovića. Dojčina so odpravili v zapor, Milanovo truplo pa poslali v sarajevsko bolnico zastran obdukcije. Tu je ležal Stojanović na operacijski mizi, a ko je popoldne prišla sodna komisija, da bi izvršila obdukcijo, trupla ni več našla. Kam je izginil? Po dolgem iskanju je neka usmiljenka razodela, da se je Stojanović prebudil k življenju in so ga prenesli v neko bolniško sobo, kjer sicer boleha na opasni rani, vendar je upati, da ostane pri življenju.

* **Samomor zapuščene Slovenke v Vrnjački Banji.** Kakor mnoga druga slovenska dekleta, se je pred leti podala v Srbijo iskat službe tudi Elizabeta Ratajeva, doma iz Sladke gore v mariborskem okraju. V Nišu se je seznanila z nekim narednikom vojaške godbe in je začela z njim voditi skupno življenje. Nekaj časa sta živela srečno, zadnje mesece pa se je je neporočeni mož naveličal. Ko je nedavno odšla vojaška muzika iz Niša v Vrnjačko Banjo, kjer tekom sezone prireja dnevne koncerte, je za narednikom odšla tudi Liza. Narednik jo je odgnal od sebe. Ko se mu je Liza skušala parkrat vrniti, ji je zagrozil s policijo. To je spravilo Lizo v obup. Predvčerajšnjim se je podala v park in na klopi izpila dve steklenički octove kisline. V hudih krčih je bila pravočasno prepeljana v bolnico in je upati, da ostane pri življenju, ker je močne postave.

* **Smrt v valovih Save.** Ko je v nedeljo popoldne potniška ladja »Zagreb« iz Zemuna doplovila v bližju beograjske trdnjave, so potniki na krovu zaslišali klice na pomoč Opazili so nekega mladeniča, ki se je oprijemal signala na izlivu Save v Donavo. Kakih 50 metrov dalje so plavali deli razbitega čolna, med njimi pa se je pojavljala glava mlade deklice. Spustili so z ladje rešilni čoln, a deklica je medtem izginila v valovih Mladeniča so potegnili na ladjo. Bil je Ljudevit Pavković, soboslikar iz Belovara. Imena utopljenke ni vedel, pač pa mu je znano, da je utopljenka rodom Zagrebčanka.

* **Kolera v Skoplju?** Iz Skoplja prihaja vest, da so v zadnjih dneh ugotovili tri slučaje azijatske kolere. Oblasti so potrebno ukrenile, da se epidemija ne razširi.

* **Mlada tatica.** 22 letna dekla Marija Mlakar iz Gruškovic pri Ptuju je služila nekaj mesecev pri posestnici Marij Rotar v Sp. Žerjavcih. Dne 4. t. m. je po nalogu gospodinje gnala na živinski sejem v Ptuj kravo, ki jo je tamkaj prodala za 1125 Din. Z denarjem pa se sleparska Micka ni vrnila domov marveč se je neznanokam odpeljala. Navihanko zasledujejo sedaj orožniki.

* **Šaljive pesmi** za citre in petje je izdal znani slovenski citraš, upok. nadučitelj g. Ivan Kiferle, v Ljubljani, Gosposka ulica 9. Litografirana zbirka vsebuje 16 zabavnih pesmic in jo lahko priporočamo. Cena 16 Din. Naročila na gornji naslov.

* **Pri želodčnih, črevesnih in bolečinah presnavljanja** privede raba prirodne grenčice »Franz-Josef« prebavne organe zopet do rednega delovanja in tako omogoči, da pride zdravo hranivo v kri. Zdravniška strokovna mnenja poudarjajo, da se voda »Franz-Josef« izkazuje za posebno koristno pri poapnenju arterij. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Volno, bombaž** za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Tkanina »Eternum«,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

KUŠAKOVIĆA KALODONT
najboljša pasta za zobe.

Iz Ljubljane

u— **Odhod učiteljske kolonije na Brač.** Z včerajšnjim popoldanskim vlakom je odšlo 50 učiteljev in učiteljic na letovanje k morju. Za kolonijo so si izbrali mesto Bol na otoku Braču v bližnji okolici Splita. Voditelj in organizator je g. Slavko Mrovlje, mešč. šol. učitelj na Jesenicah. V prejšnjih letih je povedel uspele učiteljske ekskurzije po naši kraljevini, obiskali pa so tudi Češkoslovaško. Za letos nameravani izlet na Francosko se je preložil na drugo leto. Kolonistom, ki imajo vso prehrano in drugo v lastni režiji, želimo, da jim nudi naš Jadran vsega v izobilju in da jim ostane bivanje na morju v prijetnem spominu.

u— **Abiturijenti leta 1907** I. državne gimnazije v Ljubljani bodo imeli v četrtek, dne 14. t. m. ob pol 9. zvečer na vrtu hotela Strukelj sestanek, da se dogovore radi praznovanja 20-letnice mature. Vsi ljubljanski in drugi tovariši, ki jim je mogoče priti v Ljubljano, se prosijo, da se sestanka zanesljivo udeleže. 1067

u— **Okrožni agrarni urad Ljubljana** je bil vsled neprestanih prestopkov občinskih agrarnih odborov v zadevi nakazovanja agrarne zemlje, določevanja agrarnih interesentov za začasni nakup, pogrešnega naziranja o funkciji, katero imajo itd., prisiljen izdati okrožnico, katera je nabita na magistratni deski in na katero se opozarjajo vsi interesenti.

u— **Drobna policijska kronika.** V torek oziroma sredo ponoči je policija prijela več raznih postopačev, ki se klatijo po tivolskem parku in oprezajo za vsakojakimi prilikami. Prijet je bil neki Viljem, ki je ukradel par ženskih čevljev. Radi splošnega suma sta bili aretirani na kolodvoru še dve osebi. Dalje so bili javljeni policiji sledeči dogodki: 1 tatvina, 1 poškodba tuje lastnine, 1 prestopek ogrožanja osebne varnosti 1 prestopek motenja stanovanjske posesti, 2 prestopka neprevidne vožnje, 2 prestopka prekoračenja policijske ure, 1 prestopek obrtnega reda in 11 prestopkov cestnega policijskega reda.

u— **Tatvina kolesa.** Fric Govedič iz Rožne doline je imel v torek dopoldne opravka v uradu OUZD na Miklošičevi cesti. Spravil je svoje 700 Din vredno kolo v vežo palače, kjer pa ga po povratku ni več našel Ukradeno kolo je črno pleskano in nosi številko 22.611.

u— **S steklenico po glavi.** Živahna Francka iz Vodmata je prišla predvčerajšnjim na obisk k Terezi H. v Rožno dolino. Ravno ko je hotela na stopnicah prav prijazno pozdraviti, je pa začutila na glavi močan tresk. Z glave so se ji vsule na tla črepinje razbite steklenice, s katerimi jo je Tereza, ki jo je sprejela, obrezala še po rokah. Na policiji je Tereza izjavila, da je Francko pozdravila na tak način, ker ji hodi moža zapeljavat...

u— **Vražji avtomobil.** Ko je šel v torek ponoči delavec Drejče iz Draveli precej zaspan, nekoliko opotekaje se proti domu, ga je na Celovški c. zbudil nenadoma strašen ropot. »Vraga, avtomobil!« je konstatiral Drejče in se hitro umaknil na levo Avto je bil že skoro pred njim, a je zavil na isto stran ceste kakor Drejče. Zato je Drejče odskočil zopet na desno avto pa tudi. »Nesreča bo! je pomislil tedaj Drejče in se že valjal v prahu po cesti, kamor ga je vrgel avto, ki pa je par metrov za njim tudi sam obtičal v obcestnem jarku. Drejče, ki se je kmalu pobral, je klel kakor Lah. Zazdelo pa se mu je, da iz jarka čuje odmev a je kmalu ugotovil, da je skrajno nezadovoljen še neki drugi, ki se kobaca izpod avtomobila v jarku. Pristopil je bližje in spoznal debelega avtoizvoščka Franceta, ki je bil kriv njegove, svoje in avtomobilove nesreče. Kako pa je pravzaprav do nesreče prišlo, mu France sam ni mogel pojasniti, ker ni mogel zasukati jezika. Pozneje so na stražnici ugotovili, da se je France predolgo zamudil v gostilni »Pri slepem Janezu« in to je bilo vzrok, da je dobil spotoma tudi avto svoje muhe.

u— **Nezgoda.** Kolesarji so pri vožnji po mestnih ulicah še vedno skrajno neprevidni, mnogi naravnost brezobzirni. Predvčerajšnjim zjutraj je podrl valenec Ivan K. pred hotelom »Union« na Miklošičevi cesti perico Frančiško Škerjanc iz Bizovika. Škerjančeva se je pri padcu močno poškodovala na glavi in se je morala takoj podati k zdravniku. Neprevidni kolesar bo imel seveda sitnosti pri sodišču.

u— **Nesreča pri Tomačevem.** Včeraj so vojaki, kakor druge dni zopet kopali v Savi pri Tomačevem konje in mule. Pri tem pa se je zgodila nesreča. Vojaška mula je udarila z zadnjo nogo 13 letnega dečka Daneta Dolinarja iz Zelene jame v čeljust in mu jo je znatno ranila. O nesreči je bila obveščena ljubljanska reševalna postaja, ki je v Tomačevo odposlala svoj rešilni avto. Ranjenega dečka pa so medtem že vojaki vzeli seboj in ga odpeljali v Ljubljano v vojašnico 16. artilijerijskega polka na Dunajski cesti. Tam so mu rano obvezali nakar ga je njegov brat odpeljal domov.

u— *Službeno iz LNP.* Seja upravnega odbora se vrši danes, v četrtek 14. t. m. ob 20.30 uri v posebni sobi kavarne «Evropa». Prosi se točne in polnoštevilne udeležbe. Tajnik I.

u— *SK Ilirija, nogometna sekcija.* Danes, v četrtek ob 18. uri trening I. skupine. Jutri ob 18. uri trening tekma s SK Jadranom. — Načelnik.

u— **Malinovec,** pristni dobite v drogeriji Kanc, Židovska ulica. 1039

u— **Hotel »Union« restavracija:** vsak četrtek in nedelio koncert. 1066

Iz Maribora

a— **Zaposlitev tujih državljanov.** Ker se zadnje čase razširjajo neresnične vesti o nameščanju tujih državljanov pri raznih tukajšnjih podjetjih, naznanja inspekcija dela v Mariboru tem potom, da so vsi inozemci, ki so do sedaj nameščeni pri raznih podjetjih, pri teh upravičeno zaposleni. V slučaju, da bi pisci teh člankov doznali za kakšen neopravičen slučaj zaposlitenja v državi SHS, naj to naznanijo inspekciji dela, katera bode tozadevno gotova vse potrebno ukrenila, da se ti nedostatki odpravijo. V posameznih slučajih pa se dobe potrebna pojasnila pri podpisani inspekciji dela. — **Inspekcija dela v Mariboru.**

a— **Ljubek sprejem naraščaja češkega Sokola.** Včeraj ob 14. popoldne se je peljalo skozi Maribor na sokolski naraščajski dan v Split 27 naraščajnikov sokolskih društev iz Prage in Češkoslovaške pod vodstvom člana načelstva brata Svobode in treh vaditeljev. Na kolodvoru jih je sprejel mariborski moški in ženski naraščaj v krojih, članstvo pa z znaki na čelu z župnim starosto bratom Julčetom Novakom in društvenim starosto br. dr. Boštjančičem. Po prihodu je pozdravil član mariborskega naraščaja češke brate v češkem jeziku, mlad Pražan pa se mu je zahvalil za lep pozdrav. Navzoči so bili tudi zastopniki JČ lige in češkega kluba, ter mnogo drugega narodnega občinstva. Mariborski Sokoli so češke goste pogostili. Med viharnimi ovacijami so češki gostje nadaljevali pot na Jadran.

a— **Kdo je bil okraden v brzovlaku?** V noči od 1. na 2. t. m. sta okradla v zagrebškem brzovlaku dva žeparja neznanega moškega in mu odnesla listnico s 100 Din in raznimi dokumenti. Tatova sta se kmalu sama izdala, ker sta dolžila drug drugega tatvine neke zlate ure. V Zagrebu so ju spravili na varno, pokradene stvari pa dobi lastnik pri mariborskem policijskem komisarijatu.

a— **Ne kopajte se v prosti Dravi!** Radi ponovno se dogajajočih smrtnih nesreč pri kopanju v prosti Dravi opozarja mestni magistrat vse prebivalstvo, da je kopanje v prosti Dravi kazensko prepovedano in da bo vsak postopek brezobzirno naznanjen sodišču radi kazenskega postopanja. Zlasti se opozarjajo starši, naj primerno nadzorujejo otroke.

Iz Celja

e— **Volitev župana** v Celju. bo v petek, dne 15. t. m. zvečer ob sedmih v mestni posvetovalnici.

e— **Sprejem čeških naraščajnikov.** Včeraj popoldne ob 16.15 so se peljali naraščajniki praških sokolskih žup pod vodstvom brata Svobode iz Kraljevih Vinohradov skozi Celje v Split. Naraščajniki so bili na celjskem kolodvoru pozdravljeni po deputaciji celjskega Sokola in narodnega občinstva. Naraščajnice so podarile šopke cvetja. Pozdrav je bil prisrčen.

e— **Izzivanje — ali kaj?** V izložbenem oknu trgovine s papirjem Nekerman smo opazili razglednice in slike iz Celja in okolice, ki datirajo še iz predvojne dobe. Na teh slikah so napisi kakor »Cilli Umgebueg« »Cilli Hauptplatz«, »Deutsches Haus« itd. Na razglednici z napisom »Cilli Hauptplatz« je videti še policiste v stari avstrijski uniformi s polumesecem. Poleg tega so v izložbenem oknu označene cene za posamezne knjige samo v nemškem jeziku. — Mislimo, da še nismo v Celju tako dalec, da bi se smilo vzlic klero-radikalni-nemški koaliciji na ta način izzivati narodno občinstvo in upamo, da bo posegla vmes državna oblast.

e— **Novorojenček v Hudinji.** V Škofji vasi pri Celju so našli otroci pri kopanju v Hudinji truplo novorojenčka moškega spola. Trupelce je ležalo v vodi gotovo že 14 dni. Orožniki poizvedujejo za detomorilko.

e— **Kopanje v Savinji.** Kritizirali smo nedavno, da se koplje vojaštvo v nezadostnih kostumih. Sedaj pa smo prišli že tako daleč, da so se začeli tudi nekateri civilisti kopati v Adamovem kostumu na prostorih, kjer je polno dece obojega spola. Na produ pod železniškim mostom smo opazili že par dni dva moška, ki se sprehajata med deco popolnoma neženirano kot pristna Adama. Že deca sama je pokazala odpor proti njima s tem, da ju je izžvižgala. Prosimo policijsko oblast, da napravi v tem pogledu red.

e— **Nesreča z avtomobilom.** V Selah na cesti Štore-Grobelno je pridrvel neznan avto in se zaletel od zadaj v voz g. Blaža Sodina iz Celja. Voz je popolnoma pokvarjen, oba konja sta ranjena. Avto je ne da bi se pobrigal za nesrečo, odbrzel in je bilo nemogoče ugotoviti številko, ker je bila popolnoma zaprašena.

e— **Smrtna kosa.** Po dolgi bolezni je umrla v torek ga. Jožefa Šuler, 65 letna vdova po bivšem županu in posestniku v Grižah. Bila je mati desetih otrok in je vse dobro vzgojila v narodnem duhu. — N. v m. p.!

Iz Kranja

r— *Gostovanje mariborskega narodnega gledališča.* V petek 15. t. m. gostuje na tukajšnjem odru v Narodnem domu mariborsko narodno gledališče z veseloigro štiridejanko «Ognjenik».

r— *Ponovna oddaja poštne vožnje.* V soboto 16. t. m. ob 10. dopoldne se bo vršila v pisarni občine Cerklje ponovna javna dražba oddaje poštne vožnje Kranj-Cerklje.

r— *Nove stanovanjske hiše.* Poleg štirih reflektantov, ki so že pričeli z gradnjo lastnih stanovanjskih hiš pod okriljem gradbene zadruge «Lastni dom» na zemljišču v kokrškem predmestju, ki ga je odstopila, mestna občina, so se prijavili dosedaj še brzojavni mojster Race Ludvik, čevljarski mojster Franc Strniša in mizarski mojster N. Kristan. Pretekli teden se je že vršil komisijonelni ogled. Tako je pričakovati, da bo kmalu nastala na tem bivšem Mayrjevem zemljišču kolonija devetih novih hiš.

Iz Litije

i— *Razširjenje obrata v predilnici.* Tukajšnja predilnica je že začela izvajati načrt za razširjenje obratovalnih prostorov. Te dni vzidavajo 2 nova ogromna parna kotla. Kakor kaže, bo vzidavanje kmalu dovršeno.

i— *Skupina starejših in mlajših turistov iz Litije* napravi v nedeljo, pondeljek in torek izlet v Kamniške planine. Odhod iz Litije z vlakom ob 6.45 zjutraj.

i— *Otvoritev nove mostne tehtnice.* Tukajšnji vodja meroizkusnega urada, g. Tiran, je preizkusil novo mostno tehtnico v Dolu pri Hrastniku. Nova tehtnica bo izročena tekom par dni svojemu namenu.

i— *Kačje leto.* K tej notici v nedavnem «Jutru» nam poročajo, da se je pojavil gad celo na litijskem glavnem trgu. Ko so ga zasledovali, je zbežal pod žlebovje Borišekove hiše. V gozdovih za Prežganjem so pa morali gozdni delavci sekanje lesa sploh ustaviti, ker je tam gadja zalega letos izredno huda, in so delavci v stalni nevarnosti.

Iz Trbovelj

t— *Personalni odsek občinskega zastopa* je v principu sprejel občinsko pragmatiko, na katere veljavnost občinski nameščenci komaj čakajo. Zdaj jo bo proučil še tehnik zaradi ureditve finančnega vprašanja, nakar pride na plenarno sejo občinskega zastopa, ki bo sklicana okoli prvega avgusta. Personalni odsek je imel tokrat opraviti tudi z osebnimi spremembami na občini, vendar pa o njih zaenkrat še ne poročamo, ker jih mora poprej odobriti plenarna seja.

t— *Smrtna kosa.* Umrli so: Amalija Zagoršek, vdova rudarja, 51 let, Loke 103; Marija Kern, žena rudarja, 39 let, Studence 45; Matilda Gantar, žena rudarja, 29 let, Loke 375; Ivan Pančar, rudar, 59 let, Retje 61.

t— *Uredni dan okrajnega sodišča* bo v Hrastniku v soboto 16. t. m.

t— *Zemljiški urad v Laškem* naznanja, da bo sprejemal naznanila o izvršenih zemljiških spremembah v dneh 8., 9. in 10. avgusta.

Iz Novega mesta

n— *Sestanek sreskega odbora SDS* je sklican v nedeljo 17. t. m. ob pol 10. dopoldne v lokalu g. Kondriča v Novem mestu. Udeležiti se ga morajo vsi predsedniki in tajniki krajevnih organizacij v novomeškem okrajnem glavarstvu.

n— *Občinske volitve v št. Petru* so dale napredni Gospodarski listi 118 glasov in klerikalni 297. Ker so klerikalci izvajali velik teror, je število naprednih glasov vse kakor veliko. Tamošnji župnik je namreč s prižnice v cerkvi naročal ljudem, naj vržejo kroglico v prvo skrinjico, t. j. SLS. V drugem govoru pa je dejal: «Vi pa, ki ste naši nasprotniki, potegnite klobuk na oči in mi zginite kakor kafra!»

n— *Poročila sta se* agilna člana tukajšnjega Sokola g. Blaho in gdč. Jevščkova, oba iz znanih narodnih in naprednih rodbin. Čestitamo!

n— *Volitve v občinah* Ajdovec, Smuka in Prečna se bodo vršile 21. avgusta. Povsod so vložene po dve listi. V Čermošnjicah se bodo prav tako vršile volitve. Rok za vlaganje list je od 25. t. m. do 4. avgusta.

Idealno sredstvo za nego zob.

Pebeco — pasta za zobe po prof. dr. Unna nudi nedosegljive prednosti. Ona čisti usta, odstranjuje ostanke jedi izmed zob, ščiti zobno caklino in ohrani zobe bleščeče in bele.

PEBECO, pasta za zobe.

V soboto, dne 16. t. m in v nedeljo, dne 17. t. m. ob 18. uri

MEDNARODNE NOGOMETNE TEKME

Wiener Athletik Club

16. t. m. S. K. ILIRIJA
17. t. m. Reprezentanca LNP.

Ob vsakem vremenu — Igrišče S. K ILIRIJE

Iz Ptuja

Sreča v nesreči

Ptuj, 13. julija.

Pred nekaj dnevi je družba treh ptujskih gospodov in ene gospodične pohitela z avtom na izlet v ptujsko okolico. Kakor je to v naših krajih običajno, je tudi ta družba uživala veselje na izletu in se v najboljšem razpoloženju vračala zjutraj okrog 2. proti Ptuju. To noč je divjala burja, bliskalo in treskalo je, kakor ob sodnem dnevu. Ni čuda, ako je nenaden blisk za hip omotil vid sicer zelo previdnega in treznega vozača, tukajšnjega mehanika V., ki je sedel ob volanu. Bilo je to pri Dornovi. V naglem diru je avto zavozil preko cestnega roba v blatno, namočeno njivo.

Sunek pri zdrčanju s ceste je bil močan. Vsi izletniki so sfrčali kakor pšice v dolgih lokih iz avta na mehko njivo in se tam povaljali v blatu, drugače pa ostali brez najmanjše poškodbe. Avto sam se je dvakrat prekucnil, nakar je mirno obležal, istotako nepokvarjen.

Po prestanem prvem strahu so izletniki poklicali iz bližnje vasi Dornove okrog 20 fantov, ki so avto pograbili in ga postavili zopet na cesto, nakar so srečni izletniki brez nadaljnih presenečenj nadaljevali pot in srečno pristali v Ptuju.

j— *Poštena najditeljica.* Hčerkica tukajšnjega profesorja N. je našla te dni na ulici denarnico, v kateri se je nahajal znesek 417 Din in zlata broša. Vestno dekletce ni nič premišljajo, marveč denarnico takoj oddalo na policiji. Komaj per minut po tem se je že pri policiji javila tudi izgubiteljica denarnice in se je nemalo začudila, ko je dobila izgubljeno stvar vrnjeno, še preden je izgubo prijavila. Pošteno malo najditeljico je nagradila s 50 Din. V današnjih časih res redek primer poštenosti in najboljše izpričevalo dobre vzgoje!

j— *Upokojeni orožniki iz mariborske oblasti* so imeli v nedeljo sestanek v Budini pri Ptuju. Udeležba je bila častna. Pogovorili so se o svojih razmerah in soglasno sprejeli zahtevo, da naj finančni minister izplača pokojnino za mesec marec 1927. Orožniški upokojenci dobivajo od l. 1922 dalje samo 9 Din osebne in 3 Din družinske doklade, dočim dobivajo drugi upokojenci še enkrat toliko. Finančni minister naj ukine sporazumno z ministrskim svetom čl. 164 finančnega zakona, ki je bil vtihotapljen samo zato, da ne bi bilo treba nakazati kredita za izplačilo draginjskih doklad po naredbi iz l. 1924. kar je Državni Savet državnim upokojencem priznal in razsodil v 103 slučajih. Dalje apelirajo orožniški upokojenci na notranjega ministra in orožniškega poveljnika, naj se predloži novi orožniški zakon, ker vsi drugi nameščenci že uživajo pokojnino po novih zakonih, samo orožniški upokojenci še ne. Orožniški penzijski fond je tako slabo organiziran, da iz Beograda groze, da lahko v bodočem letu izostane pokojnina za več mesecev.

Karambol dveh avtomobilov

Maribor, 13. julija

Težka avtomobilska nesreča se je pripetila danes opoldne pri Selnici ob Dravi. Zaletela sta se drug v drugega dva avtomobila. V prvem sta bila odvetnik dr. Ernest Schuster iz Gradca in inženjer Josip Roschändler, poslovodja in upravni svetnik elektrarne na Fali. Oba sta pri padcu dobila hude poškodbe na glavi in po telesu. Prepeljali so ju v mariborski sanatorij, kjer so g. Roschändlerja takoj operirali. V drugem avtomobilu se je vozila neka gospa, ki je tudi dobila hude poškodbe na glavi. Odpeljali so jo v splošno bolnico v Mariboru.

Nesreča dveh naših fantov pri kopanju v Šabcu

Naši fantje, ki služijo pri pontonirskem bataljonu v Šabcu v Srbiji, nam pišejo: V dopoldanskih urah dne 5. t. m. se je kopala četa vojakov v Savi. Kljub strogim naredbam sta se vojaka Jože Mrak in Jernej Meze oddaljila od drugih in postala žrtvi Save. Prvi je doma iz Kranjske gore, drugi iz Logatca. Nesrečna tovariša sta zašla v globino, kjer ju je močan tok reke naglo potegnil na dno in je bila pomoč izključena. Vse iskanje, ki je trajalo ves dan, je ostalo brez uspeha. Voda je bila namreč precej motna in tudi potapljalci niso mogli najti njunih trupel. Šele naslednji dan opoldne je straža našla Mrakovo truplo, ki ga je voda prinesla na breg v bližini nesrečnega kraja, kjer se je utopil. A drugi dan za tem, dne 7. t. m., so našli tudi truplo Jerneja Mezeta.

Draga tovariša smo spremili k večnemu počitku vsi prijatelji, ki služimo pri I. pontonirskem bataljonu. Oba groba smo okrasili z venci in cvetjem, pri čemer so nam tovariško pomagali tudi gg. častniki in podčastniki. Težko pogrešamo draga tovariša, ki smo ju vsi imeli radi in prizadetima družinama izražamo najglobljo sožalje v imenu vseh tukajšnjih vojakov slovenski fantje, ki služimo pri tem bataljonu.

Sport

Plavalna tekma na Ljubljanici

SK Ilirija priredi v nedeljo, dne 17. t. m. ob 14. veliko propagandno medklubsko tekmo v plavanju, umetnih skokih in water-polu. Tekma se vrši na prostoru Ljubljanskega sportnega kluba, Velika čolnarska ul. s sledečim programom:

1. Štafeta 4 × 50 m prosto seniorji; 2. 50 m, prosto juniorji izpod 18 let; 3. 100 m, prsno seniorji; 4. 100 m, prosto seniorji; 5. 200 m, prsno dame; 6. 100 m, hrbtno seniorji; 7. 400 m, prosto seniorji; 8. 100 m, prsno juniorji; 9. 50 m, prosto dame; 10. 50 m, prosto seniorji; 11. skoki seniorji, 12. water-polo

Tekmuje se na progi dolžine 100 m s trdim startom; dalje proge se plavajo z obrati.

Skoki se izvajajo iz višine 3 m in sicer: a. naprej na glavo z zaletom, b. salto naprej brez zaleta, č. skok naprej na glavo s prigibom z zaletom, č. povratni skok s prigibom (delfin), d. salto nazaj in 4 poljubni skoki.

Pravico udeležbe imajo vsi verificirani in neverificirani plavači brez ozira na to, ali so člani kakega kluba, ali ne.

Prijave ob enem s prijavnino 5 Din za osebo in točko je poslati do 16. t. m. opoldne na naslov SK Ilirija, Ljubljana, kavarna Evropa. Naknadne prijave se sprejemajo pol ure pred početkom tekme na startu.

Koturaški savez SHS, pododbor Ljubljana. Drugi termin za I. kvartal cestnega drž. prvenstva za ljubljanski pododbor se vrši v nedeljo dne 17 t. m. na progi Ljubljana-Planina in obratno 100 km. Start m cilj je na Tržaški cesti pri km 2.200 (gostilna Kramar). Start točno ob 6. uri zjutraj. Prijave se sprejemajo do 16. t. m. pri Kot. savezu SHS, pododbor Ljubljana, Karlovska c. 4.

SK Krakovo. Danes ob 20.30 se vrši v restavraciji «Mrak» seja upravnega odbora. Prosijo se vsi odborniki za udeležbo, zlasti prejšnji odborniki, da predajo svoje posle.

SK Jadran. Danes ob 19. sestanek rezervnega in prvega moštva v garderobi. Rezervno moštvo mora prinesti drese na sestanek. V petek ob 18. trening tekma na igrišču Ilirije s SK Ilirijo. — Tajnik.

Hungaria v Beogradu poražena. Včerajšnjo vest o tekmi BSK : Hungaria treba popraviti v toliko, da je BSK premagal Hungarijo z 2 : 0 (1 : 0), in ne z 2 : 1. Na isti dan je Jugoslavija igrala prijateljsko tekmo s Saškom. Jugoslavija je zmagala s 4 : 1 (3 : 0).

Kralj Aleksander pokrovitelj JNS. Te dni bo odpotovala na Bled delegacija JNS, da zaprosi kralja, da bi prevzel pokroviteljstvo nad našim najvišjim nogometnim forumom JNS.

Arsenal (Kairo) v Pragi. V pondeljek je Arsenal iz Kaira, kateremu se v Evropi očividno prav dobro godi, gostoval v Pragi proti Sparti. Zmagala je Sparta s 4 : 1 (1 : 1). Prišlo je do precejšnjih škandalov, ker je sodnik oškodoval goste. Trije goli Sparte so bili iregularni.

Dobi se povsod, koder cenijo dobro in zdravo pijačo, kjer ga še ni, naj se ga takoj naroči pri tvrdki

Lovro Šebenik, žganjarna in rastlinska destilacija, Ljubljana VII.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 13. julija 1927. — Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas opazovanja	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 1. ure
Ljubljana (dvorec)	7.	757·5	19·	74	mirno	0	dež	0.2
	14.	757·3	27·1	55	SW 3	4		
	21.	759·1	22·6	66	mirno	6		
Maribor	8.	758·2	18·0	95	NW 4	0	dež	5.0
Zagreb		756·9	22·0	82	WNW 2	2	dež	5.0
Beograd		756·7	18·0	94	mirno	10	dež	3.0
Sarajevo								
Skoplje		756·0	26·0	59	S 1	0		
Dubrovnik	7.	756·2	26·0	53	mirno	0		
Split		757·0	25·0	74	mirno	0		
Praha		758·0	19·0	—	mirno	0		

Solnce vzhaja ob 4.25, zahaja ob 19.46, luna vzhaja ob 19.11, zahaja ob 2.35.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 27.7 C, najnižja 17.2.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Oblačno, nevihte.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Lahki vetrovi iz četrtega kvadranta. Nebo spremenljiva, a večinoma jasno. Temperatura od 21 do 28 stopinj. Morje mirno.

Gospodarstvo

Državna hipotekarna banka in slovenske banke

Beograjski «Privredni Pregled» je v svoji številki od 3. t. m. objavil članek, ki se peča z znanim vprašanjem obrestne mere Državne hipotekarne banke v Sloveniji in v Hrvatski ter prihaja do zaključka, da so protesti iz teh pokrajin morali priti, ker je naravno, da bi Državna hipotekarna banka, če bi plačevala na vloge 6 % obresti in nudila vlagateljem vse garancije, kakršnih ne morejo nuditi privatne banke, pritegnila naše največji del hranilnih vlog in s svojo akcijo dvignila obrestno mero v teh pokrajinah. Na drugi strani pa se vpraša, ali more Državna hipotekarna banka v raznih pokrajinah plačevati in pobirati različne obresti, ko imata vendar tudi Narodna banka in Poštna hranilnica za vso državo enake obrestne mere.

Glede na trditev, da zahtevajo bančni krogi iz Hrvatske in Slovenije, da Državna hipotekarna banka stopi v dogovor z bankami v teh pokrajinah in da sporazumno ž njimi določi obrestno mero, je Društvo denarnih zavodov v Sloveniji poslalo «Privrednemu Pregledu» naslednje pojasnilo:

«Banke v Sloveniji so že v početku pozdravile idejo Državne hipotekarne banke, da otvori svojo podružnico v Sloveniji, ker niti ena banka ni v stanju vršiti hipotekarne posle, kakor je to namen Državne hipotekarne banke. Zveza slovenskih bank — in kolikor je znano, posamezni člani iste — **do danes niso zahtevali sporazuma z Državno hipotekarno banko zaradi obrestne mere ter niso niti protestirali proti šestodstotni obrestni meri, katero namerava plačati Državna hipotekarna banka** (podčrtali mi). Fakt je dalje tudi to, da velja še danes za banke 5 % obrestna mera edino za nevezane vloge, na vezane na odpoved pa se plača 7 % in več. Pisec članka očitno ne pozna naših razmer ter morda zamenja banke s hranilnicami in zadrugami, pri katerih je še danes dejansko obrestna mera 4.5—6 % za vloge in 6—10 % za posojila.»

Stališče, ki ga v tem dopisu zavzema Društvo denarnih zavodov, nam ni prav razumljivo. Ali ne bi bilo v interesu bank, da protestirajo proti višini obrestne mere in da skušajo doseči sporazumno rešitev tega vprašanja? Ali ne obstoji tudi za banke nevarnost, da jim bo Državna hipotekarna banka odvzela vloge, katerih imajo mogoče le trenotno preveč? Ne moremo verjeti, da so se naše banke že sprijaznile z mislijo, da povišajo obrestno mero za vloge od 5 na 6 %. Toda če naše banke tudi ne bi bile v toliki meri tangirane zaradi višine obrestne mere Državne hipotekarne banke, vendar bi bila njihova dolžnost, da v interesu naših hranilnic, ki bi bile najbolj prizadete, in v interesu slovenskega gospodarstva, katerega prospeh je v teh hudih časih odvisen od čim nižje obrestne mere, protestirajo proti nameri Državne hipotekarne banke in skušajo doseči tozadevni sporazum.

= **Izvozne nagrade pri izvozu špirita.** Finančni minister je te dni izdal navodila za izvoz špirita s pravico na izvozno nagrado. Po teh navodilih morejo izvažati špirit edino proizvajalci sami, in to samo v količinah, ki presegajo 500 hektoliterskih stopinj. Vsak proizvajalec ima pravico na izvozno nagrado, ki znaša 1.50 Din za izvoženo hektoliterško stopinjo, toda le do one količine špirita, katero bo prodal v tuzemstvu in za katero bo plačal predpisano trošarino. Izvozna nagrada se bo proizvajalcu priznala ob priliki plačanja trošarine za špirit, prodan v tuzemstvu.

= **«Elektrowerte A. G.», lastnica falske elektrarne, povišala delniško glavnico.** Družba «Elektrowerte, A. G.» v Baselu, ki ima v svojem portfeju vse delnice Elektrarne Fala, d. d., je povišala delniško glavnico od 20 na 30 milijonov švicarskih frankov. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, se bodo iz novih sredstev švicarske družbe krile tudi investicijske potrebe falske elektrarne.

= **Veterinarske konvencije.** V Ženevi so pretekli teden pričela pogajanja za sklenitev veterinarske konvencije med našo državo in Švico. Pogajanja vodi za našo državo gosp. Ciril Petrović, inšpektor ministrstva za kmetijstvo in vode. Pričakuje se, da bo konvencija v kratkem zaključena, nakar bodo pričela tozadevna pogajanja z Italijo in Nemčijo. Sklenitev veterinarske konvencije s Švico, Italijo in Nemčijo je velike važnosti za izvoz naše živine.

= **Hmeljski nasadi v litijskem okraju.** Iz Litije nam pišejo: Znano je, da je hmeljarstvo najplodonosnejša kmetijska panoga. Potrebna je hmelju predvsem primerna in ugodna klima. Razen tega so režijski stroški veliki, posebno prvo leto, ko je treba nabaviti drage hmeljevke. Zadnja leta so začeli kultivirati hmelj tudi pri nas. Da pa ni preveč izdatkov naenkrat, si pomagajo kmetje tako, da postopno širijo hmeljske nasade — vsako leto več. Savsko polje, okolica Brega ter Jablanska dolina, kažejo prav lep napredek; krasni uspehi so v Medijski dolini v Izlakah. Tam so se hmeljarji že organizirali, pri letošnjem obiranju stopi že v obrat na novo zgrajena zadružna sušilnica. Naš srezki ekonom gosp. Jereb iz Višnje gore je zbral vse podatke o letošnjih hmeljskih nasadih tukajšnjega sreza. Imamo že 12 na hmeljnikov. Namerava se oživotvoriti tudi srezka organizacija tukajšnjih hmeljarjev. K ustanovnemu zborovanju se je naprosil referent za hmeljarstvo v ministrstvu za kmetijstvo in vode gosp. inž. Teržan.

= **Split dobi veliko dolarsko posojilo.** Splitskemu županu dr. Tartagliji je po dolgotrajnih pogajanjih z neko prvovrstno ameriško finančno skupino uspelo skleniti aranžma za posojilo v znesku 1—2 milijona dolarjev na podlagi 30letne amortizacije. Če bo splitski občinski svet sprejel pogodbo, bodo ameriške banke izvršile emisijo že 1. avgusta t. l.

= **Produkcija bakra v borskem rudniku.** Francoska družba, ki se peča z eksploatacijo rudnika v Boru (Srbija) Société Française des Mines de Bor v Parizu, je v poslovnem letu 1926./27. proizvedla 10.806 ton bakra napram 8074 tonam v poslovnem letu 1925./26. V prvi polovici poslovnega leta je znašala produkcija 4953 ton, v drugi polovici pa se je dvignila na 5852 ton.

= **Občni zbor Posojilnice v Cerknici, r. z. z n. z.,** se bo vršil v lastnih prostorih v nedeljo 24. t. m. ob 2. popoldne z običajnim dnevnim redom. Na dnevnem redu so med drugim volitve načelstva, odbora, računskega pregledovalca in namestnika.

= **Gradbena direkcija** opozarja vse interesente na razpis ofertne licitacije za dovršenje državne ceste Kraljevo - Raška, ki se bo vršil v računskem oddelku ministrstva za gradbe 25. t. m. za IV. del od km 36.520 do km 43.000, in 26. t. m. za V. del od km 43.000 do km 56.000. Natančnejši pogoji so razvidni iz razglasov, ki so nabiti na uradni deski gradbene direkcije na Turjaškem trgu.

= **Ugodni razvoj zunanje trgovine Češkoslovaške.** V juniju t. l. je bila zunanja trgovina Češkoslovaške prvikrat pasivna, in sicer za 18.7 milijona Kč (v juniju 1926 je bila aktivna za 159 milijonov Kč). Izvoz je dosegel 1509.1 (junij 1926 1171.3), uvoz pa 1527.8 (1330.5) milijona Kč. Pasivnost zunanje trgovine je pripisati povečanemu uvozu sirovin, iz česar je sklepati, da se je povečala zaposlenost v češkoslovaški industriji. Za prvo polletje 1927 se je trgovinska bilanca Češkoslovaške zaključila s **suficitom 1257.1 milijona Kč** (I. polletje 1926 396.9). Napram **prvemu polletju 1926** je uvoz narasel le od 7509.6 na 7541.9, izvoz pa od 7906.5 na **8799 milijona Kč.**

= **Bilanca Živnostenske banke.** Živnostenska banka v Pragi je objavila bilanco za l. 1926., v kateri izkazuje na 200 milijonov Kč delniške glavnice in 238.7 milijona Kč rezerv 38.2 milijona Kč čistega dobička. Celokupna bilančna vsota se je dvignila od 4598 na 4888 milijonov Kč. Upravni svet bo občnemu zboru predlagal razdelitev 12 % dividende.

= **Stanje hmeljskih nasadov v Nemčiji.** Srednje evropski hmeljarski urad poroča, da je hmeljska rastlina dosegla višino žice, le enoletni in dvoletni nasadi so zaostali v rasti. Iz spaltskega okoliša javljajo, da se rastlina v glavnih nasadih lepo razvija. V hersburškem okolišu ogrožajo hmeljski škodljivci letošnji pridelek, v virtemberškem okolišu pa je videti poleg zdravih in dobro razvitih nasadov tudi zaostale in od peronospore okužene vrtove. Tudi v Badenu je stanje nasadov zelo različno.

= **Priprave za ustanovitev mednarodnega kartela sirovega železa.** Med člani zapadnoevropske antante producentov sirovega železa se vršijo pogajanja za utrditev te organizacije. Čim bodo nesoglasja med francoskimi člani odpravljena, bo zapadnoevropska antanta producentov sirovega železa povabila Nemčijo k pogajanjem za ustanovitev mednarodnega kartela sirovega železa (ne sme se zamenjati z mednarodnim kartelom sirovega jekla).

= **Zboljšanje konjunkture v Avstriji in Madžarski.** V gotovih panogah avstrijske industrije, predvsem v tekstilni, usnjarski, čevljarski, konfekcijski in lesni stroki je opažati že dalj časa nedvomno zboljšanje zaposlenosti. V zvezi z zboljšanjem gospodarske konjunkture se je povečalo povpraševanje po kreditih. Tudi tujski promet je v zadnjem času oživel, število brezposelnih pa polagoma nazaduje. Še izrazitejše se je zboljšala gospodarska konjunktura v Madžarski, kar potrjuje naraščajoči konsum železa in premoga. V zvezi z živahno gradbeno delavnostjo je gradbena industrija popolnoma zaposlena. Zboljšanje konjunkture v naših sosednih državah bo sčasoma ugodno vplivalo tudi na naš izvoz.

= **Razstava papirja v Draždanih.** Vsako poletje se prireja v Draždanih razstava specijelnih strok, ki traja približno štiri mesece. Letos se je priredila razstava papirja in vseh predmetov za izdelovanje ter predelovanje papirja. Razstava traja od 1. junija do 30. septembra t. l.

= **Spremembe v svetovni produkciji premoga.** V preteklem letu je svetovna produkcija črnega premoga dosegla 1184.1 milijona ton (napram 1187.5 v l. 1925 in 1216.8 v l. 1913.), rjavega premoga pa 178.8 milijona ton (napram 177.3 v l. 1925. in 124.9 v letu 1913.). Produkcija rjavega premoga se je torej napram l. 1913. znatno dvignila, proizvodnja črnega premoga pa kaže v celoti le majhne izpremembe. Razmerje med produkcijo posameznih kontinentov se je znatneje izpremenilo, in to na škodo Evrope. Produkcija Evrope je namreč nazadovala od 606.8 milijona ton v l. 1913. na 538.7 milijona ton v l. 1925. in 459 milijonov ton v l. 1926., medtem ko se je produkcija Amerike dvignila od 532.1 milijona ton v l. 1913. na 541.6 milijona ton v l. 1925. in 615 milijonov ton v l. 1926.

= **Sejem v Smirni.** Od 1. do 9. septembra t. l. se bo vršil v Smirni prvi mednarodni sejem, na katerem bi se mogli z uspehom plasirati naslednji predmeti: žitarice, beli sir, kaškaval, bukov les, železniški pragi (hrastovi in bukovi), brzojavni drogi, doge za sode, živina (konji, kobile, krave in ovce), cement, železo in nekatero drugo blago.

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. julija ponudbe glede dobave 30.000 kg živega negašenega apna, 3 komadov originalne Allweilske sesalke in 10.000 kg šamotne malte; do 22. t. m. pa glede dobave vijakov in zatikačev. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 120 m³ jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 18. t. m. pri intendanturi dravske divizijske oblasti (vojašnice vojvode Mišića, objekt IV.) v Ljubljani glede dobave pisarniškega materijala; 26. t. m. pri ministrstvu vojske in mornarice, odelenje za mornarico v Zemunu glede dobave raznega tehničnega materijala, kovin, vijakov, svinca, električnega materijala itd.; 6. avgusta pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 500.000 komadov opeke; 10. avgusta glede dobave 10.000 m³ krovne lepenke; 11. avgusta glede dobave generatorjev; 6. avgusta pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave sena in slame; 9. avgusta pri upravi smodnišnice v Kamniku glede dobave raznega materijala (žičniki, razno železo, medenina, pločevina, razno usnje, jermeni, etikete, ščetke, portland - cement, dekstrin, barva, firnež, kaolin, tovotna mast, minij, metlje, milo, steklo za okna, smirek, lesno oglje, razna olja, žarnice, žica itd.); 8. avgusta pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave krtač, metelj, čopičev in smolnatih bakelj; 9. avgusta glede dobave portlandskega cementa in mazila za parkete; 10. avgusta glede dobave 10.000 kg sirovega železa in 2000 kilogramov gnetilnega mašilnega materijala; 11. avgusta glede dobave prašnega olja in rumenega vazelina; 12. avgusta pa glede dobave 5000 kg mila, 2000 kg loja in 16.000 kg železne pločevine.

Borze

13. julija.

Na deviznem tržišču je bila Italija prilično mirna. Na ljubljanski borzi se je zaključila po 308.25, na zagrebški borzi pa po 308.625 — 308.75. Berlin je bil čvrstejši ter se je dvignil za 5 točk. Narodna banka je morala v večjem obsegu intervenirati.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je tečaj Vojne škode dvignil na 344 do 344.50.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.495 — 13.525 (13.51), Budimpešta 9.935 blago, Curih 1096.5 do 1096.5 (1095), Dunaj 7.9975—8.0275 (8.0125), London 275.9 — 276.7 (276.3), Newyork 56.7 do 56.9 (56.8), Pariz 222.5 denar, Praga 168.2 — 169 (168.6), Trst 7.9975 — 8.0275 (308.25).

Zagreb. Dunaj 7.9975 — 8.0275, Berlin 13.49 — 13.52, Budimpešta 9.91 — 9.94, Italija 307.67 — 309.67, London 275.9 — 276.7, Newyork ček 56.7 — 56.8, Pariz 222.125 do 224.125, Praga 168.2 — 169, Švica 1093.5 do 1096.5; češkoslovaške krone 166.2 — 167, italijanske lire 303.5—305.5, madžarske krone 9.835 — 9.865.

Beograd. Pariz 222.1 — 224.1, London 275.9 — 276.7, Newyork 56.7 — 56.9, Italija 308.2 — 310.18, Praga 168.2 — 169, Dunaj 799.75 — 802.75, Budimpešta 991.5—994.5, Berlin 13.495 — 13.525, Švica 1093.5—1096.5, Bruselj 791.5 — 794.5, Amsterdam 22.80 do 22.86, Bukarešta 35.17 — 35.67, Atene 77.75 do 78.25, Sofija 40.75 — 41.25.

Curih. Beograd 9.135, Berlin 123.38, London 25.22375, Newyork 519.69, Pariz 20.345, Milan 28.23, Praga 15.40, Budimpešta 90.60, Bukarešta 3.175, Dunaj 73.125.

Dunaj. Beograd 12.4650 — 12.5050, Berlin 168.27 — 168.77, Budimpešta 123.55—123.85, Bukarešta 4.33 — 4.35, London 34.42375 do 34.50375, Milan 38.50 — 38.60, Newyork 708.85 — 711.35, Pariz 27.75 — 27.85, Curih 136.40 — 136.90.

Trst. Beograd 32.125 — 32.625, Dunaj 254 do 264, Praga 54.20 — 54.70, Pariz 71.75 do 72.75, London 89.175 — 89.475, Newyork 18.335 — 18.435, Curih 352.50 — 356.50, Budimpešta 315 — 325, Bukarešta 10.90—11.40.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.23, v Berlinu 7.408.

Efekti.

Ljubljana. Investicijsko 84.25—0, Vojna škoda 342 — 343.50, Celjska 197 — 199, Ljubljanska kreditna 150 — 150 (150), Merkantilna 0 — 98, Praštediona 850, Kreditni zavod 160—0, Vevče 138—0, Stavbna 55—0, Šešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Investicijsko 84.5 — 84.75, agrarne 49 — 50, Vojna škoda aranžma 344.25 — 344.5, kasa 344.25—344.5, za julij 345.5 — 346.25; bančne vrednote: Eskomptna 93 — 94, Poljo 15 — 15.5, Kreditna 92 — 93, Hipo 57 — 58, Jugo 91—92, Narodna 4700 — 4720, Obrtna 40 — 42.5, Praštediona 850 — 855, Ljubljanska kreditna 150 — 155; industrijske vrednote: Gutman 255 — 265, Slaveks 100 — 102, Slavonija 16 — 18, Danica 145 — 170, Drava 555 do 565, Šečerana Osijek 470 — 490, Isis 46 do 48, Dubrovačka 390 — 395, Trbovlje 460 do 470.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (13. t. m.). Tendenca za les neizpremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona bordonalov, od 28/28 do 37/39, od 5—10 m, fco vagon meja po 330. Deželni pridelki. Nudi se nova baška pšenica, promptna, 76 kg, brez doplačila, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni po 335/340; nova baška pšenica, za julij, avgust, 77/78 kg, 2 %, brez doplačila, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni po 342.5 — 345; nova sremska pšenica, promptna, 77/78 kg, 2 %, brez doplačila, slov. postaja, mlevska tarifa po 330—332.50; stara baška pšenica, promptna, 75/76 kg, slov. postaja, plač. 30 dni po 330; turščica baška, fco slov. post., mlevska tarifa, plač. 30 dni po 225; turščica baška, slov. postaja, običajna tarifa po 230; turščica banatska, slov. postaja, običajna tarifa, plač. 30 dni po 222.50. Tendenca čvrsta.

Novosadska blagovna borza (13. t. m.) Pšenica: baška, nova, 78 kg, 2 %, 4 vagoni 275 — 280; baška, nova, 78/79 kg, 2 %, 8 vagonov 280 — 282.50; baška, stara, 74 kg, 2 %, 1 vagon 265. Oves: baški, novi, 3 vagoni 170. Ječmen: sremski, novi, 65 kg, 1 vagon 200. Turščica: baška, 3 vagoni 180 — 182; baška glavna proga, 1 vagon 185; sremska, okolica Ruma, 1 vagon 180. Moka: baška, «0», 2 vagona 430; baška, «0g», 1 vagon 422.50, baška, «2», 2 vagona 395 — 400; baška, «5», 1 vagon 355; baška, «6», 1 vagon 320; baška, «7», 1 vagon 250. Otrobi: baški, 2 vagona 155. Tendenca mirna.

Dunajska borza za kmetijske produkte (12. t. m.) Tendenca je tako na budimpeštanskem, kakor tudi na dunajskem tržišču čvrstejša. Kakor običajno v tem času se je pojavilo pomanjkanje promptnega blaga. Turščica se je v ceni dvignila za 25 grošev. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 38.5 do 39.25, madžarska Tisa (80/82 kg), nova 42.5 — 43; rž nova: domača 34 — 35, madžarska 35 — 35.25; turščica: 26—27; oves: domači 34 — 35, madžarski 33.5 do 34, rumunski 32.75 — 33.25.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Iz življenja in sveta

Nevihte in poplave vsepovsod

Kakor smo že včeraj poročali v brzojavki, je v pondeljek doživel Pariz izredno hudo nevihto. Mnogo ulic je pod vodo, nekatere so se celo usedle. Preplavljene so tudi tri telefonske centrale, ki zato ne funkcijonirajo. Ceste, ki vodijo v Pariz, so podobne močvirjem in za promet domala neporabne. Tudi iz province prihajajo neprestano poročila, da so reke prestopile bregove. Tako je n. pr. ves nižje ležeči del mesta Limoges pod vodo. V Champagni je večina žetve uničena.

Tudi v Berlinu je v pondeljek razsajalo veliko neurje. Letališče v Tempelhofu je popolnoma pokrito z vodo. Voda je stala na betoniranem polju 40 cm visoko. Na letališču se je nahajalo 18 letal, do katerih je bil dostop nemogoč. Potniki, ki so se hoteli vkrcati in izkrcati, so se morali do avijonov pripeljati z omnibusi, ki so vozili tik do kabin, iz katerih so visele spletene lestvice.

Škoda, ki jo je napravila petkova vremenska katastrofa na Saškem, se ceni na 70 milijonov mark (blizu 1 milijarde Din). Železnica sama je utrpela nad 10 milijonov mark. Število žrtev je narastlo na preko 200. Velika je tudi škoda, ki jo je poplava povzročila na Severnem Češkem. Ceni se na 20 milijonov Kč. Laba je na daleč prestopila bregove in je neporabna za promet. V prizadetih krajih je utonilo mnogo živine. Vlada je uvedla pomožno akcijo.

•

Berlin, 13. julija, s. Škoda, ki jo je povzročila vremenska katastrofa v Harzu, se uradno ceni na 100 milijonov mark. Komisija, ki je bila imenovana za obnovo prizadetih pokrajin, je ugotovila, da bo samo poprava cest trajala pol leta.

Sedlar in plemkinja

Madžari imajo še vedno veliko plemenitašev višjega in nižjega rodu in vsi se trudijo, da bi kot modrokrvni ljudje še kaj veljali v očeh preprostih ljudi. Izven Madžarske namreč ne veljajo več. Zato je v tej vitežki deželi huda pregreha, če se plemkinja zaljubi v preprostega človeka ali narobe. Kakor v romanih.

Zadnje dni se v aristokratskih krogih na Madžarskem veliko govori o aferi, ki jo imajo v plemenitaški hiši Jarmy. 25 letna hčerka pokojnega magnata Zoltana Jarmyja Charlotta Jarmy, ki je živela pri svojem stricu, bivšem feldmaršalu, je v noči od 7. na 8. julija pobegnila iz domače hiše s svojim ljubimcem, mladim, zalim sedlarskim pomočnikom Mihaelom Miškom. Zaljubljenca sta odšla na skrivaj v Nyireghazo, kjer sta prosila nekega advokata, da naj izposluje poroko, Charlotte pa je hkrati vložila tožbo zaradi dote, ki ji gre po starših.

Medtem so dobile oblasti v Nyireghazi ukaz, da naj aretirajo Miška in ugrabljeno devojko. To se je zgodilo in Charlotta je zopet prišla v pest krutemu stricu, ki jo je zaprl v grad in zastražil. Miška so po kratkem zaslišanju izpustili, vendar pa ga je prijela taka žalost zaradi Charlotte, da se je zastrupil. Oblasti so zadevo preiskavale. V Jarmyevi hiši so izjavili da je Charlotta degenerirano dekle brez lastne volje; to slabost je Miško izrabil in odvedel devojko iz hiše. Drugače trdi Miško, ki se zdaj zdravi v bolnici. «Midva s Charlotto se zelo ljubiva in se nameravava vzeti. Najino prijateljstvo traja že več let. Nič za to, če sem jaz rokodelec, ona pa plemkinja. Oba imava trdno voljo, da si skupaj deliva življenske sladkosti in bridkosti. Charlotta je docela normalno, zdravo dekle, samo po najinem begu je malce nervozna. Če jo bodo hoteli svojci proglasiti za blazno, bom zahteval, da nepristranski zdravniki doženejo resnico.»

Dogodek spominja na romane pisateljice Courts-Mahierjeve, ki jih marsikatera naša dama rada prebira. Samo da gorje dveh zaljubljencev ni papirnato, marveč resnično. Svojci Charlotte Jarmy se očividno trudijo, da bi proglasili svojo varovanko za slaboumno. Ali bodo uspeli na podlagi samega dejstva, da se je šla s sedlarjem možit, ne vemo?! Na Madžarskem ni nič izključeno. Miško pa je pokazal s samomorom, da je njegova ljubezen iskrena. Zdaj gre za to, kakšen bo konec romana plemiške hčeri in sedlarja. Bo-li zmagal pogumni Miško?

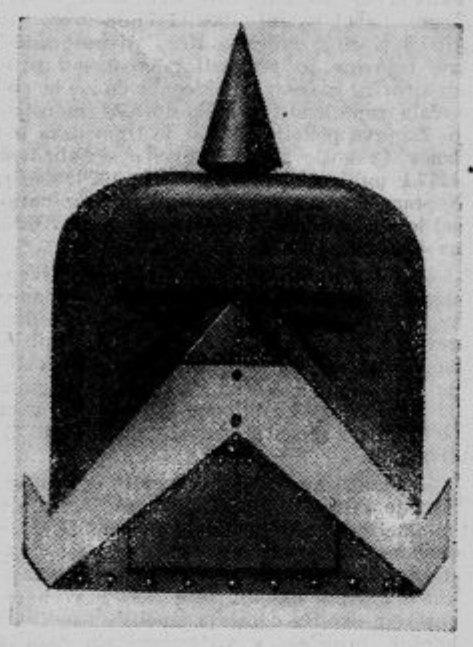

Maršal Hindenburg

Kurijozna angleška karikatura predsednika nemške republike — «železnega moža». Slika, ki kaže silo in voljo, spominja obenem na tiste čase med vojno, ko so Nemci zabijali žeblje v «lesenega Hindenburga»

Škandal pred lvovskim gledališčem

V pondeljek se je na trgu pred lvovskim gledališčem odigral razburljiv prizor. Ravno ko so ljudje začeli prihajati v gledališče k predstavi, si je nenadoma začela neka dama trgati obleko s telesa. Slekla se je do golega in nato poskusila splezati na obcestno svetilko, pri čemer je vpila, da se mora obesiti. Okoli nje se je kmalu zbrala velikanska množica radovednežev, ki so strme zrli na nenavadni prizor. V tem je prišla policija, ki je mlado damo aretirala. Izkazalo se je, da je nesrečnica umobolna in da je doživela živčni napad, ki je bil posledica preobilnega zavživanja kokaina.

Carpentier pojde zopet v areno

Ameriški boksar Mickey Walker, šampijon srednje teže, je kakor čitamo v listih pozval nekdanjega svetovnega prvaka Charpentiera na boj.

Odkar je Carpentier doživel v Ameriki proti Dempseyu tako katastrofalen poraz, se je po malem popolnoma umaknil iz boksarskega življenja. Le sem pa tja je nastopil proti kakemu manj nevarnemu nasprotniku. Uspehov pa ni žel bogzna kako pomembnih. Pred letom je sploh opustil boksarski sport in se je začel pečati s petjem. Pravijo vsaj, da je z uspehom nastopal in še nastopa kot pevec in igralec v pariških varijetejih.

Za eventualni match med Walkerjem in Carpentierjem je baje že zbranih 15.000 funtov šterlingov. Vsota je dokaj zapeljiva in Carpentier se je, kakor javlja njegov manažer, odločil, da sprejme ponudbo ameriškega boksarja. Obveznega pa menda še ni nič.

Nesreča filmske igralke

Nemška filmska igralka Helena Münchhofen se je pri nočnem snemanju v Geiselgasteigu pri Monakovem težko ponesrečila. Pri neki sceni, ko je imela ukrotiti pobegle konje, so se ti naenkrat splašili od žarometrov. Igralka, ki ni pravočasno skočila v stran, je padla na tla in konji so jo vlekli s seboj. Prisotni igralci so sprva mislili, da ni nič hudega ter so celo aplavdirali realistični igri. Toda ko so videli, da drve konji čez igralko, so se osvestili in priskočili na pomoč. Igralka je dobila težke poškodbe na rokah, nogah in na hrbtu in je le malo upanja, da jo bo moči ohraniti pri življenju.

Napredek biološke kemije v Zedinjenih državah

V zanimivi knjigi «Recent advances in Biochemistry», ki jo je pravkar izdal založnik Blakiston v Philadelphiji, ugotavlja John Pryde, da so ameriški učenjaki na prvem mestu glede raziskav v področju biološke kemije. Študije mož kakor Folin (Harvard), Mendel in Osborne (Yale), Van Slyke in Levene (Rockefellerjev zavod) o proteinih; kar so pisali pokojni dr. J. Loeb o koloidih, Mac Collom (Johns Hopkins), Sherman in Hess (Columbia), Steenbock (Wisconsin) o vitaminih, je splošno priznano po vsem svetu. Abel (Johns Hopkins) bo gotovo izoliral kemično čisti insulin. Kendallu na kliniki Mayo se je posrečilo osamiti thyroksin, ki je tvorno gibalo ščitaste žleze. Naposled je omeniti tehtne raziskave «imunološke reakcije», ki sta jih izvedla Heidelberger in Avery, svojevrstne reakcije, ki na novo osvetljujejo problem varnosti pred okuženjem napram bolezenskim klicam. Značilno je, da je od 400 strani navedenega spisa četrtina posvečena delovanju ameriških «biokimistov».

× *Kaj čitajo v Ameriki.* Pri nas je splošno razširjeno mnenje, da zanimajo ameriškega povprečnega bralca le senzacije. Ali zdi se, da je to mnenje pogrešno. V Ameriki izdajajo vsakih 10 dni liste knjig, ki jih ljudje najbolj kupujejo. Glasom poslednje liste, ki je bila publicirana koncem junija, je dosegla največji uspeh ilustrirana zgodovina parfema avtorja C. I. S. Thompsona. Prodane je je bilo 60.000 izvodov. Na drugem mestu s 50.000 eksemplarji stoji nova izdaja glavnega Twainovega dela «Huckleberry Finn». Šele na tretjem mestu je Lindberghovo poročilo o poletu čez Ocean, ki je izšlo pod naslovom «We» («Mi»).

× *Tragična smrt nemškega admirala Kocha.* Nemški admiral Koch, ki je poznan iz bitke pri Skagerraku, je v nedeljo pri kopanju v Rindorfu na Vzhodnem morju utonil.

Spomenik v Villeneuve l' Etangu, ki nosi na pročelju napis: «V spomin herojem Lafayettove eskadrilje, padlim v obrambi pravice in svobode». V medaljonu: letalec Norman Prince, organizator eskadrilje.

Kralj v civilu

Osem dejanj veselih pustolovščin življenja željnega kralja. — Veseli bonvivant, Sergije IV. kralj Molvanije išče posojilo za svojo prezadolženo državo. — Pot ga pelje preko Pariza, kjer sreča svojo staro «prijateljico», lepo Loulon. — Vrstijo se vsakojaki veseli momenti in raznovrstne pustolovščine veselega kralja. Film je deloma koloriran. — V glavni vlogi vedno elegantni in simpatični cinik, originalni

ADOLPHE MENJOU.

Zapeljivo operno divo Loulon kreira krasna

GRETA NISSEN.

ELITNI KINO MATICA, Kongresni trg. — Telefon 2124.

Po slovanskem svetu

Iz Češkoslovaške

Delavška olimpijada. — Slovanski čebelarski kongres.

Praga, začetkom julija.

Soparne poletne dneve si hlade Pražani, ki so ostali v mestu, z dolgo vrsto vsemožnih slavnosti. Praga ima slavnosti rada in prireja jih navadno, kadar je najbolj vroče. Pražan hrepeni po svečanostih, ne samo politični trgovci in obrtniki, ki točijo slovesno tujcem vsemogoče vrste piva in jim prodajajo klobasice, marveč tudi klerikalci, ki so že tudi prišli na okus teh slavnosti, se vedejo prav tako nekatoliško, kakor ostalo husitsko in protestansko ljudstvo. Skratka, Pražani brez razlike političnega mišljenja koprne po slavnostih, ker pač hočejo, da se jim poje hvala in se jim kadi, češ da je pri nas vse naravnost vzorno in da smo najizvrstnejši organizatorji itd.

Te dni je Pragi utisnila svoj pečat socijalno demokratska delavska olimpijada. Prav pred enim letom se je vršil tu znameniti sokolski zlet. Kdor je videl lanski zlet in letošnjo olimpijado, temu se nehote vsiljuje misel, da bi primerjal obe prireditvi. Razlika je velika: sokolski zlet je bila prireditev vsega mladega Slovanstva, pojav bujne sile mladega slovanskega pokolenja. Praga je prenehala biti češkoslovaško mesto, postala je mesto vseh Slovanov. Na licu vseh Čehov iz vseh krajev in iz tujine, Slovakov in Slovanov iz vseh zemelj in držav je bilo čitati: Praga je naša, tu smo doma! In Praga se je tega zavedala in je bila srečna. Veličastna telovadba Sokolstva, sokolski sprevod, vse to je imponiralo po svoji ogromni množici mladega navdušenega ljudstva, imponiralo je po svoji jeklenj disciplini, po svoji samozavesti in po svoji bujni mladosti. Lani se na sokolskem zletu človek ni mogel znebiti ponosnega prepričanja: Močni smo, mi reprezentiramo nekaj in smo tudi dovolj krepki, da nasproti svojim sovražnikom očuvamo to, kar reprezentujemo!

Letošnja olimpijada vobče ni imela slovanskega značaja: Socijalizem pač ni slovanski. Olimpijada ni izkazovala tako velikih številk kakor zlet, niti takšne discipline, ki jo imenujemo sokolsko. Praga je bila v dneh olimpijade sicer odeta v slavnostno češkoslovaško obleko, z hiš so povsod vihrale zastave v čeških in v državnih barvah, — samo tu in tam je bilo videti kakšno rdečo zastavico —, povsod po ulicah pa je prevladovala nemščina. Udeležba nemških socijalnih demokratov iz čeških zemelj, iz Avstrije, zlasti pa iz Nemčije je bila impozantna in ta udeležba je vtisnila prireditvam svoj poseben pečat. Ta morda neznatni moment je za češko in slovansko stvar velepomemben: Na obrazih vseh teh provincijalnih Nemcev, ki doma neprestano čitajo o tem, kako trpe Nemci v Pragi, kakšni ljudožrci smo Slovani, kako pri nas preganjajo do krvi vsakega Nemca, je bilo videti veliko presenečenje: Čudili so se, da jih Praga pozdravlja, da je napram njim prijazna in pozorna, da se Nemci lahko docela svobodno gibljejo po Pragi in da svobodno dajejo duška svojim čutilom z glasnimi «heil» klici, na katere jim množica preprostega ljudstva takisto ljubeznjivo in radostno odgovarja «Nazdar».

Ne glede na to, da se olimpijada ne da primerjati sokolskemu zletu niti po številu telovadcev, niti po številu gledalcev, niti po številu udeležencev pri sprevodih, lahko ugotovimo, da delavska telovadna društva (Delnicke teločvične Jednoty) v nobenem oziru niso uvaževanja vreden nasprotnik, še manj pa tekmec Sokolstva. Ti preprosti delavci, ki so vzgojeni in so se uživeli v idejo socijalnodemokratske razredne politike, bi jedva kdaj vstopili v sokolske vrste! Zadržuje jih v tem razredna zagrizenost. Šele po daljših skušnjah bodo morda mnogi izmed njih premagali razredno ozkosrčnost in mednarodnost ter vstopili v Sokola. Ta društva torej vzdružujejo v sebi vse one, katerih vobče ni mogoče pridobiti ali kvečjemu zelo težko za Sokolstvo. Delavske telovadne enote so potemtakem vzporedne organizacije Sokolstva, njegá dopolnitev. Niso plod politične agitacije, pač pa posledica velikega razmaha industrije v Češkoslovaški republiki.

Poleg olimpijade so se vršile zborovske slavnosti, o katerih sem že pisal. V okvirju olimpijade, kot njena izpopolnitev so se vršile letos Husove svečanosti. Prezident se slavnosti ni udeležil, nekateri ministri osebno ne oficijelno, tako da vlada na letošnji Husovi slavnosti ni bila zastopana. To se ni izvršilo pod vplivom naših klerikalcev v vladi, marveč z ozirom na to, ker se vrše pogajanja z Vatikanom in vlada neče, da bi karkoli motilo ta pogajanja v uspešnem njih razvoju.

Čebelarski kongres in čebelarska razstava sta privabila v Prago mnogo čebelarjev tako iz Češkoslovaške, kakor tudi iz ostalih slovanskih držav. Razstava vzbuja precejšnje zanimanje in strokovnjaki jo proglašajo, da pomenja izložba velik korak naprej v razvoju čebelarstva. Jugoslavija ima na izložbi dva krasna oddelka, ki se odlikujeta po svoji originalnosti in dokazujeta, da se jugoslovensko čebelarstvo nahaja na dokaj visoki stopnji strokovne dovršenosti. Prvenstvo gre med Jugosloveni očividno slovensko čebelarstvu. Posebno pozornost in zanimanje vzbuja lepa mapa, predstavljajoča čebelarske organizacije v Sloveniji in razstavljeni predmeti Janeza Strgarja iz Bitinj pri Bohinjski Bistrici in Antona Žniderščiča iz Ilirske Bistrice.

A. P. Čehov:

Živci

Dimitrij Osipovič Vaksin, arhitekt, je prišel iz mesta v svojo vilo, še ves pod vplivom spiritističnega zborovanja. Ker je legel na svojo samotno posteljo (Vaksinova gospa se je bila namreč odpeljala v bližnji trg Trojico), se je nehote spomnil vsega, kar je videl in slišal. Zborovanje prav za prav ni bilo, a razgovarjali so se o samih strahotnih stvareh. Neka gospodična je pravila, kako je mogoče uganiti misli, nato so govorili o duhovih in prikaznih ter o ljudeh, ki so bili živi pokopani. Neki gospod je čital povest o mrliču, ki se je v grobu obrnil. Vaksin sam je vzel krožnik za čaj in je pokazal gospodičnam, kako se je treba razgovarjati z duhovi. Poklical je svojega strica Klavdija Miranoviča ter ga je v mislih vprašal: »Ali ne bi bilo potrebno, da predam hišo ženi?« — na kar je stric odgovoril: »Dobro bi bilo, ob svojem času.«

»Mnogo je skrivnosti in . . . strahot v prirodi . . .« je premišljeval Vaksin, ležeč pod odejo. Mrliči niso strašni, strašna je le negotovost . . .«

Udarila je ena po polnoči. Vaksin se je obrnil na drugo stran in je pogledal izpod odeje na višnjevi plamen svetiljke. Plamen je brlel ter komaj osvetljeval ikone in veliko sliko Klavdija Mironoviča, ki je visela nasproti postelje.

»A kaj bi bilo, če bi se v tej poltemi nenadoma prikazal stričev duh?« — je šinilo Vaksinu v glavo. »Ne, to ni mogoče. Prikazni so predsodek, stvori nezrele pameti.« Vzlic temu pa je Vaksin potegnil odejo čez glavo in trdno zaprl oči. Truplo, ki se obrača v grobu, nato obraz pokojne tašče, prijatelj, ki se je obesil, gospodična, ki je utonila ... Vaksin je jel odganjati mrke misli, toda zaman — obrazi so postajali čedalje jasnejši, misli čedalje bolj strašne. Strah ga je bilo.

»Vrag si ga vedi, kako je to ... Bojim se, kakor majhno dete ... To je bedasto!«

»Tik ... tak ... tik ... tak,« je tiktakala ura za steno. V vaški cerkvi na pokopališču je zazvonil čuvaj. Zvon je bil počasi, žalostno, kakor bi zvonil za dušo .. Vaksinu se je zdelo, da mu lazijo po tilniku in po hrbtu mravljinci. Bilo mu je, kakor da nad njegovo glavo nekdo težko diha, kakor da stopa stric iz okvirja in se sklanja nad nečakom ... Vaksina je postalo neizmerno strah. Od strahu je stisnil zobe in prenehal dihati. Ko je končno skozi odprto okno priletel hrošč ter začel brenčati nad posteljo, ni mogel več strpeti in je pozvonil.

»Dimitrij Osipovič, vas wollen Sie?« se je čez minuto začul za durmi glas guvernante.

»Ah, vi ste, Rozalija Karlovna?« se je razveselil Vaksin. »Zakaj ste prišli sami? Lahko bi prišel Gavrilo ...?

»Gavrila ste sami poslali v mesto, a Glafira je včeraj neznano kam odšla ... Nikogar ni doma ... Was wollen Sie doch?«

»Jaz, matuška, kaj sem že hotel reči ... Ongá ... Vstopite vendar, ne sramujte se! Tema je ...

V spalnico je stopila debela, rdeča Rozalija Karlovna in pričakujoče obstala.

»Sedite, matuška ... Veste kaj? ... »Kaj bi jo moral vprašati?« pomisli Vaksin, gledaje stričevo sliko in obenem čuteč, kako ga polagoma mineva nemir. »Prav za prav sem vas hotel prositi ... Ko pojde jutri sluga v mesto, ne pozabite mu naročiti, da naj ... ongá ... kupi stročnice ... Izvolite sesti!«

»Stročnice? Dobro! Was wollen Sie noch?«

»Ich will .. Nič ne will, ampak ... izvolite sesti! Pomislim še kaj ...«

»Ne spodobi se gospodični, da bi stala v moški sobi ... Vidim, Dimitrij Osipovič, da ste šaljivec ... posmehljivec. Razumem ... Da bi kupili stročnice, ni treba zbuditi človeka ... Že razumem.«

Rozalija Karlovna se je obrnila in odšla. Pomenek z njo je Vaksina nekoliko umiril. Sramujoč se svojega malodušja, je potegnil odejo čez glavo in zaprl oči. Kakih deset minut mu je bilo skoraj dobro, toda kmalu so mu iznova jele neumnosti rojiti po glavi ... Pljuval je, vzel vžigalice in meže prižgal svečo. A niti svetloba mu ni pomagala. Strahopetni Vaksinovi domišljiji se je zdelo, da nekdo gleda iz kota in da se stričeve oči gibljejo.

»Pozvonim ji zopet, vrag jo vzemi,« je sklenil. »Porečem ji, da sem bolan in jo poprosim kakih kapljic.«

Vaksin je pozvonil. Odgovora ni bilo. Pozvonil je še enkrat — in kakor v odgovor na njegovo zvonenje je baš tedaj zazvonilo na pokopališču. Strah ga je prevzel, ves mrzel je planil iz spalnice, križaje se, jezeč se na svoje malodušje, bos in v samem spodnjem perilu, naravnost pred Nemkino sobo.

»Rozalija Karlovna!« je izprezovoril s tresočim se glasom in potrkal na duri. »Rozalija Karlovna! Ali ... spite? Jaz ... evo ... bolan sem ... Kapljic bi rad!«

Odgovora ni bilo. Vse okrog njega je bilo tiho ...

»Prosim vas ... razumete? Prosim! Zakaj ta ... sramežljivost, ako je človek bolan? Prav za prav ste čudni, tako stari ste že ...«

»Vse povem vaši ženi ... Pošteni gospodični ne daste miru ... Ko sem živela pri baronu Anzigu, je baron hotel priti k meni po užigalice ... o razumem vem kakšne užigalice ... in sem povedala baronici ... Poštena sem ...«

»Ah, idite k vragu s svojo poštenostjo! Bolan sem ... in prosim kapljic. Razumete? Bolan sem!«

»Vaša gospa je poštena, dobra žena in vi jo morate ljubiti. Da! Neoporečena je! Nočem se ji zameriti!«

»Bedasti ste, to je vse! Razumete? Bedasti!«

Vaksin se je uprl ob podboje, prekrižal roki in čakal, da bi ga strah minil. Ni imel dovolj moči, da bi šel v svojo sobo, kjer je brlela svetiljka ter gledal iz okvira stric. Ker pa je bil v samih spodnjicah, mu je bilo nerodno, stati pri vratih guvernantine sobe. Kaj storiti? Dve je bila ura, njegov strah ni niti prenehal, niti se ni zmanjšal. Na hodniku je bilo tema in iz vsakega kota je gledalo nekaj mrkega. Vaksin se je obrnil k podbojem, mahoma se mu je zazdelo,

Maribor kot avtobusni podjetnik

Maribor, v juliju

Že parkrat smo poročali o vse hvalevredni in vzgledni akciji mariborske mestne občine za razvoj avtobusnega prometa v bližnji in daljni okolici. Krasna ideja se je izkazala za povsem realno in velekoristno tako za mesto, kot celo mariborsko oblast. Ni dvoma, da bodo Mariboru sledila tudi druga mesta in korporacije tako, da bodo polagoma vsi kraji, ki nimajo ugodnih železniških zvez, prepreženi z avtomobilnim prometom za cenen denar.

Dne 8. t. m. je imela mestna občina poskušno vožnjo za peti svoj avtobus na progi Maribor-Celje. Sedaj je dobila avtobus od tvrdke »Saurer«, krasen, 26sedežni avto, ki je podoben bolj salonskemu vozu. Vsa oprema in zlasti sedeži so uprav luksuzni, pravi fotelji, vse v finem usnju, mehki sedeži in z naslonjalom. Sedeži so skrajno komodni, široki, vzdolž dolgega avtobusa je po sredini hodnik tako, da bo potovanje v tem avtobusu tudi na daljše ture udobno. Ravno tako bo lahko rabila občina ta avtobus tudi za reprezentacijo, če bo imela kake odlične goste. Avto je stal 250 tisoč Din. Včerajšnje poskušne vožnje se je udeležil tudi mestni župan dr. Leskovar, novinarji, občinski svetniki in nekaj načelnikov mestnih uradov z vodjo mestnega avtoprometa, inž. Tomšičem. Vožnja je potekla brez ovire. Po celi poti na državni cesti v Celje, ki vodi skozi lepe kraje, oddaljene od železnice, Hoče, Slivnico, Zg. Poljskavo, Slov. Bistrico, Konjice, Vojnik, po dolinah, skozi gozdove, čez hribe in zopet romantične soteske ob planinskih potokih, med zelenimi travniki, sadonosniki, hmeljskimi nasadi, so ljudje obstajali in občudovali krasen, zeleno pobarvan voz z mestnim grbom Maribora. Nazaj grede je komisija odločila tudi v kopališče Dobrno, ki je sedaj last mariborske oblasti. Kopališče je že davno natrpano polno, večinoma Beograjčanov in gostje so se živahno zanimali za lepo mariborsko avtobusno podjetje. Po ozkih in strmih okrajnih cestah se je avtobus elegantno izogibal po ozkih cestah nazaj grede kmečkim vozovom, naloženim s senom in deskami ter z lahkoto privozil zopet na državno cesto in tako srečno prestal svojo prvo vožnjo.

Komisija se je vrnila zvečer v mesto z avtobusom, ki bo imel prihodnjo soboto, dne 15. julija, še oficijelno vožnjo pod nadzorstvom inženjerjev Gradbene direkcije, nakar bo izročen rednemu prometu med Mariborom in Celjem.

*

S tem začne prav za prav nov razvoj mariborskega mestnega avtoprometa. Doslej vozi namreč mestni avtobus le enkrat iz Maribora zjutraj v Celje, tam še med dnevom enkrat v Konjice in nazaj v Celje, odkoder se vrne zvečer v Maribor. Novi avtobus pa bo vozil v nasprotni smeri zjutraj ob pol 6. iz Celja, pride v Maribor ob 8. in se vrne po kosilu, menda bo za to najprimernejši čas ob 13., zopet iz Maribora v Celje tako, da bo imel odslej tudi Maribor štirikratno dnevno zvezo s Celjem. To bo važno zlasti za obljudene kraje od Maribora do Slovenske Bistrice, ki vsi inklinirajo k Mariboru, pa so oddaljeni od železnice. Ta promet bo gotovo tudi za podjetje zelo aktiven. Kakor pa doznavamo, je podjetje tudi sicer aktivno, čeprav je imelo že par neprijetnih nezgod. S časom pa bo imela občina iz avtobusnega prometa prav lepe dohodke, ki jih bo lahko na drugi strani koristno uporabljala za meščane.

*

Dne 14. julija se vrši oficijelna poskušna vožnja s »Chevrolet«-avtobusom, 14-sedežnim, iz Maribora v zdravilišče Rogaško Slatino, kamor bo vozil avtobus ob nedeljah zjutraj ob 7. uri in se okrog 19. vračal v Maribor. S prometom bodo začeli tudi že takoj naslednjo nedeljo, dne 17. julija. Cena bo ista, kakor na drugih progah. Din 1 za km. Ker pa bo to za srednje sloje marsikomu vendarle še precej visoka vsota, bi bilo priporočljivo, te vožnje akomodirati tako, da bi avtobus vozil skozi Poljčane približno v istem času kakor vlak tako, da bi lahko ljudje v Poljčanah vstopili, oziroma izstopili, s čimer bi bila potovanje časovno že zelo olajšana, za manj premožne pa tudi gmotno, ker bi plačali avto samo med Poljčanami in Slatino ter obenem uživali najlepši del te vožnje v dolini iz Poljčan pod Bočem in na drugi strani po serpentinah z Boča v Dravinjsko dolino do Rogaške Slatine. Ta predlog bi zlasti priporočali v upoštevanje vodstvu avtobusnega podjetja. Cela vožnja iz Maribora v Rogaško Slatino pa bo stala sem in tja okoli 100 Din in bo trajala menda 1 uro, med tem, ko se rabi z vlakom po 3 do 4 ure, oziroma zvečer nazaj celo 4 in pol ure.

*

V kratkem bo popravljen tudi tretji Renault-avtobus, ki se je zadnjič ponesrečil na Zg. Polskavi. Pravkar so dospeli iz Pariza rezervni deli in bodo vsaj tekom enega meseca s tem avtobusom otvorili že tudi promet na progi Št. Ilj v Slov. goricah skozi Maribor v Duplek na Dravskem polju in nazaj. Tudi ta proga bo tako meščanom, kakor tudi okolici dobro došla in bo znatno olajšala zvezo med mestom in okolico.

V delu pa so karoserije za tri nadaljne avtobuse, s katerimi bo vzdrževala mestna občina lokalni promet mesta s predmestji in najbližjo okolico. V načrtu so tri linije: Lajteršperg — mesto — kadetnica, Studenci — mesto — Melje (industrijski del mesta), Koroška cesta — Pobrežje. Vse tri proge se bodo križale na Glavnem trgu. Avtobusi bodo vozili v polurnem presledku. Cene bodo znašale od 1 do 5 Din. S temi vožnjami bodo menda začeli v jeseni, mogoče že v septembru, kar bi bilo zelo želeti radi začetka šol.

Za svoj pogrebni zavod se občina pogaja za nakup posebnega avtobusa za prevoz mrličev, ki jih bo prevažala tudi iz inozemstva od meje po celi državi.

Skupno bo torej imela občina kmalu 9 avtobusov in sicer tipe Renault, Chevrolet in Saurer. Zadovoljna je doslej z vsemi. Umestno bo, če bo imela občina svoj promet urejen in razvit, da bo imela tudi svoje avtobuse le ene tipe, ki se bodo izkazale najbolj primerne za naše kraje in tudi iz vseh drugih upoštevanja vrednih okolščin.

Na Glavnem trgu, kjer bo glavno križišče vseh avtobusov in tudi postajališče, pa bi morala občina čim prej zgraditi primerno lopo za čakajoče občinstvo, kakor jih imajo večja mesta za tramvaje. Tam naj bi bil vedno izložen vozni red za vse proge in klopi. To je absolutno potrebno za deževno vreme ali vetrovno in posebno pozimi. Sicer je čakanje tam pri mostu skrajno mučno, posebno ker avtobusi ne vozijo tako točno in je treba dostikrat po četrt ure ali še dalj čakati.

Vodja avtobusnega podjetja je sedaj inž. Tomšič, ravnatelj mestne plinarne, kjer gradi občina pravkar 4 nove garaže tako, da bo imela vseh garaž 9. V Celju pa bodo adaptirali za garažo prostore v bivšem hotelu »Pri Kroni«, ki je sedaj last celjske občine.

Mestna občina je torej pokazala v tem pogledu vzgledno velikopoteznost, razumevanje za napredek občine in ji želimo pri podjetju najboljši uspeh!

---

da za nekdo lahno vleče od zadaj za srajco ter se dotika njegovih ramen...

»Vrag vzemi vse... Rozalija Karlovna!«

Nič odgovora. Vaksin je bojazljivo odprl duri in pogledal v sobo. Poštena Nemka je sladko spala. Majhna svetiljka je obsevala obrise njenega debelega zdravega telesa. Vaksin je stopil v sobo in sedel na pleteno košaro, ki je stala pri vratih. V prisotnosti spečega živega človeka se je takoj bolje počutil.

»Naj spi, Nemka...« je pomislil. »Malce posedim pri njej, ko se jame svitati, pa odidem... Zdaj se zgodaj svita.«

Pričakujoč razsvita, je Vaksin legel na košaro, položil glavo na roko in začel premišljevati.

»Kakšen vpliv imajo živci!... Omikanec, razumen človek, a vendar... vrag si ga vedi, kaj je to! Sramota je...«

Poslušaje tiho, mirno sopenje Rozalije Karlovne, se je kmalu povsem umiril...

Ob šestih zjutraj se je Vaksinova žena vrnila iz Trojice. Ker ni našla moža v spalnici, je odšla k guvernanti. Zagledala je takšnole sliko: na postelji je spala, razodeta zaradi vročine, Rozalija Karlovna, a tri korake od nje, na pleteni košari, je ležal njen mož, zvit v klobčič, in smrčal kakor svetnik. Bil je bos in v samem spodnjem perilu. Kaj je nato rekla žena in kako bedast obraz je napravil mož, ko se je zbudil, naj opišejo drugi. —

To presega moje moči, zato odložim orožje.

Prevel N. P.

Naši onstran granic

p— *Pospešeno reševanje obmejnih problemov.* Goriško fašistično glasilo «La Vedetta dell' Isonzo» komentira bivanje julijskih fašističnih tajnikov v Rimu z zagotovilom, da se bodo odslej obmejni problemi reševali hitreje, kakor doslej. Duce se zanima za vse institucije fašistične stranke v obmejnih provincah in posebno so mu pri srcu šola, mladinske organizacije in «Dopolavoro». Goriški fašizem se pripravlja na nove bitke med drugorodci po že znanih načrtih. Šola še vedno ni tako italijanska, kakor to želc fašistične prve glave, med Slovenci so še vedno društva in še sedaj se vrše po njihovih krajih kulturne prireditve, potem pa slovenskega delavstva še ni zajela ustanova «Dopolavoro», le tuintam je nekaj. Torej bo treba še mnogo dela. Na to mislijo goriški fašisti v času, ko Gorica gospodarsko propada in gine še tisto malo industrije, ki je sedaj v deželi! Goriški fašistični voditelji mislijo samo na drugorodce. Ali bi ne bilo prav, ako bi se začeli pečati s problemom goriškega italijanstva, katero regnikoli pridno zatirajo?!

p— *Državni vpokojenci.* Pogostoma se vršijo zborovanja društva državnih upokojencev, sedaj v tem, sedaj v drugem kraju širom Julijske Krajine. Te dni je bil sestanek upokojencev v Trnovem. Predsednik Roich jim je odgovarjal na razna vprašanja in povedal, da so mnogi po dolgem birokratičnem zavlačevanju uradniških zadev inv sled nepoznanja podrobnih zahtev izgubili vse svoje pravice. Kako priti zopet do njih? Predsednik Roich tolaži in priporoča zaupanje v nacionalno vlado in v Duceja, ki bosta pravično rešila vse želje državnih upokojencev. Ob zaupanju v Rim umirajo upokojenci drug za drugim...

p— *K italijanizaciji priimkov.* Nobene določbe ni o kakem splošnem in prisilnem izpreminjevanju slovanskih priimkov. Zakon pravi, da se bodo s prefektovimi odloki vrnile italijanske oblike priimkom, ki so bili latinski ali italijanski pa so se pozneje popačili. Vsako izpremembo odredi prefekt s posebnim dekretom. Vse se vrši službeno, nikdo ni prisiljen, storiti kak korak za izpremembo priimka. Treba torej mirno čakati, ali pride odlok o izpremembi priimka ali ne. Kdor ga dobi, ima od takrat dalje izpremenjeni priimek, ki se prevede tudi po vseh uradih. Rednega priziva na višjo oblast ni.

p— *Dopis iz Berseča.* Ostavil nas je naš vrlo zaslužni učitelj g. Niko Pajalić. 45 let je preživel med nami, vršeč svojo težko službo v šoli in izven šole. Celi današnji Berseč, počenši od sedemletne dece do 60 let starih mož, vse je imel on v svojih rokah in v svojem dobrem in plemenitem srcu. Vsi danes gledamo za njim, ki je dal našemu kraju svojo mladost in najsilnejša svoja leta, pa odhaja sedaj od nas brez novčiča, brez odpravnine, brez mirovnine. S solzami v očeh gledajo Bersečani za svojim narodnim učiteljem, kateremu dolgujejo mnogo oni doma in oni, raztreseni po svetu. Vsi stojijo žalostni tu in ne dobijo nobene pravo besede, da se mu zahvalijo za veliko dobroto in mu povedo, kako jim bo težko brez njega. Od vseh naših nekdanjih lepih in milih brsečkih dni ne ostaja nam drugo nego samo spomin, to je spomin na nepozabnega župnika Modića in našega dobrega učitelja...

k— *Kot jugoslovenski agitator in irredentist* je bil razvpit lastnik hotela «Kaiser von Oesterreich» v Celovcu. Nekoč so nemškonacijonalne tolpe oblegale hotel in «Freie Stimmen» so kričale in pozivale na bojkot tega hotela toliko časa, da je moral končno lastnik g. Stipanek oddati hotel v najem alpski hotelski družbi «Mittella». Stipanek ni bil v resnici nič nevaren Celovcu. Bil je le dober obrtnik. «Freie Stimmen» so se sedaj oddahnile, ko so odstranile domačega podjetnika in priklicale v Celovec mednarodno, deloma židovsko družbo.

Dopisi

STUDENCI PRI MARIBORU. Dne 2. in 3. t. m. se je vršila lepa proslava 50letnice deške šole. Naša prijetna dolžnost je, da se prav iskreno zahvalimo vsem, ki so na katerikoli način pripomogli do velikega veselja naši mladini in tako lepega moralnega in gmotnega uspeha cele prireditve. Naše učiteljstvo je priredilo okusno in smotreno urejeno razstavo, ki je vzbudila — zlasti ona VI. razreda — splošno zanimanje in občudovanje. Impozantno bakljado s kolesarji »Delavskega kolesarskega društva« na čelu so omogočila vsa naša krajevna kulturna društva: »Enakost«, »Kat. izobr. društvo«, »Požarna bramba«, »Svoboda« in »Sokol«. Vsa ta društva so po svojih zastopnikih vodila v lepi harmoniji z občino in krajevnim šolskim odborom vse priprave, da se je slavnost vršila tako lepo. Naj prejmejo za to našo iskreno zahvalo. Studenčani so omogočili pogoštitev naše mladine s svojimi obilnimi darovi. Harmonično delovanje obeh tuk. šol je pripravilo lepo uspelo igro »Šola v nebesih« s krasnimi telovadnimi in pevskimi točkami. Zato še enkrat: prav iskrena zahvala vsem skupaj in vsakemu posamezniku za ta lep praznik naše mladine in Studencev. Kraj. šolski odbor.

LAŠKO. Že več let zapored nam v glavni sezoni prireja odlično pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« prijetne koncerte. Letos nas obišče v nedeljo. Želimo, da Laščani posetijo popoldanski koncert (ob 17.30) v dvorani Zdraviliškega doma, pričakujemo pa tudi, da prispo na koncert v častnem številu sosednji gostje zlasti Celjani tem bolj, ker bomo imeli priliko poslušati bisere naših narodnih pesmi. V vročini ali pa v dežju napolnimo dvorano in se oddolžimo ljubljanskim pevcem in pevkam za njih požrtvovalnost!

RIBNICA. Tukajšnji šahovski klub je priredil od 31. 3 do 24. 6. 1927 kvalifikacijski turnir, ki se ga je udeležilo 16 šahistov. Prvo kategorijo so dosegli gg.: Josip Divjak ml., Ivan Ilc, Rado Lavrič, Josip Beneš, Josip Jereb in Ivan Arko ml. Vsi ostali so se uvrstili po turnirskih pravilih v II. kategorijo. Turnir se je oficijelno zaključil dne 3. 7. z gozdnim piknikom v »Kramarčkovih« Lepovčah in je ob sviranju polnoštevilnega sokolskega orkestra »Iskre« krasno potekel. Vsem ki so kakorkoli pripomogli k lepemu uspehu, naša najiskrenejša zahvala. —t—

Brez orodja ni pokodelstva

Posnemalnik za britek, zajamčeno za večno dobro ostrino in izključuje vsako drugo ostrenje. Po dveh tednih preizkušnje vrnem denar, ako ne odgovarja. — Prospekt pošlje zastonj in poštnine franko.

ST. SCHNUR — SLAV. ORAHOVICA.

Najboljša **svinjska mast** znamke — I. P. — znamke lastni izdelek tvrdke E. POPOVIČ — LJUBLJANA se razpošilja v ročkah po 20 in 50 kg ter sodih po 50, 100 in 200 kg. Točna postrežba! Cene najnižje!

Park-sanatorij Schweizerhof GRAZ - WETZELSDORF. Za notranje in živčne bolezni. Posebni oddelek za zdravljenje *Arteriosklerose.* Prospekti.

AGFA-SVILO in **Agfa travis svilo** Vam nudi Dragan Tomljenović, Zagreb zastopnik J. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft Abteilung Kunstseide Berlin, S. O. 36. 166

Prometni zavod za premog d. d. LJUBLJANA prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo samo na debelo **Premog,** domači in inozemski, za domačo kurjavo in industrijske svrhe **Kovaški premog** vseh vrsti **Koks,** livarniški, plavžarski in plinski. **Brikete.** Prometni zavod za premog d. d., Ljubljana, Miklošičeva cesta št 15/I.

Tovarniške prostore v sredini Ljubljane, svetle, razsežne, ter prirejene za električni pogon **oddam** skupno ali delno s 1. avgustom **v najem.** Ponudbe na upravo „Jutra" pod **„Industrija".**

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Prodam renomirano dobro idočo **restavracijo in hotel** s 15 sobami **v centrumu mesta s hišo in vsem inventarjem** radi bolezni. — Točnejše podatke pri **M. JAKOVAC, Vlaška ul. 9, Zagreb**

KLIŠARNA „JUGOGRAFIKA" TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z. O. Z. Vse vrste klišejev, črtne in avtotipije, izdeluje po predloženih risbah, perpisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah, točno po naročilu, v najkrajšem času in po konkurenčno nizkih cenah. LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 23.

Prostovoljna dražba.

„Zorka", prvo jugoslovansko d. d. za kemično industrijo v Subotici proda 17. avgusta 1927 ob 9. uri dopoldne s sodelovanjem dr. Vladislava Manojlovića kr. javnega bilježnika v Subotici, v svoji tvornici v Subotici, Halaški vinogradi 137 na javni ustmeni in pismeni dražbi

kompletno opremo tvornice špirita in rafinerij za proizvod 100 hl špirita v 24 urah.

Vsi stroji in aparati so izdelki najrenomiranejše tvrdke Novak & Jan v Pragi in so še popolnoma tovarniško novi.

Oprema, načrti o tvornici so v vpogled v Subotici. Natančni popis in pogoj licitacije na vpogled v Sobotici ali pa jih dopošljemo interesentom.

Izklicna cena za kompletni inventar dinarjev en milijon, od katerega iznosa je položiti 10% jamčevine pred početkom licitacije. Ako bi se ne našel interesent za celokupni inventar za minimalno ceno 1 milijon dinarjev sledi tej dražbi ustmena dražba za poedine stroje in aparate.

Pismena licitacija je razpisana samo za prodajo kompletnega inventarja ter se ima zatvorjenim ponudbam priključiti jamčevina od 100.000·— Din s točnim naslovom ponudnika in priznanico, da nuditelj pozna pogoje licitacije in je pripravljen iste sprejeti. Tako ponudbo je položiti pri dr. Vladislavu Manojlovjču kr. javnom bilježniku (I. Kralja Aleksandra 8).

Celokupne informacije podeluje tvrdka „Zorka", prvo jugoslovansko d. d. za kemično industrijo v Subotici.

SUBOTICA, dne 11. julija 1927.

Zahvala.

8047

Za obile dokaze iskrenega sočutja ob bolezni in smrti našega dobrega nečaka ozir. strica, gospoda

dr. Zdenka Margreiter-ja

se vsem najprisrčnejše zahvaljujemo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena upravi stalne vojne bolnice, oficirskemu zboru, godbi dravske diviz. oblasti, darovateljem vencev in cvetja kakor tudi vsem onim, ki so spremili dragega pokojnika na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 12. julija 1927.

Mestni pogrebni zavod. **Žalujoči ostali.**

J. Stjepušin, Zagreb Jurjevska ul. 57 priporoča najbolje tamburice strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila. Odlikovan na pariški izložbi

Ležalne stole

á Din 160 po povzetju Din 170 nudi **Rudolf Radovan** tapetnik Krekov trg št. 7.

Pogubo vsaki družini prinašajo nalezljive bolezni. Kako se jih ubranite izveste iz knjige. **Dr. Josip Tičar: Boj nalezljivim boleznim** Cena s poštnino vred Din 19·50 Naročila na knjigarno Tiskovne zadruge v Ljubljani.

J. O. Curwood: 13

Preganjana žena

Roman.

»Da,« je potrdila, sklepaje in razklepaje vitke bele roke. »Celo vrsto let — morda še bolj od vas, John Aldous! Rodila sem se v tem. In živela sem v tem dokaj časa — vse dokler ni moj oče umrl.« Pomolčala je; Aldous je videl, kako se trudi, da bi premagala drhtenje, ki se je polaščalo njenega glasu. »Bila sva nerazdružljiva,« je nadaljevala nekam čudno tiho. »Bil mi je oče in mati — bil mi je vse. Oh, to je bilo prekasno. Skupaj sva sledila za skrivnostnimi, neobičajnimi stvarmi po najbolj oddaljenih krajih zemeljske oble. To je bila njegova strast in on je bil vzrok, da je prešla tudi name. Spremljala sem ga zmerom in povsod. Toda umrl je, kmalu po tem, ko je odkril prelepo skrito mesto Mindano v osrčju Afrike. Nemara ste čitali...«

»Bože moj,« je rekel Aldous, pritezaje dih — tako tiho, da se je slišal kakor šepet. »Jana — Ladygray — menda ne mislite Daniela Graya — sira Daniela Graya, egiptoslovca, poznavalca starožitnosti, ki je odkril v najtemnejšem osrčju Afrike tajnost čudovite davne kulture?«

»Da.«

»In vi ste — njegova hči?«

Pokimala je.

Kakor v sanjah je vstal Aldous s stola in je stopil k njej. Prijel jo je za roke in jo je vzdignil tako, da sta si zrla iz obličja v obličje. V njenih očeh je bil spet tisti posebni, ljubki pokoj...

»Najina pota so se prečudno križala, lady Jana,« je izpregovoril. »Križala so se že pred leti. Med tem, ko je bil sir Daniel v Murji, tik pred njegovim velikim odkritjem, sem bil jaz v St. Luisu na senegalski obali. Spal sem v prav tistem malem hotelu ‚Cape Verde', v nizki, pobeljeni sobici z razgledom na morje. Lastnik mi je pripovedoval, da je preje stanoval v njej sir Daniel; v predalu vegaste črne mize iz tikovega lesa sem še našel njegovo zlomljeno nalivno pero. V Gampolu, na poti v notranjost Ceylona, sem v drugo zvedel, da potujem v isto smer kakor sir Daniel. Pa vi — ali ste bili z njim?«

»Neprestano,« je rekla Jana.

Po dolgem trenutju napetosti sta si pogledala naravnost v oči. Svet se je mahoma čudežno razgrnil pred njima. Njiju spomini so se vračali v minulost z brzino bliska na hudournem nebu. Nič več nista bila drug drugemu tujca. To ni bilo več enodnevno prijateljstvo, Aldous ji je trdneje stisnil roke. Tisoč stvari mu je sililo na ustnice. Preden pa je utegnil izpregovoriti, se je pojavila v Janinih očeh nenadna groza. Okrenila se je z obrazom, tako da je gledala proti oknu. Obupen vzkrik ji je planil iz ust. Aldous je skočil... Nikogar ni bilo. Spet se je ozrl na Jano. Bila je vsa bleda in tresla se je. Roke je imela prekrižane na prsih. Njene oči, od strahu široke in temne, so nepremično strmele v okno.

»Tisti človek!« je spravila iz sebe. »Njegov obraz je bil tu — na steklu — kakor obraz živega peklenščka!«

»Quade?«

»Da.«

Ko je planil proti vratom, ga je prijela za ramena.

»Stojte!« je viknila. »Nikamor ne smete —«

S praga se je za trenutek ozrl. Bil je prav takšen, kakršnega je videla v Quadovem šotoru, baš tako strašno hladan in s tistim posebnim mirnim nasmeškom na ustnicah. Njegove sive oči so nalikovale smehljajočemu se jeklu.

»Zaprite vrata za menoj in ne odprite jih, dokler se ne vrnem,« je velel. »Ženska ste in gost moje hiše, Ladygray. Ne dam, da bi vas žalili!«

Opazila je, da je odhajaje nekaj potegnil iz žepa. V luči svetiljke je ujela lesket tiste stvari.

VII.

John Aldous je trdno sklenil, da ubije Quada. Brzo kakor zajec je stekel okoli vogala koče, okoli okna ter obstal, prisluškujoč z avtomatsko pištolo v roki in vrtaje z očmi v temo, kje bi se ganila kaka senca. Bil je pripravljen na vse. Hotel je ustreliti Quada, ker je slutil, da je bila ta umazana zver pri oknu. Stevensov mali je imel prav. Quade je zasledoval Jano. Njegova gnusna duša je bila zvrhoma polna hlepenja, da bi se je polastil, in Aldous je vedel, da mora biti v tej strastni razpaljenosti bolj podoben morskemu volku nego človeku — da je plazeča se, slinasta, mrak in temo iščoča stvar, ki nima za seboj samo podzemeljskih sil, ampak tudi dosti denarja. Zdaj, ko ga je iskal, ga ni smatral za človeka, ampak za zver. Pripravljen je bil, da sproži. Toda slišal ni ničesar. Niti lomastenja ni čul niti teptanja nog niti šuma plazečega se telesa. Mesec je vzhajal šele čez uro, zdaj je bila še tema, ki jo je ublaževala samo bleda polusvetloba zvezd. Iz razdalje kakih sto yardov je slišal hukanje sove. Zunaj na reki je nekaj pljusnilo. Iz gozda onkraj bivolske prerije se je oglašalo bevskajoče zavijanje prerijskega volka. Pet minut je stal tiho kakor pečine za njim. Zdelo se mu je, da bi bilo brezumno, ako bi šel dalje in bi zaman iskal Quada v temi. Vrnil se je, potrkal na vrata in stopil v kočo, kakor hitro je Jana odprla.

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je vpošteti obenem z naročilom, sicer se oglasi ne probijo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občestva vsaka beseda 50 par — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—

Izročila, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·— Najmanjši znesek Din 10·— Pristojbina za šifro Din 5·—

Kam pa kam?

Rimske Toplice
Slovenija
Radioaktivno termalno kopališče, izvrstno proti revmi, išiasu, ženskim in živčnim boleznim. Pension predsezone 60, glavne 80 Din. Pojasnila daje direkcija. 140

Obrt

Vulkaniziram
vse vrste avtogume, kakor tudi
galoše in snežne gumijeve čevlje
Popravljam kolesa in motorje. P. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 12

Žimnice
predeluje po 37.50 Din Slavič Franc, tapetnik — delavnica an Žabjaku št. 14. 21259

Motorna vozila

Avtomobili
B. S. A. motocikli, svetovno znani, za ture.
TATRA AVTOMOBILI za v kvaliteti in za slabe ceste brezkonkurenčni.
VSI REZERVNI DELI za zgorajšnja vozila na zalogi.
DELAVNICE za vsa motorna vozila, strokovnjaško delo in solidne cene.
GARAŽE vedno na razpolago.
BENCIN iz cisalke, tudi ponoči, po konkurenčni dnevni ceni
JUGO - AVTO d. z o. z., Ljubljana, Dunajska c. 36. Telefon 2236. 178

Motorno kolo
pripravno za prikolico, prodam radi odhoda takoj za vsako ceno. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 21226

Zaslužek

Zastopnike
s 25—30 % provizije sprejme S. Petan, Maribor, Aleksandrova cesta 43. 20868

Samostojna gdč.
dobi stalo zaslužek na dom Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pisarna«. 21270

Postrežnica
mlada, išče službo za popoldan, gre tudi prat na dom ali ribat. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zanesljiva 85«. 21285

Provizij. potnika
dobro vpeljanega, sprejmem za dobro idoč predmet. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Visoka provizija«. 21261

Služba dobi

Strokovnjaka (injo) v strojnem pletenju
iščem za ustanovitev specijalnega podjetja. Izvežbane obe naj pošljejo ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pletilna industrija«. Osebe s stroji imajo prednost. 21100

Služinčad
kuharice, sobarice, natakarice, hišne itd. dobe najlažje službo v Beogradu ako se zglase v biroju Ekonomija, Beograd, Visana 11 20858

Železolivarja
sprejmemo na enomesečno poskušnjo. Javijo naj se samo prvovrstni z navedbo zahtev pod »Livar« na ogl. oddelek »Jutra«. Stanovanje, kurjava in razsvetljava prosto. Nastop 1. avgusta 1927. 21283

Slikarskega in pleskar. pomočnika
sprejme na deželo Jernej Vambergar, slikar in pleskar, Cerklje. 21220

Kot učenca
sprejmem poštenega dečka boljših staršev v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vesten 1927«. 21224

V trgovino
z mešanim blagom sprejmem zdravega in krepkega dečka, ki je dovršil 1 ali 2 razreda meščanske šole. Ponudbe naj se naslove na: L. Gutenberger dedič, trgovina z mešanim blagom, umetni mlin in elektrarna, Metlika. 21221

Slikar. in pleskar. pomočnike
sprejme takoj M. Dobrave, slik. mojster v Celju, Glavni trg 15. 21219

Zlatar. vajenca
boljših staršev sprejme takoj Iva Zalokar, zlatar v Šiški, Tržna ulica štev. 5. 21243

Dekle
zdravo, pošteno in snažno sprejme družina v Zemunu kot sobarico. Mesečna plača 200—250 Din. Ponudbe na naslov: Gospa Zora dr. Radojčić, Rogaška Slatina, Zagrebački dom štev. 27. 21150

Tovarn. mojstra
(Werkmeister), ki je izprašan strojar za parni pogon in perfekte strojni mehanik, sprejmemo. Elektromonterji in šoferji imajo prednost. Nastop do 31. julija 1927. Ponudbe pod »Mojster« z navedbo zahtev na oglasni oddelek »Jutra«. Stanovanje, kurjava in razsvetljava prosto. 21284

Pisarn. uslužbenca
pomožnega, za preprosta dela v pisarni, skladišču in trgovini sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21291

Brezposelnim
spadajočim v trg. stroko, nudim zaposlitev. Priložite znamko za 2 Din, da Vam pošljemo navodila pod šifro »Uspeh zajamčen« na oglas. oddelek »Jutra«. 21292

Plačil. natakarja
ali natakarico sprejmem takoj. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »F. M.« 21293

Gospodično
s kavcijo, ki je zmožna samostojno voditi trgovino, sprejmem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Trgovina 64«. 21264

Brivskega pomočnika
ki je izvežban tudi v bubi strižanju, sprejme takoj Pavle Mekinc, brivec, Bled I, Mlino 50. 21276

Fotograf. pomočnika
mladega in dobro izurjenega sprejme fotografski atelje »Slavia« v Dubrovniku. 21277

Prodajalko
dobro izurjeno, ki se v resnici dobro razume v manufakturni stroki, sprejmem. Oziral se bom le na prvovrste, začetnice izključene. Ponudbe z navedbo plače na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prosto stanovanje«. 21278

Vrtnarja
neoženjenega, večjega v vzgajanju cvetja ter urejevanju parkov, sprejmem s 1. avgustom. Stanovanje in hrana v hiši, plača po dogovoru. Ponudbe na naslov: Mirko Ilić, Zagreb, Tukanec 18/a. 21275

Krojaškega vajenca
stanujočega v Ljubljani — sprejme brez oskrbe Josip Ježek, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I. 21252

Služba išče

Korespondent
v srbohrvatskem in madžarskem jeziku, išče zaposlitve, event. tudi za nekaj ur na dan. Cenj. ponudbe prosi pod »Odličen korespondent« na oglasni oddelek »Jutra«. 20897

Podjetjem
ki mnogo trgujejo s Hrvatsko ali Srbijo, pisarnam, vinskim trgovinam, špecijam itd. je na razpolago prvovrsten srbohrvatski in madžarski korespondent. — Sprejme stalno službo ali pa prevzame dopisovanje tudi na dom. Interesenti naj pošljejo ponudbe pod šifro »Uspeh dopisa« na oglasni oddelek »Jutra« 20896

500 Din nagrade
dam onemu, ki mi preskrbi službo prodajalke ali blagajničarke. Naslov v oglas. oddelku »Jutra« 21238

Bivša učiteljica
s perfektnim znanjem nemščine in slovenščine išče službo vzgojiteljice, tudi k majhni deci izven Ljubljane. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vzgojiteljica 100«. 21210

Ekonom
izvežban v poljedelstvu, živinoreji, vinarstvu, sadjarstvu in vrtnarstvu, išče primerne službe. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Samostojen 94«. 21244

Gospodična
išče službo k 1 ali 2 otrokoma, gre event. tudi na deželo. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 21230

Kleparski pomočnik
s petletno prakso, jako zmožen v delu, želi premeniti službo. Reflektiram samo na stalno mesto. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21228

Trg. pomočnik
manufakturist, želi s prvim avgustom premeniti službo. Cenj. ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Dober prodajalec«. 21289

Gospodinja
starejša uradniška hči, želi službe pri boljšem gospodu. Vajena je vseh del. Nalraje gre k vdovcu, ki ima otroke. Cenj. ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobrosrčnost do otrok«. 21257

Nadvrtnar
oženjen, vodja večje vrtnarije, z večletno prakso v cvetličarstvu, zelenjavi, sadjarstvu in parku, kakor tudi vezanju vencev in šopkov, želi stalne službe na boljši graščini ali vrtnarji. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra« 21274

Razno

Strojno pletenje
vseh vrst poučuje A. Maček, Vrhnika. 21241

Strojepisni pouk
med počitnicami se vrši vsak dan od 6.—9. ure zvečer. Začetek 2. avgusta. — Vpisovanje 1. avgusta. — Christofov zavod, Domobranska cesta 7/I. Učna ura 4 Din. 21263

Prijatelji

Sadjevec
proda Oset v Mariboru. 20789

Sadje

Ljutomer
Sadjarska in vrtnarska podružnica v Ljutomeru kupi več vagonov lepega sadja vseh vrst, tudi ranega. — Vsa pojasnila pri načelniku podružnice g. Zacherlu v Ljutomeru. 21216

Maline
kupuje Lovro Sebenik, Ljubljana — Knezova ulica 21255

Prodam

Drva
brestove parketne odpadke od žage ter mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana, za gorenjsko kolodvorom 96

Elegatno spalnico
rožnati jesen, izdelano najlineje, iz vezanega lesa, po ugodni ceni proda Ig. Repše, Ljubljana, Poljanska c. št. 21. 21189

Škatlje
iz močnega kartona, nekaj sto komadov, 35 × 35 × 10 cm zelo poceni naprodaj v zalogi gramofonov in plošč A. Rasberger, Ljubljana. 21095

Sir
pravi bohinjski, v različni velikosti hlebov, prvovrstno blago, dobite po konkurenčni ceni le naravnost od Franc Žmitek, Bohinjska Bistrica. 21008

Elektrotehnični materijal
po znatno znižanih cenah prodaja tvrdka Transformator, družba z o. z. v Ljubljani. 21004

Radi renoviranja
in preureditve umetnega mlina oddamo po zelo ugodnih cenah več dobro ohranjenih naprav, ki bi jih še s pridom uporabili manjši podeželski mlini; — kakor trier, naprava za koperijo itd. L. Gutenberger dedič, Metlika. 21222

Otroški voziček
prodam za 150 Din. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 21203

Pekarno in posestvo
na prometnem kraju, z inventarjem, 15 ur od kolodvora v Mariboru takoj prodam za 125.000 Din — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21138

Prvovrstno kolo
poldirkalno, novo, radi nujnega odpotovanja poceni naprodaj v Novem Vodmatu št. 18. 21197

Kolo
za 8—16letnega dečka, zelo dobro ohranjeno proda za 850 Din Lovro Sebenik, Ljubljana, Knezova ulica 21254

Trgovska oprava
po nizki ceni naprodaj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 21246

Fotoaparat
13 × 18, z dobro optiko, reden 1800 Din takoj prodam za 380 Din. Aparat je na ogled v trgovini pri Solncu, g. Vidmajer — za vodo pri Frančiškanskem mostu. 21268

Moško kolo
rabljeno, znamke »Kinta«, dobro ohranjeno, prodam za 920 Din. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 21279

Lep divan
poceni naprodaj na Cankarjevem nabrežju 8/I, vrata 4. 21358

Moško kolo
dobro ohranjeno, poceni naprodaj v šoli v Zg. Šiški. 21273

Kupim

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Cerne — juvelir
Ljubljana Wolfova ul. 3. 88

Srebrne krone
kupuje in plača tobrc i Juden, Ljubljana, Prešernova ulica 1 82

Lahek zapravljivček
za ponij konja kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zapravljivček«. 21192

Mizni štedilnik
že rabljen in prosto stoječ
kotel
za prašiče kupi Franc Konjedič, Stražišče pri Kranju 21162

Gorenjsko narodno nošo
moško in žensko kupim. Ponudbe na oglas oddelek »Jutra« pod šifro »Noša« 20772

Knjižno omaro
veliko, če mogoče trodelno kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Crna«. 21198

Elektromotor
dobro ohranjen, 4 k. s., za vrtilni tok, 220—380 kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Motor 4« 21240

Električni materijal
Razpisujemo dobavo raznega električnega materijala. Ponudbe je vložiti do 26 t. m. Več se izve pri Direkciji državnega rudnika Zabukovca, pošta Griže. 21227

Les
suhe jesenove in brestove plohe v vsaki množini in
skobelnik
(Hobelbank) takoj kupi M. Fajfar, kolar, Ljubljana — Trnovska ulica 25. 21272

Posest

Lepo hišo
s 5 sobami in kuhinjo, radi odpotovanja v Ameriko prodam v bližini Ljubljane. — Poleg tega je lepa, velika delavnica — pripravna za krojača ali mizarja. V hiši je tudi elektrika. Vselitev je možna takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Lepa hišica« 21168

Hišo na Rečici
pri Bledu, 10 minut od kolodvora prodam. V hiši je dobro vpeljana trgovina, vodovod, elektr. razsvetljava. Vprašati v Ljubljani, Ulica na grad 6 21205

Trgovsko hišo
v večjem kraju Slovenije na Gorenjskem pri farni cerkvi, z nekaj zemlje takoj prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodna prilika 33«. 21233

Trgovsko hišo
v Mariboru, enonadstropno za 250.000 Din in
več hiš, vil, gostiln
ter posestvo proda Zagorski, Maribor, Tattenbachova ulica 19. 21223

3 hiše
ena manjša in dve večji z vrtom, vse v najboljšem stanju, v bližini Zidanega mosta naprodaj. Ponudbe pod »Hiša« na oglasni oddelek »Jutra«. 21229

Hišo
z 2 sobama, kuhinjo in vrtom, blizu Maribora, Celja, Ptuja ali nekaj železniških postaj od teh mest kupim ali vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Stajersko«. 21147

Pozor!
V nedeljo, 17. t. m. ob 3. uri popoldne v Nadgorici št. 38, pošta Ježica-Crnuče prostovoljna
javna dražba majhne domačije
hiša, hlev, šupa, svinjak, korolec, okoli hiše velik sadni vrt, velika njiva in prot. 21001

V najem

V sredi Ljubljane
na zelo prometnem prostoru prodam ali oddam trgovsko hišo z 2 lokaloma. Event. oddam v najem samo finejšo gostilno z več lepo urejenimi gostilniškimi prostori in stanovanjem boljšemu gostilničarju pod ugodnimi pogoji. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ovetoča bodočnost«. 21282

Lokali

Lokal
pripraven za vsako obrt, takoj oddam v sredini mesta. Ponudbe pod značko »Takoj 11« na oglasni oddelek »Jutra«. 21211

Lepo sobo
oddam dvema osebama — najraje gospodičnama. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21212

Sobico
oddam v sredini mesta. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21214

Stanovanja

Dijaka
sprejme na dobro hrano in stanovanje boljša družina v bližini realne gimnazije. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 21074

Dva dijaka
iz boljše hiše sprejme na dobro hrano in zdravo stanovanje boljša rodbina v Ljubljani. Naslov v oglas. oddelku »Jutra« 20836-a

Stanovanje
na Brinju ob Dunajski c. s kuhinjo 1 sobo 2 kabinetoma, souporaba pralnice in kopalnice ter vrtom oddam z avgustom Pokojninski zavod v Ljubljani, Aleksandrova cesta 12 20775

Sobe

Sobo z 2 posteljama
z vso oskrbo v centru mesta oddam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 21186

Opremljeno sobo
prostorno in elegantno, s posebnim vhodom ter električno razsvetljavo oddam na Starem trgu štev. 3/I za 450 Din. 21176

Separirano sobo
zračno, z ali brez mobilije oddam na Mirju. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mir« 21099

Opremljeno sobo
išče solidna gospod s 1. avgustom. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Stalen-soliden«. 21121-a

Lepo, zračno sobo
v bližini dramskega gledališča oddam solidnemu gospodu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21122

Sobo
z dvema, oz. eno posteljo, lepi kraj, separaten vhod, elektr. luč, obširen vrt, z dobro in obilo domačo hrano oddam s 1. avgustom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Trajno n mirno«. 21094

Čez počitnice
oddam lepo opremljeno sobo s posebnim vhodom in elektriko. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21078

Priprostega moškega
sprejmem na stanovanje. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21209

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, elektr. lučjo oddam takoj za 350 Din mesečno solidnemu gospodu v Gosposki ulici 10/I — čez hodnik. 21208

Soliden gospod
išče v šentpeterskem ali kolodvorskem okraju prazno sobo, če mogoče s prostim vhodom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21207

Opremljeno sobo
z vsemi ugodnostmi oddam 2 osebama. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 21236

Čez počitnice
oddam lepo prostorno sobo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21237

Sobico
snažno, v bližini kolodvora išče boljši gospod s hrano ali brez. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Mirno«. 21232

Lepo sobo
poleg Tabora oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21234

Lepo sobo
separirano, v sredini mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21213

Opremljeno sobo in dva kabineta
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo pri gl. kolodvoru takoj oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21215

Čez počitnice
oddam sobo z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom s stopnišča. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21217-a

Sobo
vso oskrbo oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21202

Solnčno sobo
z električno razsvetljavo in lepim razgledom oddam z vso oskrbo 2 gospodoma na Taboru. Naslov v oglas. oddelku »Jutra« 21116

Opremljeno sobo
majhno, z elektr. razsvetljavo, na Aleksandrovi c. oddam. Poizve se v oglas. oddelku »Jutra«. 21262

Prazno sobo
veliko, z električno razsvetljavo in vhodom s stopnišča oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21217

Prazno sobo
veliko, s posebnim vhodom oddam v Zeleni jami 220. 21245

Starejši gospod
išče separirano sobo, najraje z elektr. razsvetljavo. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »Miren 30«. 21230

Lepo sobo
blizu pošte oddam boljšemu gospodu s 15. julijem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 21249

Vpokojenka
inteligentna, išče sobo s kurilnikom ali souporabo kuhinje, najraje, da bi za odškodnino pomagala pri gospodinjstvu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vpokojenka 100«. 21267

Korespondenta

popolnoma veščega slovenščine, srbo-hrvaščine, nemščine, slovenske in nemške stenografije ter strojepisja išče tovarna v Ljubljani. Ponudbe s prepisi izpričeval, pogoji in curriculum vitae na Upravo »Jutra« najkasneje do 16. julija 1927.

Sobo
prazno ali opremljeno, išče gospodična. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »1. avgust 1927«. 21271

Sobo z 2 posteljama
takoj oddam za 2 meseca. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21153

Gospoda
sprejmem kot sostanovalca v Tavčarjevi ulici. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 21260

Priprosto sobico
oddam solidnemu gospodu alj gospodični. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21253

Veliko prazno sobo
s posebnim vhodom s stopnic, elektr. razsvetljavo in parketom, brez postrežbe iščem v bližini glav. kolodvora ali sodnije. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Solnčno 16«. 21248

Glasba

Dva klavirja
rabljena, a dobro ohranjena kupim na obroke. Ponudbe z navedbo cene in natančnim naslovom lastnika pod »St. 2506« na ogl. oddelek »Jutra« 20998

Kapital

S 15—20.000 Din
se lahko pridruži družabnik ali družabnica k novemu, ljudstvu koristnemu patentiranemu mehaničnemu množinskemu predmetu. Prednost imajo podjetni. Resni reflektanti naj naslovijo ponudbe pod »Patent Massenartikel« na oglasni oddelek »Jutra«. 21265

Trgovski uradnik
z večjim kapitalom želi namestitve, odnosno rentabilno naložitev denarja. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Podjeten«. 21101

Družabnico
išče 35letni samski posestnik za trgovino in pekarno. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »20.000 Din«. 21218

Družabnika (co)
z 10.000 Din kapitala iščem za večje fiksno naročilo množinskega predmeta, lastnega izdelka za inozemstvo. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Lep zaslužek«. 21266

Privatno posojilo
v znesku 100.000 Din za dobo enega leta proti zelo ugodnim obrestim in vknjižbi na prvo mesto rabim za razširjenje trgovine. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Obrestna« 21223

Denar

V podružnici Jutra v Mariboru
je dvigniti sledeča pisma:
Emy Csillak, Novo, Staleno zaslužek, Učinna, Zagotovitev, Gotov zaslužek, Hrepenenje, Dobro idoča trg. 28,50 % izplačila, Zenitev, Zanesljiva, Srečna bodočnost, Skrbna gospodinja, Ločenec 36, Kontor, Ločena 1001, Boljše situirana, Veletrgovec, Trgovina 78, Poseben vhod, Upokojenec 46, Čas je zlato, Štedilnik, Prodajalka, Zelezniar 1927, Srečo iščem 1894, Krasno podjetje, M. M. 18894, Zlata jama, Takoj 167, Dober prometi 21290

»Duševni prijatelj«
Gospa, dvignite pismo prednno odpotujem. 21251

Spomnila
sem se Te, a trdo kot mecesen v prsih bije Ti srce. Poprej bo pes rad jedel česen, kot pa Ti ljubil me... 21306

Živali

Kanarčki
4 samci in 3 samice s kletkami vred poceni naprodaj. Na stolbi 8. 21096

Ptičarja
čistokrvnega, z rodovnikom, 1 leto starega, tri četrt dresiranega, prodam po dogovoru. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21242

Ženitve

Mlad trgovec
samostojen, na Gorenjskem, z mesečnim prometom do 200.000 Din, se želi poročiti z gospodično do 25 let staro, katera je izučena trgovine v manufakturni ter galanterijski stroki ter da poseduje nekaj gotovine — zaradi povečanja trgovine. Dopise, če mogoče s sliko, i se takoj vrne, na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Blaga duša«. Stroga diskrecija zajamčena. 21146

Gospodična
simpatična, naobražena, išče radi pomajkanja priložnosti tem potom resnega znanja z istotakim gospodom, sigurne eksistence, 30—36 let starega. — Samo resne neanonimne ponudbe s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod »Diskrecija«. 21201

Višji drž. uradnik
samskega stanu, v najlepših letih, dobrosrčnega značaja, z lepim večjim posestvom v mestu, želi resnega znanja v svrho ženitve z izobraženo in dobrosrčno gospodično v starosti 25—35 let, katera bi imela večje premoženje v gotovini. — Ponudbe je poslati pod »Prava sreča« na oglasni oddelek »Jutra« do 25. julija 1927. 21281

Moj l. b. m.
Življenje moje! Nepopisno sem se prestrašila. S čim naj Ti povrnem? Drugega nimam kakor trpeče srce, katero je že dolgo Tvoje. Pridem kakor uredim. Te poljubja vsa Tvoja. 21196

Damo
ki je 3. julija pisala letalcu Novi-Sad, prosim naj se ponovno oglasi pod značko »Vaša neznanka«. 21260

Izgubljeno

Psiček
nemški ovčar, star približno 2 meseca, se je izgubil. Najditelj naj ga odda proti nagradi na Zrinjskega cesti št. 13. 21239

Turistovsko palico
sem pozabil na binkoštni ponedeljek v kamniškem kolodvoru pri blagajni ob 8. uri zvečer. Na koncu kljuke je monogram W. Najditelj naj jo izroči, ozir. sporoči proti nagradi na naslov: Widmayer, Ljubljana, Križevniška 2 21247

Razno

Višek zadovoljnosti
je vladal med pevci na novem pevnem odru v Hribarjevem gaju. Prirediteljem veselje priporočamo, da si z izposojilom tega odra zagotove izborni uspeh. Pevci oder je v shrambi pri g. Jakobu Goll, Trnovska ulica 1. 21235

Gospodično
uradnico, s katero bi od 1. do 16. avgusta potovale skupaj k morju, želim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Letovišče«. 21269

Stanovanje v Ljubljani
2—3 sob. mirno, udobno, ne preveč oddaljeno od središča, išče za 1. september ali preje stranka h oseb. Ponudbe pod »September« na upravo lista.

A. AMANN, zaloga pohištva
Prav vse pohištvo v naši zalogi po brezkonkurenčnih cenah.
Ljubljana Dvorni trg 1. vhod v veži desno.

IVAN OBLAK
trgovec in posestnik
PEPCA OBLAK roj. SOKLIČ
poročena.
Ljubljana, 13. julija 1927.

L. Mikuš
Mestni trg štev. 15
Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic. 199

Restaurant k „PER VOJU"
Aleksandrovo na otoku Krku
Lastnik plača opčinsko takso in daje gostom dobro dnevno oskrbo in posteljo za 55 Din.
Informacije daje lastnik D. Manzoni.

Urejuje dr. Josip Birsa. Izdaja za Konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.